

Onderzoek naar de oorzaak waardoor mensen in evangelische gemeente 'De Levensrivier' moeite hebben om hun geloof in de praktijk te brengen, zoals zij zouden willen.

De geloofspraktijk in evangelische gemeente 'De Levensrivier'.

Jamie Tanahatoe

Christelijke Hogeschool Windesheim

Azusa curriculum

Afstudeerwerk.

Jamie Tanahatoe
Studentennummer: S1044105
HBO-Bachelor Godsdienst Pastoraal Werk
Christelijke Hogeschool Windesheim
Scriptiebegeleider: Bertus Nijendijk
Maart 2015

Geciteerde Bijbelteksten zijn afkomstig uit de Nieuwe Bijbel Vertaling

Woord vooraf

Niet iedereen vindt het even makkelijk om gehoor te geven aan het praktische gedeelte van de evangelische geloofsleer. Tenminste als we kunnen spreken van ‘de evangelische geloofsleer’. Hoe hoor of mag ik handelen en waarom? Al jaren verwonder ik mij over de bijzondere verhalen uit de evangelische geloofspraktijk, waar God grote wonderen verricht. Daartegenover zie ik in mijn directe woonomgeving mensen die moeite hebben om hun geloof in de praktijk te brengen. Er is wel het verlangen om dienstbaar te zijn aan God, maar dit doorvertalen naar de praktijk zowel binnen als buiten de gemeente kan een hele opgave zijn. Vooral buiten de gemeente in onze open, individualistische en pluriforme samenleving.

In de Bijbel lezen we dat Jezus zijn leerlingen vertelt dat het Koninkrijk van God is gekomen en dat we ons hier naar uit mogen strekken (Mat 4:17; Mar 1:14-15; Luk 4:16-19; Mat 6:9-13, Luc 11:2-4). Dit betekent voor mij dat we ons mogen uitstrekken naar het rechtvaardige en goede leven voor de hele wereld (Ploeger en Ploeger-Grotegoed, 2001, p. 46). Hiervoor stuurt Jezus zijn discipelen de wereld in, om alle volken te onderwijzen en te dopen in de Naam van de Vader, de Zoon en de heilige Geest (Mat 28:16-20). Het Koninkrijk van God zoals de nieuw testamentici Chilton en J.I.H. McDonalds (zoals geciteerd in Stassen & Gushee, 2003, p. 21.) beschrijven is *zijnde* en *komende*. Bereikbaar en toegankelijk door het geloof in Christus. Het is Gods handelen dóór mensen, waarin wij dus actief participeren. Als voorbeeld, de gelijkenissen van de zaaier in Jesaja 28:23-29 en Markus 4:26-29: ‘het koninkrijk van God is als een mens die zaad uitstrooit over de aarde, het groeit wanneer hij slaapt; de aarde brengt uit zichzelf vrucht voort, maar zodra het graan het toelaat, slaat hij de sikkel erin, omdat het tijd is voor de oogst’. Deze voorbeelden maken ons duidelijk wat God wil: met ons samenwerken.

Als wij samenwerken met God, hoe ziet dit er dan uit in de praktijk? Zijn we ons dan wel bewust van de achterliggende theorie en strookt dit wel met onze eigen opvattingen? Of is het spreken over Gods buitengewone daden in evangelische kringen een stukje ‘traditie’ geworden en is ‘de stemming’ belangrijker dan de theologie?

Sinds vorig jaar bezoek ik evangelische gemeente de Levensrivier en heb ik geconstateerd dat er mensen zijn die moeite hebben om hun geloof in de praktijk te brengen, zoals zij zouden willen. Hoe komt dit? Vroeg ik mij af. Hebben we eigenlijk wel de juiste motivatie en werken we wel sámen met God? Het evangelische onderwijs kan de lat flink hoog leggen, maar hoe vertaalt dit zich door naar de praktijk? Hoe verhoudt de theorie zich tot de praktijk en kan ik door het maken van een vergelijking tussen theorie en praktijk, de gemeente en haar leden verder helpen in hun geloofspraktijk?

Jamie Tanahatoe
Maart 2015

INHOUD

	Blz.
Samenvatting	4-5
Inleiding	6-7
Begripsverkenning	8
Deel I - Kwalitatief Onderzoek	9 t/m15
1.1 Inleiding	9
1.2 Methode	9-10
1.3 Portretten	10-12
1.4 Gemeente de Levensrivier	12
1.4.1 De zondagse samenkomst	13
1.5 Het onderwijs	14
1.6 De geloofspraktijk	14
1.7 De problemen in de geloofspraktijk en de invloed op het gedrag	15
1.8 De eigen opvattingen over het brengen van het geloof in de praktijk	15
1.9 De rol van de heilige Geest in de geloofspraktijk	15-16
1.10 Tips voor de Levensrivier	16
Deel II – Literatuuronderzoek	16 t/m 30
2. Inleiding	16
2.1 De evangelische beweging	16
2.2 Het onderwijs binnen evangelische gemeente de Levensrivier	17t/m18
2.3 De geloofspraktijk binnen evangelische kringen	18
2.4 Evangelisatie	19t/m21
2.5 De sociale positie van de leden	21
2.5.1 Omgaan met verschillen	21
2.5.2 Omgaan met pijn en verdriet	22-23
2.6 Bijbelse beelden van de gemeente	23-24
2.7 Het creëren van een visie	24-26
2.8 De rol van de heilige Geest	26-27
2.9 Vergelijking: ervaringen nu – literatuur	27
2.9.1 Evangelische gemeente de Levensrivier	27
2.9.2 De geloofspraktijk en evangelisatie	28
2.9.3 De sociale positie van de leden en omgaan met verschillen	29
2.9.4 Omgaan met pijn en verdriet	29
2.9.5 Bijbelse beelden van de gemeente	29-30
2.9.6 Het creëren van een missie en visie	30
2.9.7 De rol van de heilige Geest	30-31
Deel III - De praktijk	31
Inleiding	31
Tips van de respondenten	31
Tips vanuit de literatuur	31
Conclusies	32
Aanbeveling	33
Reflectie	34-35
Literatuurlijst	36
Bijlage I – Categoriën, topics en labels	37
Bijlage II - Interviews	38-92

Samenvatting

De vraag die in deze scriptie centraal staat is *“Hoe komt het dat mensen uit evangelische gemeente De Levensrivier moeite hebben om hun geloof in de praktijk te brengen, zoals zij zouden willen”*.

Het onderzoek dat ik gedaan heb om deze vraag te beantwoorden is tweedelig. Aan de ene kant heb ik zes mensen geïnterviewd, verschillend in leeftijd en geslacht. Aan de andere kant heb ik er de Bijbel en andere literatuur op nageslagen. Mijn uiteindelijke doel is te ontdekken waar de problemen liggen als we het hebben over de geloofspraktijk van deze respondenten. Daarbij wil ik de gemeente en de respondenten een aanbeveling geven voor de geloofspraktijk. Hiervoor zal ik o.a. de evangelische theologie bekijken, voor zover je daar over kan spreken en deze vergelijken met het beleefde en geleefde geloof van de leden.

Na een kwalitatief onderzoek met zes verschillende mensen, wat betreft leeftijd en geslacht kon de probleemstelling al gedeeltelijk beantwoord worden. *“Hoe komt het dat mensen uit evangelische gemeente De Levensrivier moeite hebben om hun geloof in de praktijk te brengen, zoals zij zouden willen?”*

- De gemeente is in 2007 ontstaan en is een relatief jonge en laagdrempelige gemeente.
- De gemeente heeft nog geen missie en visie ontwikkeld.
- Een groot deel van de gemeenteleden is sociaal-affectief niet sterk. Hierbij spelen maatschappelijke factoren een rol.
- Het verleden van de gemeenteleden neemt pijn en verdriet met zich mee.
- Er zijn veel ideeën en suggesties voor de geloofspraktijk, maar de leden zijn niet toegerust en krijgen geen begeleiding.

Op het kwalitatief onderzoek volgde het literatuur onderzoek. Vanuit verschillende deelparagrafen kan geconcludeerd worden dat de resultaten van het kwalitatief onderzoek goed aansluiten bij wat in de – door mij bestudeerde – literatuur en de Bijbel over de geloofspraktijk gezegd wordt.

De gemeente verkeert in een groeifase waar er een gezond verlangen is om te werken aan het Koninkrijk van God; anders gezegd: het verlangen naar het rechtvaardige en goede leven. In de Bijbel vinden we de verhalen van Jezus en de discipelen. Paulus en de uitbreiding van het evangelie en de organisatie die hiervoor nodig was. Daarbij speelt de heilige Geest en de dienstbaarheid van de gelovigen een cruciale rol.

Kortom er is een groot verlangen in de gemeente om verder te groeien in geloof en praktijk. Om meer van betekenis te zijn voor elkaar en de stad Meppel. Hiervoor heeft de gemeente een stap in de goede richting gezet door het aanstellen van een voorganger. Met het aanstellen van een voorganger hoopt de gemeente meer structuur te brengen (Respondent 4, persoonlijke communicatie, 9 Mei, 2014). Na mijn onderzoek kan ik ook stellen dat deze structuur nodig is wil de gemeente zich verder ontwikkelen. De respondenten kwamen zelf met de volgende tips:

- De komende maanden een visie creëren.
- Bied evenwichtig onderwijs en creëer bewustwording als je het hebt over een leven waarin we mogen samenwerken met God.
- Geef training om het geleerde ook toe te passen in de praktijk.

Na onderzoek en studie wil ik mijn aanbeveling richten tot de respondenten en gemeenteleden van de Levensrivier. Mijn aanbeveling:

- Geef je geloof handen en voeten en doe dit samen met je medegelovigen. Geloven is geen individuele zaak. *Neem de gemeente als basis en vertrekpunt*. De gemeente is o.a. als geloofsgemeenschap in het leven geroepen om zich uit te strekken naar de wereld. Werk samen en sta sterker. Hierdoor zullen de relaties met je medegelovigen versterken en zal de gemeenschap dichter naar elkaar toe groeien. De postmoderne mens is niet meer zo geïnteresseerd in een geloofspraatje, maar in relatie en verbondenheid. Bied hulp zoals je zelf ook geholpen zou willen worden. Onbaatzuchtig.
- De respondenten mogen zich verdiepen in de leefwereld van anderen. Maak contact, maak vrienden, kijk en leer wat hen bezighoudt. Wees niet met jezelf bezig en laat je niet te snel afschrikken van wat goddeloos lijkt te zijn- er is meer dan het oog kan zien. Laat het evangelie zien door je leven. Wees een getuige. Leef voor gerechtigheid, vrede en vreugde. Jij *bent* de boodschap.

Ook heb ik enkele suggesties voor de leiders in de Levensrivier:

- Werk als gemeente aan een identiteit en maak dit visueel. Creëer een missie en visie. En betrek hierbij de gemeenteleden. Volgens Paul Donder en Jaap Ketelaar (2010, p. 302) zijn een visie en strategie het startpunt voor een gezonde structuur. De structuur en organisatie staan ten dienste van de grote opdracht, die in de visie verwoord is.
- Werk de missie en visie uit. Zet hier bijvoorbeeld een werkgroep voor op en stel doelen. Op deze manier kunnen leden gestalte geven aan de geloofspraktijk.
- Geef gedurende lange tijd onderwijs over de 'geloofspraktijk'. Het gaat om het héle evangelie. In de Bijbel is er een directe samenhang tussen geloven en doen. Het is belangrijk om over het Koninkrijk te spreken, maar ook om het evangelie daadwerkelijk te tonen in de praktijk van het leven. Zorg voor mensen die honger en dorst hebben. Zorg voor vreemdelingen, naakten, zieken en gevangenen (Mattheüs 25:31-46). Diaconaat en evangelisatie hebben daarin raakvlakken.
- Omdat de samenleving voortdurend in beweging is, is het zaak om als gemeente trends waar te nemen en daar op in te spelen. Hoe verkondigen we de aloude boodschap in nieuwe tijden en in een nieuwe setting? Er is moed voor nodig om Gods stem te verstaan en met nieuwe vormen van evangelisatie en gemeente-zijn te experimenteren.

Inleiding

Het idee om mijn scriptie te gaan schrijven over de geloofspraktijk is omdat de manier waarop mensen handen en voeten geven aan de geloofspraktijk mij fascineert. Wat beweegt mensen? En welke gevoelens en gedachten liggen daarachter? Wat is traditie en waar is Gods geest? Ervan uitgaande dat de heilige Geest een grote rol zou moeten spelen in ons dagelijkse handelen. Ik vind het zelf weleens moeilijk om de heilige Geest te begrijpen en er contact mee te maken. Mijn begrip van God lijkt soms meer theoretisch dan een alle daagse werkelijkheid. Hoe wordt de heilige Geest ervaren door de mensen om mij heen en hoe is dit zichtbaar in de praktijk? Waar hebben andere mensen moeite mee, als je het hebt over de geloofspraktijk?

Sinds vorig jaar bezoek ik evangelische gemeente de Levensrivier en heb ik geconstateerd dat er mensen zijn die moeite hebben om hun geloof in de praktijk te brengen, zoals zij zouden willen. Voor mij een ideaal moment om onderzoek te doen naar de geloofspraktijk. Het evangelische onderwijs kan de lat flink hoog leggen, maar hoe vertaalt dit zich door naar de praktijk? Welke problemen worden er door de leden van deze gemeente aangewezen? Hoe verhoudt de theorie zich tot de praktijk? Komen deze overeen of ervaart men een spanning tussen beide? Kan ik door het maken van een vergelijking tussen theorie en praktijk, de gemeente en haar leden verder helpen in hun geloofspraktijk?

Net als de schrijver van het boek Prediker heb ik de conclusie getrokken dat er niets beters voor een mens is dan blij te zijn en plezier in het leven te scheppen, zolang hij kan (Pred. 3:12). Omdat ik ook vind dat 'gelooven' iets hoort toe te voegen aan de kwaliteit van het leven, help ik graag degenen die niet evenveel geluk ervaren en hier moeite mee hebben. In dit geval moeite hebben om het geloof op een voor hun wenselijke manier in de praktijk te brengen. Want geloven is niet slechts een zaak van beschouwen. Het impliceert een verandering van het leven.

Globale omschrijving van het onderwerp

De scriptie zal dus gaan over de oorzaak waardoor mensen in gemeente de Levensrivier moeite hebben om hun geloof in de praktijk te brengen, zoals zij zouden willen. Vanwege de omvang en reikwijdte van het onderwerp 'de geloofspraktijk' zal ik zo dicht mogelijk bij de opvattingen en de belevenis van de respondenten blijven. Vanuit een kwalitatief onderzoek zal mijn focus liggen op de relatie tussen theorie en praktijk. Hierbij gaat het niet om dogma's als zodanig, maar over de praxis van het geloof. Hoe functioneert het geloof en hoe kunnen we elkaar hierbij helpen. Daarbij zal ik voor de oorzaken van het probleem, op basis van mijn literatuuronderzoek een aanbeveling geven voor de geloofspraktijk in gemeente de Levensrivier.

De probleemstelling die ik zal beantwoorden:

“Hoe komt het dat mensen uit evangelische gemeente De Levensrivier moeite hebben om hun geloof in de praktijk te brengen, zoals zij zouden willen?”

Dit doe ik met behulp van de volgende deelvragen:

1. Waar komen onze christelijke geloofsopvattingen vandaan?
2. Hoe worden deze opvattingen beleefd?
3. Hoe ziet men de relatie tussen theorie en praktijk?
4. Is er een balans tussen het beleden geloof en 'geleefde geloof'?
5. Uit welke bron put men?
6. Welke rol speelt Christus hierin?

7. Wat is het eigen 'gewenste geloof?'
8. Waar liggen de knelpunten?

Met de eerste drie deelvragen wil ik een beschrijving van de context geven. Wat is gebruikelijk en hoe is de situatie in de gemeente. Daarbij zal ik als nodig de begrippen uitleggen aan de respondenten. Deelvraag vier lijkt op mijn hoofdvraag en is een retorische vraag. Op deze manier wil ik doorvragen en komen tot de kern van het probleem. Met vraag vijf en zes wil ik erachter komen waarom we doen wat we doen en waar we dat vandaan halen. Vervolgens wil ik de respondenten de mogelijkheid geven om na te denken over wat ze zelf 'wenselijk' vinden.

Het onderzoek

De methoden die ik ga gebruiken zijn kwalitatief onderzoek en literatuur onderzoek. Voor het kwalitatief onderzoek heb ik 6 personen geïnterviewd verschillend in leeftijd en geslacht. De leidraad voor het interview is een topiclijst waaruit open vragen ontstaan; zoals "Zijn er leringen waar je tegenaan loopt? Beïnvloedt dit uw gedrag? Welke invloed heeft het gehad op uw geloof?" etc. De data die ik op deze manier zal verzamelen zal ik analyseren en vergelijken met verschillende literatuur, om vervolgens te komen tot een conclusie en aanbeveling.

Overzichtelijk betekent dit dat mijn scriptie zal bestaan uit drie delen:

Deel I – Kwalitatief Onderzoek

Hierin worden de gehouden interviews geanalyseerd.

Deel II – Literatuur Onderzoek

Hierin worden de resultaten van de interviews vergeleken met literatuur.

Deel III – De Praktijk

Hierin worden de conclusies gebruikt om tot een aanbeveling voor gemeenteleden en voorgangers te komen.

Begripsverkenning

Inleiding

Voordat we ons gaan richten op het onderzoek wil ik een verduidelijking geven wat ik bedoel met een aantal begrippen.

De geloofspraktijk

De geloofspraktijk is een aspect van het geloof, waarbij het door een verlangen van de Geest naar buiten treedt. Het is het toepassen van het geloof in de praktijk, zowel binnen als buiten de gemeente. Omdat het een groot onderwerp is zal ik mij vooral richten op wat de respondenten verstaan onder de geloofspraktijk. In evangelische kringen is er meer aandacht voor evangelisatie, geloofsgroei en pastoraat, dan voor diaconaat (sociaal -maatschappelijke problemen) (Crijns et al., 2004, p. 107).

Overtuigingen

Hiermee bedoel ik zoals Kluckhohn (zoals geciteerd in Stoffels, 1990, p. 44) zegt: overtuigingen zijn opvattingen over wat werkelijk en mogelijk is. Het zijn existentiële proposities, die betrekking hebben op “what is or is believed to be”. Als ik het heb over de *eigen opvattingen* over bijvoorbeeld de geloofspraktijk, dan heb ik het over de eigen mening over de geloofspraktijk. Daarnaast zal ik ook kijken naar *waarden*: opvattingen over wat wenselijk, nastrevenswaardig en verkieslijk is in een bepaalde situatie.

Het geschreven geloof

Hieronder verstaat van der Kooij, door de kerk vastgestelde geloofswaarheden (zoals geciteerd in Harinck, 2005, p. 435). Dus wat de kerk te zeggen heeft over het geloof en niet zozeer persoonlijke opvattingen over het geloof. De eigen opvattingen kunnen verschillen met het ‘voorgeschreven’ geloof. Tijdens mijn interviews heb ik o.a. gevraagd of hier noemenswaardige verschillen in zijn.

Geleefd geloof

Bij ‘geleefd geloof’ gaat het om de waarnemingen en ontmoetingen in hun ervaarbare onmiddellijkheid (Dinter, Heimbrock en Söderblom (red.), zoals, geciteerd in Groen, z.j.). Het begrip gaat uit van een fenomenologische benadering van de werkelijkheid. Door de waarnemingen ontstaat een beeld van de werkelijkheid. Ze is aan de ene kant een gegeven en tegelijk ontstaat ze in de omgang met de fenomenen. Heel concreet: twee mensen lopen in de natuur, waarbij de één het ervaart als een ontmoeting met God en de ander als een mooie ervaring, zonder te verwijzen naar God (Groen, z.j.). In het ‘geleefde geloof’ wordt het geloof gekenmerkt in de praktijk, in het alledaagse en niet zozeer door een geloofsleer.

Deel I: Kwalitatief onderzoek

1.1 Inleiding

Nu duidelijk is hoe enkele begrippen worden gebruikt in deze scriptie, kunnen we ons richten op het onderzoek. Het kwalitatief onderzoek is een middel om antwoord te krijgen op de probleemstelling: “Hoe komt het dat mensen uit evangelische gemeente De Levensrivier moeite hebben om hun geloof in de praktijk te brengen, zoals zij zouden willen?”

Aan de hand van de uitkomsten van dit onderzoek al ik een aanbeveling opstellen voor de gemeente en haar leden over hoe zij kunnen omgaan met de geloofspraktijk volgens ‘evangelisch gedachtegoed’. Voor het kwalitatief onderzoek heb ik zes mensen geïnterviewd verschillend in leeftijd en geslacht. In dit hoofdstuk zijn de uitkomsten te zien van de interviews.

De Levensrivier is gevestigd in de wijk Haveltermade in Meppel. Hier ben ik geboren en getogen. Het is een volksbuurt, waar veel sociale huurwoningen staan, die bestemd zijn voor mensen met een relatief laag inkomen. De afgelopen 10 jaar is de wijk flink opgeknapt, door renovaties en nieuwe huizen. De wijk telt iets meer dan 4000 inwoners. Hieronder vallen veel studenten en starters. Het percentage 25 tot 44 jarigen is 34%. Ook staat de wijk bekend om zijn buitenlanders, nergens anders in Meppel kom je zoveel allochtonen tegen. Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek is het percentage allochtonen in wijk Haveltermade 21% procent. Hiervan zijn 14% niet Westerse allochtonen. Waarvan 9% van Marokkaanse afkomst (Drimble, 2014).

1.2 Methode

In deze paragraaf volgt eerst een korte beschrijving van de gebruikte methode van het onderzoek. Zoals in de inleiding genoemd, heb ik zes personen individueel geïnterviewd verschillend in geslacht en leeftijd. De leeftijden variëren tussen de 28 en 76 jaar. Vier van de respondenten zijn woonachtig in Meppel. De andere zijn woonachtig in Ruinerwold en Nieuw Hammingen.

Werving is gegaan via-via en heb de gemeenteleden uit de Levensrivier een uitnodiging gegeven. Hierop stond mijn onderzoeksvoorstel en de vraag of er mensen waren die zich in mijn probleemstelling herkenden. Iedereen kon reageren. Mijn belangrijkste criteria was dat ik op zoek was naar mensen die mijn vraagstelling als probleem ervaarden.

Of de persoon wel of geen bekende van mij was, maakte geen verschil bij het interviewen. Ook heeft dit het onderzoek niet op een bepaalde manier beïnvloed. Doordat de topiclijst een duidelijke leidraad was verliepen de interviews goed. Waardoor ik de informatie kon verzamelen die nodig was voor het verdere onderzoek. De respondenten waren enthousiast en sommigen zelfs gebrand om hun verhaal kwijt te kunnen. Iedereen wilde zijn of haar ervaringen graag delen.

De interviews zijn gehouden bij de respondenten thuis. Vooraf aan het interview heb ik topics samengesteld met verschillende categorieën die ik wilde behandelen: De Levensrivier, evangelisch onderwijs, de geloofspraktijk, de rol van de heilige Geest en zelfreflectie. Ik heb de respondenten vooraf het interview een vragenlijst opgestuurd, zodat ze zich konden voorbereiden. Maar deze vragen wilde ik niet één voor één bij langs gaan. Dus van een gestructureerd interview was geen sprake. Het was belangrijk dat de respondenten hun eigen verhaal kwijt konden. Het gaat om het ervaren, beleven, typeren en waarderen van bepaalde zaken. Het doel was het verzamelen van informatie uit het gesprek/antwoorden van de ondervraagde personen. Hiervoor was een half-gestructureerd interview de beste methode om snel veel informatie te krijgen over verschillende onderwerpen. Verder heb ik de gesprekken opgenomen via een opnamefunctie op mijn telefoon. De bestanden heb ik achteraf uitgetypt, waarbij elke uitspraak werd genummerd zoals in het onderstaand voorbeeld.

Voorbeeld van de uitwerking:

“J9: Vind je daar ergens de nadruk op liggen?

M9: Ja dat vind ik lastig, want dat vind ik wel vrij ruim hè. Van waar ligt dan zeg maar de nadruk op.

J10: Ja.

M10: Uhm, Ik vind wel dat we als kerk bij de Levensrivier dat we nu een beetje naar binnen toe zijn gericht”

Bij het analyseren van de interviews heb ik alle bruikbare teksten onderverdeeld in categorieën.

Ter verduidelijking een voorbeeld van hoe dit eruit ziet:

		respondent 1	respondent 2	respondent 3	respondent 4	respondent 5	respondent 6
De gemeente	Vorm	M16, M24	M1	T16, T28		M3, M5	
	Nadruk	M24	M1	T13, T14	L13	M1	H2

1.3 Portretten

Respondent 1.

Deze meneer is van jongs af aan lid bij de gemeente. Tenminste hiervoor zat hij bij Sion, de pinkstergemeente waar de Levensrivier in 2007 na een breuk uit is ontstaan. Respondent 1 is een zelfverzekerde jongeman en komt zeer enthousiast over. Hij zit in het bestuur en is secretaris. Hij beschrijft de gemeente als: “een kleine en vrolijke gemeente, waar we niet te veel gekke dingen mee willen doen”. De gemeente kent geen confessie en heeft ook geen visie op papier staan. Sinds een paar maanden is er een voorganger aangetrokken. Daar was niet iedereen even blij mee, want de breuk in de vorige gemeente was volgens de respondent door de voorganger ontstaan. Er heerst een klimaatje van: ‘zolang het goed is, is het goed’. De nadruk ligt op de preek, zang en een stukje gebed. Opvallend is dat er elke week avondmaal wordt gevierd. Hij vindt de gemeente naar binnen gericht en vraagt zich af of ze zich niet meer naar buiten moeten richten.

Met het onderwijs in de gemeente heeft de respondent over het algemeen geen problemen. Soms vindt hij het te diepzinnig en is het lastig te volgen. De respondent luistert het liefst naar praktische preken waar hij wat aan heeft. Wat hij het moeilijkst vindt is de lijn van zondag doordeweeks door te zetten. Ook vindt hij het lastig om God te betrekken in alledag. De maatschappij leidt hem snel af. Als voorbeeld noemt hij het lezen van de Bijbel. Dit gebeurt zondag, maar hoort elke dag te gebeuren en hier heeft hij moeite mee. Zijn ideale opvattingen over het brengen van het geloof in de praktijk zijn dat iedereen iets voor een ander in zijn omgeving betekent. Dat je een levendige relatie hebt met God en dat laat zien aan de mensen om je heen. Hij heeft het hier over het bereiken van mensen met het evangelie in het alledaagse leven.

Respondent 2.

Respondent 2 is betrokken geweest bij het muziketeam en vindt het een leuke groep. Ze noemt de Levensrivier een gematigde gemeente, een sociale club. Ze vindt dat de gemeente zich uitstrekt naar wat vrij algemeen is en dat vindt ze erg traditioneel. De respondent vindt het onderwijs gebrekkig en oppervlakkig: ‘het zijn allemaal losse flodders en daar bouw je niks mee op’. Ze zegt dat er geen training is om nieuwe waarden, nieuwe patronen, nieuwe gehoorzaamheid je eigen te maken. Er is dus geen training om het onderwijs eigen te maken. Mevrouw wil aldoor naar de heilige Geest luisteren. Wat heeft de heilige Geest tot de gemeente te zeggen en hoe komen we dichterbij dan waar we nu zijn. Ze kan geen lijn vinden in de preken en vindt dat het allemaal is zoals de spreker past. De respondent gelooft niet dat gemeente hoort te fungeren als een geolied bedrijf. Dit kan

volgens haar niet de bedoeling zijn. Buiten de gemeente heeft ze geen problemen om haar geloof handen en voeten te geven. Binnen de gemeente vindt ze het moeilijk om op te staan en om te getuigen. Dit is mede omdat ze het gevoel heeft enthousiaster te zijn over God dan de rest. Voor haar zijn de preken een vertrekpunt om er iets mee te doen. Deze mogelijkheid wordt haar door de gemeente niet gegeven. Als laatst legt respondent 2 de nadruk op 'gehoorzaamheid'. Het is belangrijk dat we luisteren naar wat de heilige Geest te zeggen heeft.

Respondent 3.

Respondent 3 is sinds het ontstaan van de gemeente al een lid. Naar haar idee is de gemeente een groeiende gemeente waar nog niet iedereen zijn plek heeft gevonden. Ze vindt het fijn om naar de zondagse samenkomst te gaan en te luisteren naar het Woord, dat vaak tot haar spreekt. Over de inhoud en vorm van de samenkomst zegt ze dat de aanbiddingsdienst wel wat beter kan. De nadruk in de gemeente ligt op het zoeken naar God. Men wil graag zijn liefde uitdragen. Dit ziet ze aan de houding van de mensen, aan het bewegen in de gemeente en aan het luisteren. Maar daarentegen doet iedereen dit wel voor zichzelf. Het 'samen', daar mag de gemeente nog meer in groeien. Respondent 3 zegt ook geen moeite te hebben met het onderwijs dat er in de gemeente gegeven wordt. Soms is het wel moeilijk om dingen te aanvaarden. Zoals de onvoorwaardelijke liefde van God of kwesties over de eindtijd. De respondent vindt dat iedereen zich in de gemeente veilig hoort te voelen om zich te kunnen uiten in al zijn vormen. Dit vond ze zelf lastig, omdat ze hoge eisen aan zichzelf stelt en weleens last heeft van zelfveroordeling. Ze noemt zichzelf zoekende, maar begint zich steeds meer te bewegen in de gemeente. Het is een verlangen van haar om in het buitenland te werken met kinderen. Maar deze droom zal eerst nog op zich wachten, want op dit moment hebben haar kinderen de prioriteit.

Respondent 4.

Respondent 4 beschrijft de gemeente als een zorgdragende gemeente. Waar de nadruk ligt op het 'ontmoeten en het samenzijn'. Deze respondent is een ouderling van de gemeente en vertelt dat de gemeente uit ongeveer honderd leden bestaat. De helft daarvan beschrijft hij als: sociaal zwakke leden. Heel veel mensen hebben problematiek thuis of waar dan ook. Daarbij zijn er op een zondagse samenkomst weleens zeven mensen geteld met een beperking of verstandelijke handicap. Voor deze mensen moet er zorg worden gedragen. Respondent 4 vindt dat we moeten gehoorzamen aan het Woord en zelf moeten uittreden, dan doet de heilige Geest de rest. Uit eigen kracht is het allemaal nutteloos en ligt er geen zegen op.

Respondent 4 heeft moeite met onderwijs dat niet praktisch uitvoerbaar is. Wat we er vandaag mee kunnen, dat vindt hij belangrijk. Ook vindt hij het belangrijk dat sprekers niet opdringerig worden. Hoe iemand ermee aan de slag gaat, moet elk persoon zelf weten. Een te hoge meetlat leggen zorgt voor spanning tussen 'dat wat er gezegd wordt' en beleefd wordt. In de praktijk vindt de respondent het lastig als mensen stellig zijn. Ook vindt hij het moeilijk iemand zomaar het evangelie te verkondigen. Hierin kan de gemeente volgens de respondent, een positieve rol vervullen.

Respondent 5.

Respondent 5 is ook al vanaf het begin af aan betrokken geweest bij de gemeente. Ze beschrijft de gemeente als een positieve en open gemeente. Er heerst een karakter van een huisgezin, met een sterk samenhangsgevoel. Mensen zijn heel eerlijk en dat vindt ze prettig. Ook zegt ze dat de gemeente nog in haar kinderschoenen staat en daarom nog geen visie heeft ontwikkeld.

Respondent 5 heeft over het algemeen geen problemen met het onderwijs binnen de gemeente. Wel zegt ze problemen te hebben met onderwijs dat bijvoorbeeld zegt: "Ziekte hoeft niet. Als je ziek bent kan je voor je laten bidden". Hierin vindt ze dat je een eerlijk beeld moet schetsen en dat gebeurt

niet altijd. De respondent noemt de Bijbel: Gods waarheid. Daar kunnen we verder niets aan af doen of toe doen en daar valt niet over te speculeren.

Over de vraag hoe er gereflecteerd wordt op het eigen handelen, zegt ze dat dit niet haar sterkste kant is. Terwijl ze er zelf van bewust is, streeft ze naar een mate van perfectie en het is nooit perfect. Dan wordt het een afkeuren en dat is vervelend. In de celgroep wordt niet veel gereflecteerd, er wordt wel veel gekletst, dit is omdat ze in een jonge celgroep zit.

De respondent voelt zich verschuldigd tegenover God, want zonder Hem zou ze er niet zijn. In het dagelijkse leven is ze zich er niet altijd bewust van dat ze een kind van God is. Er lijkt soms een onderscheid te zijn tussen het werken in Gods Koninkrijk en in de 'wereld' zijn. Er is een verlangen naar meer van Gods geest. Als Gods geest in ons woont, dan zouden we met hem kunnen praten, dan zou daar een dialoog zijn. En dat is daar heel weinig. Waar dat aan ligt weet ze niet. Het doet haar verdriet, maar aan de andere kant is er ook veel blijdschap om wat goed is.

Respondent 6.

Respondent 6 is een enthousiaste vrouw, met heel veel energie. Ze noemt de Levensrivier een open gemeente. Maar ook een gematigde gemeente. Waar ze niet van de manifestaties en de extremen zijn. Met het onderwijs in de gemeente heeft ze geen enkel probleem. Ze is zangeres in de muziekgroep en erg betrokken bij de gemeente en haar leden. Als we het over de geloofspraktijk hebben dan zegt ze dat ze zich vroeger dingen liet opleggen, maar daar heeft ze nu haar eigen draai aan gegeven. Waar ze weleens moeite mee heeft is om een gesprek te beginnen. Soms voelt ze wel dat ze wat moet zeggen. Hier kan ze zenuwachtig van worden. Maar dan denkt ze ook weer van: 'getver dat wil ik ook niet'. Deze druk komt naar eigen zeggen door haar zeer autoritaire vader. Haar vaders wil was wet en die werd niet tegengesproken. In sommige situaties houdt ze zich daardoor liever stil. De respondent vindt dat de gemeente d.m.v. onderwijs en training meer aandacht mag geven aan evangelisatie.

1.4 Gemeente de Levensrivier

In dit hoofdstuk wil ik een beeld schetsen van de huidige gemeente van de respondenten, namelijk de Levensrivier in gemeente Meppel. Hiervoor zal ik mijn interviews en de website van de gemeente gebruiken. Ook zal ik kijken naar de vorm van de zondagse samenkomst. De gemeente is in juni 2007 begonnen in een huiskamer in Meppel. Vanwege de groei werden de samenkomsten al kort daarna gehouden in het voormalige schoolgebouw van de AOC Terra in Meppel. Vanaf december 2009 is de gemeente 'verhuisd' naar het Wijkcentrum de Poele aan de Groen van Prinstererstraat in Meppel. Hier worden vanaf die tijd de diensten en het merendeel van de activiteiten gehouden. De gemeente bestaat uit ongeveer 100 leden van jong tot oud en iedereen neemt zijn of haar plek in binnen het geheel.

Respondent 5 zegt dat de gemeente nog in haar kinderschoenen staat. De respondenten beschrijven de gemeente als laagdrempelig of gematigd. De gemeente ziet zichzelf als Bijbelgetrouw en wil niet te veel gekke dingen doen: 'men is niet gericht op manifestaties of extremen'. Hiermee doelt men op de gaven van de Geest (respondent 6). Men sterkt zich uit naar wat vrij algemeen is. Daardoor is de gemeente toegankelijk voor iedereen. De meeste mensen zijn enthousiast over de samenkomsten en voelen zich welkom in de gemeente. Dit komt mede omdat men oog voor elkaar heeft en de mensen een open houding hebben. Volgens respondent 4 heerst er een vrijblijvend karakter. Dit heeft zijn voor- en nadelen. Men voelt zich 'vrij', in de zin dat er weinig verplichtingen zijn. Een nadeel is dat er minder verantwoording aan elkaar wordt afgelegd. Er is slechts een kleine groep mensen betrokken bij de organisatie van de gemeente. Slechts enkelen willen zich echt inzetten en investeren in de gemeente. Ook de studieavonden die eens in de twee weken gegeven worden niet zo goed bezocht. Er is meestal een vaste groep die bestaat uit zo'n 10 personen.

De gemeente heeft sinds kort een vaste voorganger. Dit wilden de gemeenteleden eerder niet. Volgens respondent 1 komt dit omdat de breuk in de vorige gemeente was ontstaan door de voorganger destijds. Dit heeft zijn frustratie en verdriet achtergelaten. De gemeenteleden zijn hierdoor voorzichtig geworden en vroegen zich af of het wel verstandig was om een nieuwe voorganger aan te stellen. Respondent 1 en 4 zeggen dat veel gemeenteleden hier moeite mee hebben gehad. Er is een lichte angst dat hetzelfde weer kan gebeuren. Desondanks, heeft de gemeente samen besloten om een voorganger aan te stellen.

Volgens respondent 1 wil de Levensrivier zich meer uitstrekken naar de wijk de Haveltermade en van betekenis zijn voor sociaal zwakke mensen. Ook respondent 4 zegt dat de gemeente een plek wil zijn, waar mensen in moeilijkheden naar toe kunnen komen, maar dat de gemeente daar eerst rijp voor moet zijn. Dit klopt ook als je kijkt naar plannen die de Levensrivier heeft en welke er zijn uitgevoerd. Deze plannen staan niet op papier of op de website. Zo heeft de gemeente nog geen eigen gebouw en zijn er veel leden die zelf nog rondlopen met hun eigen problematiek (Respondent 4, persoonlijke communicatie, 9 Mei, 2014). Ook zijn er een aantal leden met een beperking of verstandelijke handicap waar rekening mee moet worden gehouden. Op het moment bevindt de gemeente zich dus in een groeifase en wil het zich verder ontwikkelen. Uit de interviews is duidelijk geworden dat er weinig structuur is in de gemeente. Hét voorbeeld hiervan is dat er nog geen missie of visie is en er weinig gelegenheden zijn vanuit de gemeente, om het geloof gezamenlijk in de praktijk te brengen.

1.4.1 De zondagse samenkomst

De functie van deze deelparagraaf is om een beter beeld te schetsen van de gemeente en haar leden. De zondagse samenkomst wordt gehouden in het buurthuis van de wijk. De bezoekers worden bij de deur verwelkomt, vervolgens kunnen zij een plekje zoeken in de zaal. De dienst start met de aanbiddingsdienst. Deze bestaat uit het zingen van opwekkingsliederen, die geprojecteerd worden op een scherm. De band bestaat uit een koor van meestal drie zangers en een gitarist. Tussen de liederen door is er veel ruimte voor de zangers om iets te delen over hun persoonlijke relatie met God. Dit wordt een getuigenis genoemd. Dit zijn vaak bemoedigende woorden voor de gemeenteleden. De liederen worden gevolgd door een kort welkom en enkele mededelingen. Daarna worden er nog enkele liederen gezongen en is er een moment van gebed. Dit moment valt onder de aanbiddingsdienst. Hier mag iedereen, als hij of zij dat wil een gebed uitspreken. Het komt ook geregeld voor dat een persoon een 'woord' van God ontvangt door een directe ingeving van God. Deze eindigt vaak met de bekende afsluiting: 'zo spreekt de Heere'. Verder ligt de nadruk niet specifiek op manifestaties of de gaven van de Geest zoals het spreken in tongentaal.

Na de aanbiddingsdienst volgt het avondmaal. Opvallend is dat dit elke week wordt gevierd. Aan het avondmaal mag je deelnemen als je Christus kent als 'Heer en Heiland'. Bezoekers worden ook van harte uitgenodigd om hieraan deel te nemen.

Na de viering begint de preek. Hiervoor kan de spreker gebruik maken van een beamer, om bijvoorbeeld tekstgedeelten op het scherm te projecteren. Voor de baby's is er tijdens de samenkomst een opvang en voor de jonge kinderen ook. De preek begint en eindigt vaak met een gebed. Volgens de respondenten hebben ze veel aan de preek.

Na de dienst is er de gelegenheid voor het gezamenlijk drinken van een kop koffie of thee. En meestal blijft iedereen na de samenkomst om even na te praten over de dienst, maar ook om te socializen.

1.5 Het onderwijs

De meeste respondenten ervaren geen problemen bij het bezoeken van de zondagse bijeenkomst. De diensten worden, op één respondent na, als fijn ervaren en er wordt veel voldoening uitgehaald. Ook hebben de respondenten over het algemeen geen moeite met het onderwijs binnen de gemeente. Het onderwijs wordt ook niet aangewezen als oorzaak voor problemen die men in praktijk tegenkomt. De problemen liggen hem meer in het toepassen van het geleerde. Op welke manier kan men bijvoorbeeld tegen anderen over Christus praten of hoe kan men zelf meer bewust worden van Gods aanwezigheid. Er lijkt een vraag naar training te zijn.

Er wordt wel het één en ander gezegd over het onderwijs dat het benoemen waard is. Eén respondent vindt het onderwijs gebrekkig en oppervlakkig. Vooral omdat er geen vervolg is op het onderwijs. Deze respondent zegt de training te missen in het toepassen van de preken. Respondent 3 vindt het moeilijk eschatologische onderwerpen en 'Gods onvoorwaardelijke liefde' te *aanvaarden*. Ook zijn er twee respondenten die zich kunnen irriteren aan een bepaalde *stelligheid* die sprekers soms hebben. Hierbij sprak één respondent over het verwachtingspatroon dat mensen horen te genezen als ze maar genoeg geloof hebben. Degene die ziek zijn, raken teleurgesteld en zoeken het probleem bij zichzelf. Dit vindt de respondent niet fijn om te horen, omdat het geen eerlijk beeld geeft van de werkelijkheid. Verder zijn er voor respondent 5 geen wezenlijke dingen die tegen Gods woord ingaan. Bij de tweede respondent die ook sprak over *stelligheid*, gebeurde hetzelfde. De verwachtingen waren te hoog wat betreft inzet en persoonlijke keuzes. De respondent vindt dat iedereen zelf moet weten wat hij of zij met het geleerde doet, maar dit moet niet worden opgelegd.

1.6 De geloofspraktijk

De diepte en ernst van de moeite die mensen werkelijk ervaren is moeilijk te peilen. Achter de problemen die mensen ondervinden in de geloofspraktijk liggen geen ingewikkelde theorieën. Tenminste, deze worden niet benoemd. De uitspraken die gedaan werden over de geloofspraktijk werden door de meeste respondenten nadrukkelijk verbonden met buitenkerkelijke activiteiten. En dan specifiek over de eigen persoonlijke relatie met God en het bereiken van anderen met het evangelie. Slechts één respondent heeft het over een persoonlijke kwestie binnen de kerk gehad. De negatieve emoties uitten zich vooral in het woord 'teleurstelling'. Men wil zich verder ontwikkelen, maar blijft een beetje steken. Deze 'teleurstelling' is, op één respondent na, voornamelijk in zichzelf en niet in God of anderen. De respondenten spreken positief en vol lof over hun relatie met God. Men lijkt het dus vooral bij zichzelf te zoeken. De term 'gehoorzaamheid' werd veelvuldig gebruikt tijdens mijn interviews. Als men gehoorzaam is aan God, dan zal de Geest door je heen werken. Het probleem is dat men niet altijd op de juiste manier weet te reageren op 'prikkel's van de Geest. Ook wordt men makkelijk afgeleid door de snelle maatschappij en is men daardoor niet altijd bewust van Zijn aanwezigheid.

Twee respondenten gaven dus aan dat ze het lastig vinden om een geloofsgesprek te beginnen met niet- gelovigen. Er is een verlangen van de respondenten om het evangelie aan anderen te vertellen. Ze gaven aan dat ze het moeilijk vinden om een opening te vinden. Een startpunt om God in een gesprek te betrekken. Twee anderen lieten weten dat ze het moeilijk vinden om continue te wandelen met God en Hem te betrekken in alles wat zij doen. Zij zeiden door de snelle maatschappij afgeleid te worden. Het is alsof God alleen in de grote dingen betrokken wordt, maar in de kleine dingen niet. Eén respondent vindt het moeilijk om zich te uitten in de gemeente, omdat ze het gevoel heeft enthousiaster te zijn over God dan de rest. Voor haar zijn de preken een vertrekpunt om er iets mee te doen. Deze mogelijkheid wordt haar door de gemeente niet gegeven. Een andere respondent had ook moeite om zich te uitten in de gemeente, maar dit lag meer aan haar eigen persoonlijkheid. Door de hoge eisen die ze zichzelf stelt, heeft ze last van zelfveroordeling. Dit maakt haar minder actief in de gemeente.

1.7 De problemen in de geloofspraktijk en de invloed op het gedrag

Respondent 1 probeert mensen enthousiast te maken voor bijvoorbeeld evangelisatie acties, maar volgens hem is het moeilijk om andere mensen op te trommelen omdat er weinig animo voor is. Er is weinig enthousiasme en daardoor steekt hij er ook minder tijd in. Respondent 2 heeft weleens voorgelegd in de gemeente om te bouwen aan sommige dingen die betrekking hadden op het toepassen van het geloof, maar hier is verder niets mee gedaan. Ze vindt dit treurig en staat stil in de Levensrivier. Ook zegt ze het gevoel te hebben enthousiaster te zijn dan de rest, daardoor vindt ze het moeilijk om zichzelf te uitten en op te staan in de gemeente. De derde respondent is ervan overtuigd dat ze in de toekomst meer zal betekenen voor anderen, maar haar kinderen hebben nu de prioriteit. Dit vraagt zoveel van haar dat ze het 'gemeente werk' op een lager pitje heeft gezet. Respondent 5 doet het verdriet dat er weinig dialoog is met de heilige Geest. Want dat zou er moeten zijn. Aan de andere kant zegt ze dat blijdschap en verdriet naast elkaar leven. Er is verdriet over de dingen die beter kunnen en blijdschap om de dingen die wel goed gaan. Ze blijft er redelijk nuchter onder. Ze is zich ervan bewust dat God in haar leven niet bij alles wordt betrokken. Het lijkt erop dat God alleen bij belangrijke dingen wordt betrokken en niet bij minder belangrijke. Respondent 4 heeft hoop voor de toekomst en is afwachtend, daarbij zegt hij dat er verschillende bedieningen zijn voor verschillende mensen. Dus ieder heeft zijn of haar eigen verantwoordelijkheid. De gemeente behoort zich eerst op verschillende gebieden te ontwikkelen, daarna zal het ook meer van betekenis kunnen zijn voor de buitenwereld.

1.8 De eigen opvattingen over het brengen van het geloof in de praktijk

Respondent 1 is persoonlijk van mening dat je als gemeente naar buiten kan treden, maar hij vindt het nog belangrijker dat iedereen dat individueel doet. Dus als iedereen naar huis gaat en ook in de maatschappij zijn eigen privé leven uitdraagt. Van belang is dat je een persoonlijke relatie met God hebt en daarnaar leeft. Op deze manier kan je meer bereiken dan wanneer je als groep zijnde de straat op gaat en iedereen aanspreekt.

Respondent 2 zegt dat we in alles de leiding van de heilige Geest moeten zoeken. We moeten een instrument zijn. Dan hoeven we ook niet op onszelf te letten, want God zorgt voor ons. Wij moeten op onszelf letten of we wel gehoorzamen en luisteren naar Hem.

Respondent 4 zegt: 'Als ik gehoorzaam ben, zelf uittreedt dan doet de heilige Geest de rest'. Dat is een kwestie van gehoorzaamheid en doen. Respondent 4 wil een aangename geur van Christus zijn. Dit is een uitdrukking die we vinden in 2 Corinthiërs 2:4 en slaat op de houding en sfeer die we als christenen meebrengen, waar we ook zijn.

Het ideaalbeeld van respondent 5 is laten zien dat je anders bent. Dat je wandel met God zichtbaar is en anderen iets van God in je zien. Hiervoor heb je geen grote evangelisatie acties nodig.

Respondent 6 gaat graag relaties aan met mensen, op deze manier wint ze vertrouwen en kan je makkelijker een keer over het evangelie beginnen.

1.9 De rol van de heilige Geest in de geloofspraktijk

Bij alle respondenten speelt de heilige Geest een grote rol in het dagelijkse handelen en ook in de zondagse samenkomst wil men hier aandacht aangeven. De liefde voor de naaste en gehoorzaamheid aan de heilige Geest is voor 3 respondenten de reden waarom er religieus gehandeld wordt. Het is Gods werk en Zijn geest die bewogenheid voor andere mensen creëert (Respondent 2, 3 en 4). Op dit verlangen wil men reageren door zich dienstbaar op te stellen naar de naaste. Bij twee andere respondenten lijkt duidelijk naar boven te komen, dat ze een *schuld* voelen ten opzichte van God (Respondent 5 en 6). Zonder God zouden ze het niet hebben gered in het leven. Ze zijn het Hem verschuldigd om zich dienstbaar op te stellen.

Tijdens de zondagse samenkomst wil de gemeente ruimte geven aan het werk van de Geest. Zo is er dus elke samenkomst een moment van 'open gebed'. Het 'open gebed' valt onder de aanbiddingsdienst. Op dit moment mag iedereen, als hij of zij geïnspireerd wordt door de heilige Geest een gebed uitspreken. Het komt ook geregeld voor dat een persoon een 'woord' van God ontvangt door een directe ingeving. Deze eindigt vaak met de bekende afsluiting: 'zo spreekt de Heere'. Verder is men voorzichtig met manifestaties of de gaven van de Geest zoals het spreken in tongentaal. De nadruk ligt op de dagelijkse wandel met God en een voorbeeld zijn voor onze medemens. Van hieruit handelen wordt gezien als het vernieuwende werk van de Geest en zoals Fee (1999) zegt: 'De essentie van de vrucht is de navolging van het leven van Christus door de gelovige' (p. 125).

1.10 Tips voor de Levensrivier

De tips die respondenten gaven aan de gemeente kwamen op het volgende neer:

- De komende maanden een visie creëren
- Biedt evenwichtig onderwijs en creëer bewustwording als je het hebt over een leven waarin we mogen samenwerken met God.
- Geef training om het geleerde ook toe te passen in de praktijk.

Deel II LITERATUUR ONDERZOEK

2. Inleiding

Na het kwalitatief onderzoek volgt het tweede deel van het onderzoek: het literatuur onderzoek. Bij dit tweede deel worden de resultaten van de interviews vergeleken met de Bijbel en andere literatuur.

2.1 De evangelische beweging

Omdat je niet kan spreken van één evangelische gemeente volgt in dit hoofdstuk een korte verkenning van de Evangelische beweging. Vervolgens zal ik de Levensrivier en de rol van de geloofspraktijk beschrijven.

De evangelische beweging is een wereldwijde beweging, bestaande uit personen, groepen, kerkgenootschappen, allianties, en parakerkelijke organisaties. Onder een beweging verstaan we een doelgerichte en collectieve poging individuen en/of maatschappelijke structuren of verhoudingen te transformeren (Zald, McLaughling (ed.) & Schreuder, zoals geciteerd in Stoffels, 1990, p. 34). De term 'evangelisch' dateert uit de zestiende eeuw en werd toen gebruikt voor katholieke schrijvers die terug wilden keren naar een meer Bijbels geloof en leven dan gangbaar was in de late middeleeuwse kerk. In de late Middeleeuwen werd het Franse *evangélique* en het Duitse *evangelisch* opvallende veel gebruikt in de polemische geschriften van de vroege reformatie. De term wordt nu wereldwijd gebruikt als benaming voor een theologische richting en spiritualiteit die in alle denominaties aangetroffen wordt, en die de plaats van de Bijbel in het leven van de christen sterk benadrukt. Alister Mcgrath (2008, p. 142) kent vier kenmerken toe aan de evangelische beweging:

1. Het gezag en toereikendheid van de Bijbel.
2. De verlossing van de dood van Christus aan het kruis is uniek.
3. De noodzaak van persoonlijke bekering.
4. Evangelisatie is dringend noodzakelijk en gepast.

Stoffels voegt er nog een paar kenmerken aan toe. Hij benoemt het sterke crisis-bewustzijn. Hierbij is de maatschappij als zodanig, kerken en individuen betrokken. De maatschappij houdt geen rekening

meer met Gods geboden, schendt de in de schepping vastgestelde ordeningen en verlaat de traditioneel christelijke moraal voor een humanistische-materialistische, die de mens tot maatstaf van alle dingen maakt (Hill, zoals geciteerd in Stoffels, 1990, p. 35).

Het evangelische crisis-bewustzijn vloeit voort uit een eschatologische duiding voor het huidige tijdsgewricht. Er is een gevoel dat de tijd dringt. De tekenen zijn duidelijk, deze worden overal om ons heen gezien. Hierbij is er een strijd tussen Gods geest en de geest van de anti-christ. Deze zal de komende tijd steeds feller worden. Het is het tijdperk van wetteloosheid, zoals in de Bijbel opgetekend staat.

2.2.2 Het onderwijs binnen evangelische gemeente de Levensrivier.

Onder de gemeenschappelijke noemer van 'evangelisch christendom' liggen verschillende stromingen. In bepaalde geloofsovertuigingen vindt men elkaar, op andere punten legt men accenten of staat men recht tegenover elkaar (Stoffels, 1990, p. 72). Stoffels geeft in zijn dissertatie over de evangelische beweging een uitgebreide beschrijving van de geloofsovertuigingen van deze beweging. Met behulp van zijn dissertatie en mijn ondervindingen uit de gehouden interviews, bezoeken van de diensten afgelopen jaar en de website, zal ik een representatief beeld proberen te geven van de 'algemene geloofsovertuiging' in de Levensrivier.

De Levensrivier staat volledig achter het reformatorische standpunt '*sola gratia, sola scriptura, sola fide*'. Door Gods genade alleen, niet op grond van eigen verdienste wordt een mens gerechtvaardigd. Het Woord alleen, niet de traditie of de kerkelijke leer biedt kennis over God en Zijn bedoelingen. Door geloof in Jezus Christus alleen, niet door werken wordt een mens behouden (Falbusch, zoals geciteerd in Stoffels, 1990, p. 73).

Uit mijn interviews en bezoeken aan de zondagsdiensten kan ik zeggen dat men de Bijbel over het algemeen ziet als het onfeilbare Woord van God. Ook tijdens mijn interviews kwam naar voren dat men radicaal wil zijn met het Woord. Niet alleen in het belijden, maar ook in het toepassen (Respondent 2). Aan Gods woord kan men niks af doen of toe doen (Respondent 5). Maar de Levensrivier is niet *fundamentalistisch*. Barr (zoals geciteerd in Stoffels, 1990, p. 81) benoemt als kenmerken voor fundamentalisme naast de afwezigheid van welke soorten fouten in de Bijbel dan ook; vijandigheid ten opzichte van de moderne theologie en de methoden, resultaten en implicaties van het moderne schriftkritische onderzoek; de stellige overtuiging dat een ieder die deze gezichtspunten niet deelt, geen 'ware christen' genoemd kan worden. Ondanks de belangrijke positie van de Bijbel is er in de gemeente wel ruimte om anders denkend te zijn en mag ieder wel op zijn of haar eigen manier het geloof beleven (Respondent 3, 5 & 6). Ook is er positieve aandacht voor andere kerken en de gezamenlijke interkerkelijke activiteiten (Respondent 1).

Zoals in de meeste evangelische gemeenten, ligt er ook in de Levensrivier een sterke nadruk op de persoonlijke geloofsrelatie van het individu. Dit benadrukken alle respondenten. Wedergeboorte en bekering zijn nodig voor een 'levend geloof'. De binding aan een bepaald kerkgenootschap is binnen de gemeente van ondergeschikt belang, ten opzichte van de vraag of iemand een persoonlijke relatie met God beleeft. Daarom ligt er ook een grote nadruk op het werk van de heilige Geest, 'die het verstand verlicht, de wedergeboorte werkt en in de gelovige woont, waardoor deze in staat wordt gesteld een heilig leven te leiden en te getuigen en te werken voor de Here Jezus Christus' (Stichtingsakte van de Evangelische Alliantie, zoals geciteerd in Stoffels, 1990, p. 32). De wedergeboorte als een proces naar een 'geheiligd leven', mogelijk gemaakt door het werk van de Geest in ons. Waarin men afrekent met 'het vlees', de 'oude natuur' of 'de wereld'.

Tijdens mijn interviews is duidelijk naar voren gekomen dat er een accent ligt op de missionaire activiteiten van de leden. Wie zelf gered is van het oordeel van God kan niet anders dan anderen ook willen redden. In de meeste interviews had de geloofspraktijk betrekking op het bereiken van

ongelovigen met het evangelie. Het getuigenis tegenover anderen van de eigen redding door de ontmoeting met Christus neemt een belangrijke plaats in (Respondent 1, 4 en 6).

De Levensrivier heeft maandelijks gastsprekers. Deze natuurlijke en soms charismatische sprekers krijgen vaak de ruimte om zichzelf te profileren, daarbij vertellen ze vaak hun verhaal. Wat mij regelmatig is opgevallen tijdens deze diensten en de informele gesprekken die ik heb gehad met verschillende mensen, waaronder 2 respondenten is de rol van de islam in deze 'eindtijd'. Zo worden er in Nederland meer moslims geboren dan christenen en dit lijkt een gevaar voor de samenleving te betekenen. Ook de staat Israël speelt een aanzienlijke rol binnen de geloofsovertuiging. Het land wordt wekelijks in gebed meegenomen. Zo was er een dienst waarbij er lintjes werden uitgedeeld in de kleuren van de Israëliëse vlag. Hier mochten we mee zwaaien tijdens een nummer dat gezongen werd. Dit alles heeft betrekking op de tijd waarin we leven, waar de tekenen duidelijk zijn en Zijn wederkomst niet lang meer zal duren. Over het algemeen kun je de evangelische gemeente scharen onder het permillennialistische gedachtegoed (Stoffels, 1990, p. 107). Dit betekent dat men gelooft in een duizendjarig vrede rijk met Christus op aarde. Deze gedachte wordt gebaseerd op hoofdstukken uit Openbaring. En dan voornamelijk Openbaring 20. Hier wordt gesproken over een periode van duizend jaar. Deze tekst wordt letterlijk geïnterpreteerd. De wederkomst van Christus wordt als volgt voorgesteld. Na de huidige 'bedeling van genade' (bedelingenleer) komt Christus weer 'in de lucht' om verenigd te worden met de levenden en gestorvenen. Dan zal de periode van de grote verdrukking aanbreken, waarin een regering zal zijn van het beest en de valse profeet. Vervolgens komt Christus terug op de Olijfberg in Jeruzalem. Hij zal Israël bevrijden, de antichrist vernietigen en de satan binden. Vervolgens zal het duizendjarig vrede rijk zijn, aan het einde hiervan zal de satan nog voor korte tijd worden losgelaten om nog een keer in opstand te komen, maar daarna zal Christus met hem afrekenen en hem in de poel des vuur gooien. Christus zal rechtspreken op een witte troon. Tot slot zal er een nieuwe hemel en een nieuwe aarde komen (Balke, zoals geciteerd in van't Spijker red., 1999, p. 540).

Ik twijfel er niet over dat er in de Levensrivier uiteenlopend wordt gedacht over deze kwesties. Maar uit mijn observaties en analyses ben ik geen grote verscheidenheid binnen de Levensrivier tegengekomen over deze onderwerpen. Respondent 3 heeft mij wel verteld dat ze het soms moeilijk vindt om alles te aanvaarden wat er bijvoorbeeld over de 'eindtijd' wordt gezegd. Dit is typerend voor een gemeente waar relatief weinig opgeleide mensen zijn (respondent 4). De meest radicale vooronderstellingen lijken snel voor 'waar' aangenomen. Dit in combinatie met het gebrek aan goede en gedegen organisatiestructuren deed mij zorgen maken over de 'gezondheid' van de gemeente.

Verder kan ik stellen dat de er in de Levensrivier wel aandacht is voor de heilige Geest, maar niet zoals bij de 'klassieke pinksterbeweging' of de 'charismatische beweging' het geval was. Hier speelde 'de doop in de heilige Geest' een grote rol (Van der Laan, 1989, zoals geciteerd in Stoffels, 1990, p. 82) en voor de charismatici neemt de religieuze ervaring een belangrijke plaats in (Suurmond, zoals geciteerd in Stoffels, 1990, p. 83). Zoals respondent 1 en 6 over de gemeente zeggen: '...waar we niet te veel gekke dingen mee willen doen en we zijn niet van de manifestaties of extremen'. De gaven van de Geest, zoals tongentaal, gebedsgenezing of profetie behoren absoluut tot de mogelijkheden in de gemeente, maar spelen een beperkte rol.

2.3 De geloofspraktijk in de evangelische kringen

Ook als je het hebt over godsdienstige handelingen dan speelt de Bijbel een grote rol. De Bijbel lezen en het verstaan van de Bijbel op de juiste manier is ontzettend belangrijk. Ook als dit tegen de heersende cultuur of moraal ingaat. De Bijbel wordt gezien als het geïnspireerde, betrouwbare en gezaghebbende Woord van God en een letterlijke interpretatie heeft vaak een voorkeur. Dit wordt dan vaak 'Bijbels' genoemd. De Bijbel is toepasbaar voor het praktische handelen. Daardoor zijn evangelische christenen altijd aanspreekbaar op hun diaconale opdracht (Roor, zoals geciteerd in

Crijns red., 2004). Het diaconale handelen, opgevat als naastenliefde en praktische, sociale hulp, is een persoonlijke vrucht van het vernieuwende werk van de Geest (Gal 5: 14,22). Ik ben het eens met Roor die zegt dat de diaconale opdracht zich sterk beperkt tot de eigen gemeenschap en het zendingsveld. Dit komt o.a. door het *wij/zij* gevoel, de mate van betrokkenheid in de maatschappij en de visie op het doel van de gemeente: God eren, elkaar onderling opbouwen in geloof en zichzelf vermenigvuldigen. Let op, hier heb ik het over *evangelische gemeenten* en niet zozeer de evangelische beweging.

Hoewel de evangelische beweging in de praktijk niet een 'zuiver' type is, heeft de oproep tot geloof en bekering de absolute prioriteit in de gemeente. De evangelische beweging is er op gericht individuen tot een ingrijpende verandering in hun leven te brengen, voor zover zij nog niet 'wedergeboren' zijn, en hen tot een ander levensstijl stimuleren, voor zover zij nog niet aan het ideaalbeeld van de 'gehoorzame christen', die een 'heilig' leven leidt, voldoen. Zending, evangelisatie en gebed noemt Stoffels daarbij als belangrijkste middelen.

Individen vormen het aangrijpingspunt voor een verandering in de maatschappij. Getransformeerde personen kunnen bijdragen tot een verandering in de maatschappij. Hierbij ligt een focus op de mens. Mensen dienen hun oude leven op te geven en 'opnieuw' geboren te worden. Wedergeboorte biedt individuen niet alleen de mogelijkheid hier op aarde een doelbewust en zinvol leven te leiden, maar biedt hun ook uitzicht op het eeuwig leven na de dood. Zonder wedergeboorte gaan mensen verloren. 'Het is dood of leven, en dat voor eeuwig.' (Bouw, geciteerd zoals in Stoffels, 1990, p. 37).

2.4 Evangelisatie

Vragen over de geloofspraktijk werden door bijna alle respondenten verbonden met het bereiken van andere mensen met het evangelie. Ook is er onder enkele respondenten een verlangen om dagelijks uit te treden in geloof (Respondent 2, 5 en 6). Omdat evangelisatie zo kenmerkend is voor de evangelische beweging (De Bruijne, Pit en Timmerman, 2009, p. 166) én gemeente de Levensrivier volgt hier een uitleg van het begrip en een visie er op. Hiervoor deel ik met name de inzichten van Mark de Boer (2011, Hoofdstuk 5 en 6). Hij spreekt mij aan omdat hij spreekt vanuit een verlangen dat ook in de 21e eeuw iedereen een kans krijgt Christus te leren kennen. In zijn boek geeft hij interessante richtingaanwijzers voor een inhoudelijk geloofsgesprek. Een breder verstaan van het begrip 'evangelisatie' kan een andere grondhouding geven en van waarde zijn voor de geloofspraktijk van de gemeenteleden. Een uitwerking van de ervaringen nu – en het literatuur onderzoek vindt u in hoofdstuk 2.9.2.

Het woord evangelisatie wordt nergens in de Bijbel gebruikt. Wel het werkwoord waarvan het is afgeleid – *euangelizo*. Dit werkwoord komt ruim vijftig keer voor in het Nieuwe Testament, meestal als 'verkondigen'; verkondigen van het evangelie, maar ook van Jezus Christus, van de opstanding, van het Woord, en van het Koninkrijk. Daarnaast zijn er in de Bijbel nog twee uitdrukkingen die ongeveer hetzelfde betekenen als euangelizo: *kerusso* (proclameren of prediken) en *martyreo* (getuigen). Beide woorden komen in het Nieuwe Testament regelmatig voor. Het idee van het verkondigen, proclameren, prediken en laten zien van het evangelie is dus een heel belangrijke, centrale gedachte in de Bijbel.

Verder kun je een paar opvallende gedeelten in de Bijbel vinden die specifiek over evangelisatie gaan. De bekendste daarvan is Mattheüs 28:19-20: 'Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen, door hen te dopen in de naam van de Vader, Zoon en de heilige Geest, en hun te leren dat ze zich moeten houden aan alles wat ik jullie opgedragen heb.' Deze tekst (de 'Grote Opdracht') hangt samen met Handelingen 1:8, waar Jezus net voor zijn terugkeer naar de hemel tegen zijn leerlingen zegt: 'Wanneer de heilige Geest over jullie komt, zullen jullie kracht ontvangen en van mij getuigen in Jeruzalem, in heel Judea en Samaria, tot aan de uiteinden van de aarde.'

Jezus bracht op verschillende manieren, aan verschillende mensen het evangelie. Een goed voorbeeld hiervan is de Bergrede. Jezus heeft zijn leerlingen bij zich, terwijl hij tot een grote menigte spreekt, waar mensen zitten die hij het goede nieuws wil vertellen. De bergrede is een voorbeeld van impliciete evangelisatie: de oproep om anders te zijn dan de wereld om je heen. Dat begint al in de zaligspreekingen: een opsomming van 'types' die gelukkig zijn: nederigen van hart, treurenden, hongerigen en dorstigen. Jezus werkt het uit naar een praktisch en tastbaar niveau, dat voor alle toehoorders begrijpelijk wordt. Het patroon is telkens hetzelfde: 'Jullie hebben gehoord...', en dan 'Maar ik zeg jullie...'. Jezus loopt als het ware alle waarden en normen van de wereld langs en geeft een alternatieve invulling. Niet zo, maar zo.. Hij praat niet alleen over de wet en de profeten (de geestelijke kant), maar ook over liefde, hoogmoed, angst, geldzorgen, onderlinge verhoudingen, karakter, relaties, geld, seks en macht.

Jezus rust zijn leerlingen vooral toe voor de grote taak door ze het Koninkrijk te demonstreren in woord en daad, in het dagelijks leven. Jezus zijn woorden gaan samen met daden. De leerlingen leren niet zozeer de juiste woorden te gebruiken, maar ze leren de principes en de gebruiken van het Koninkrijk. Belangrijker nog: ze leren Jezus zelf kennen – en dat is wat ze uiteindelijk bekend gaan maken.

Dit 'bekend' maken van Jezus zit hem dus in het laten zien. Met woorden en daden. Want het evangelie is meer dan een praatje waarin je de juiste woorden gebruikt. Woorden zonder daden zijn dood, zegt Jacobus in de Bijbel. Het belangrijk om een 'getuige' te zijn. Hier ligt de nadruk op het woordje 'getuige' en 'zijn'. Getuige zijn dat is niet zozeer een opdracht, maar meer een logisch gevolg van een leven met Christus. We zijn getuigen, geen advocaten. We hoeven niemand te overtuigen, maar hoeven alleen maar te vertellen wat we hebben gezien en beleefd. Dit is misschien nog wel lastiger dan een standaard praatje. Hier komt een stukje authenticiteit en waarachtigheid bij kijken. En mensen hebben snel genoeg door of je je eigen verhaal verteld of niet.

Elke christen is een getuige en heeft zijn of haar eigen verhaal. Er is geen methode of formule voor. We hebben wel de geruststelling dat Christus erbij is en de kracht van de Geest. We mogen vertrouwen op de Geest- hij weet wat de mensen die wij tegenkomen nodig hebben.

Wil je een 'getuige' zijn dan is het belangrijk dat je jezelf kent en in relatie leeft met God, elkaar, en Gods schepping. Het is een bewust leven, wat vraagt om zelfreflectie. Weten wie je bent, waar je voor staat en ook heen wilt. Het is niet makkelijk voor de gemeente om zich aan te passen in deze tijd, maar wil de gemeente in Nederland blijven bestaan dan zal het zich moeten aanpassen. De kennis en de middelen zijn er wel, maar het vraagt om een keuze van onze kant. Kerkje spelen kan niet meer in deze tijd. De gemeente en haar leden zullen een stapje verder moet gaan en opnieuw een keuze moeten maken om bewust met God en haar gemeente bezig te zijn.

Als we het dus hebben over het bereiken van de ander. Dan komt het voornamelijk aan op een bereidheid en aanpassing. Mensen hebben bijvoorbeeld geen zin meer in een verhaaltje. Evolutietheorie of schepping, daar verandert iemands geloofsovertuiging niet door. Relatie, verbondenheid, anders zijn dan de rest. Dit is wat mensen raakt. Het maakt niet uit dat we in een individualistische maatschappij leven, we blijven mensen. Met dezelfde diepe behoeften en verlangens. Dit vind ik zo duidelijk naar boven komen in de social media. Waarom heeft iedereen toch zo de behoefte om zijn leven te delen op Facebook? Het geeft waarschijnlijk een goed gevoel, anders zou het niet zo immens populair zijn. Gehoord willen worden, jezelf laten zien, geluk en ongeluk willen delen met je vrienden. Dit zijn menselijke verlangens, sociaal zijn en ergens onderdeel van willen zijn.

Het evangelie mag door ons leven zichtbaar zijn. We geloven dat we de Waarheid kennen. Niet in een reeks uitspraken, maar in de persoon Christus. Zijn wezen was waarachtig, hier was geen speld

tussen te krijgen. Zijn woorden en daden waren compleet met elkaar in overeenstemming. Het is misschien taboe om dit te zeggen en het lijkt mij ook niet verstandig om van de daken te schreeuwen. Maar Jezus was de bringer van de boodschap, maar hij *is* ook de boodschap. Zo mogen wij ook 'waarachtig *zijn*' door Hem te volgen. Daarom is het belangrijk om ons eigen verhaal onder woorden te kunnen brengen. Een eerlijk verhaal, waar het heel goed zou kunnen dat het je terugwerpt op jezelf; dat je ontdekt dat je dingen misschien wel minder zeker weet dan je soms zegt, dat je persoonlijke relatie met God minder hecht is dan je durfde toe te geven. Maar juist in die eerlijke worsteling ligt veel goeds.

2.5 De sociale positie van de leden

In de uitwerking van de interviews hebben we al iets kunnen zeggen over de sociale posities van de gemeenteleden. De respondenten verschillen in de sociale positie. Onder mijn respondenten zijn: twee ondernemers, een agent, een gepensioneerde boer, een persoon werkzaam in de horeca en een vrouw die in de bijstand zit. De grote verschillen in de sociale positie onder mijn respondenten, zijn niet representatief voor de rest van de gemeenteleden. Want ik heb kunnen constateren dat ongeveer de helft van de gemeenteleden bestaat uit 'sociaal zwakke mensen'. Dit is zoals respondent 4 een groot deel van de gemeenteleden noemt. Deze respondent heeft hier een goed overzicht in, want hij is de oudste in de gemeente. Met 'sociaal zwak', bedoelt de respondent mensen uit een lager sociaaleconomisch milieu. Hiermee worden mensen bedoeld die het financieel moeilijk hebben, mensen met een bestaansuitkering, een inkomen uit sociale zekerheid of een minimumloon. Zoals ik ook al in paragraaf 1.1 had vermeld komt de gemeente zondags en doordeweeks samen in het buurthuis van de wijk Haveltermade. Dit is een volksbuurt, waar veel sociale huurwoningen staan, die bestemd zijn voor mensen met een relatief laag inkomen. In de wijk wonen gemiddeld de meeste allochtonen in Meppel en uit de interviews is gebleken dat er verhoudingsgewijs ook weinig opgeleide gemeenteleden zijn. Respondent 4 noemt het een gemis dat er weinig leden zijn met een beetje 'kader'. Ook zijn er een groep mensen met een beperking of verstandelijke handicap in de gemeente. Deze laatste groep komt volgens respondent 4 naar de gemeente, omdat ze zich thuis voelen. Zij gaan niet naar de reguliere kerk. Daar kunnen zij wel heen gaan, maar hier worden voor hun aparte diensten gehouden. Ook is er voor deze groep een optie om diensten bij te wonen in de zorginstellingen. Toch kiezen zij ervoor om naar de Levensrivier te komen. Er is aandacht voor deze mensen. Ze ontvangen een stukje liefde en acceptatie in de Levensrivier. Uit onderzoek is gebleken dat juist deze betrokkenheid zorgt voor deelname aan de samenleving (Hoff en Vrooman, 2011, Hoofdstuk 2.2). Het is dus van belang dat deze kwetsbare groep ook betrokken blijft in de verdere ontwikkeling van de gemeente.

2.5.1 Omgaan met verschillen

Zoals we al mochten concluderen is de gemeente veelkleurig. We hebben te maken met een jonge gemeente, die weinig georganiseerd is en nog niet duidelijk heeft welke koers ze willen varen. Daarbij komt het overgrote deel van de leden uit een lager sociaaleconomisch milieu. Hoe hoort de gemeente om te gaan met de leefomstandigheden en geloofsbeleving van deze mensen? Ook zijn er leden met een beperking of verstandelijke handicap. Hoe gaan we om met deze doelgroep? En hoe betrekken we de groep gelovigen die zich op de zijlijn bevinden in het gemeentelven. Verder is er gebleken dat er veel mensen waren die moeite hebben gehad met het aanstellen van een voorganger. Hoe zullen zij reageren op nog meer veranderingen? Allemaal factoren waren rekening mee moet worden gehouden in de verdere ontwikkeling van de Levensrivier.

Mensen zijn verschillend en dit kan soms lastig zijn. Er heerst volgens respondent 1 een klimaatje in de Levensrivier van: 'zolang wij het goed hebben, is het goed'. Ook vindt de respondent dat de gemeente te veel naar binnen is gericht. Respondent 2 noemt de gemeente: 'een sociale club'. De gemeente is een veilige omgeving en een 'thuis' voor velen. De gemeente is voor veel mensen dus een warm nest en men vindt het fijn om de zondagse samenkomst te bezoeken. Als men iets niet wil,

dan zijn het wel conflicten. Als er volgens respondent 5 te veel nadruk ligt op éénheid en we één proberen te worden door onze verschillen aan de kant te zetten, dan is het niet goed. We horen één te worden omdat we Jezus volgen. Er lijkt een angst te zijn voor verandering, in de zin dat mensen bang zijn dat er conflicten kunnen ontstaan. Maar tegelijkertijd is men er ook van bewust dat er soms keuzes gemaakt moeten worden wil de gemeente en haar leden verder groeien in geloof en leven. Gelukkig staat men naast elkaar en wil men er samen voor gaan. Het aanstellen van een voorganger was de eerste stap. Maar hoe gaat de gemeente nu verder? Er is een plan nodig en een relevante vraag daarin zal kunnen zijn: Hoe gaan wij met verschillen om en hoe zorgen we ervoor dat we als gemeenteleden niet tegenover elkaar komen te staan? Veranderingen brengen verschillende meningen en keuzes met zich mee. Hiermee omgaan is niet altijd even makkelijk. Het bestuur zal hier aandacht aan moeten besteden, door te beginnen bij het begin. En dat is naar mijn mening het creëren van een missie en visie. Dit geeft duidelijkheid voor de gemeenteleden en vandaar uit kan men weer verder bouwen.

Bij deze ontwikkeling van de gemeente, kan men goed 'het priesterschap van alle gelovigen' toepassen. Hiermee bedoel ik dat mensen makkelijker betrokken kunnen worden, omdat het een relatief kleine gemeente is. Het is een 'familie gemeente'. Een familiegemeente wordt door Arlin J. Rothauge beschreven (zoals geciteerd in Donders en Ketelaar, 2010, p. 303) als een kleine gemeente tot 50 actieve leden. De aantrekkingskracht van de gemeente komt door de persoonlijke aandacht en het gezinsgevoel. Een aantal 'patriarchen' hebben informeel een grote invloed in de gemeente. De situatie in de gemeente maakt het goed mogelijk om alle leden te betrekken in de ontwikkelingsfase waarin de gemeente zit. Zo kan men bijvoorbeeld vanuit alle lagen in de gemeente een werkgroep samenstellen voor het creëren voor een missie en visie. Als hiervoor doelen zijn opgesteld kan men ook de leden makkelijker betrekken in de uitvoering van deze doelen.

2.5.2 Omgaan met pijn en verdriet

Uit het kwalitatief onderzoek is gebleken dat de Levensrivier is ontstaan uit Pinkstergemeente Sion. Hier is zes jaar geleden een breuk geweest en daar zijn twee groepen uit ontstaan. Eén groep is verder gegaan als een Rafaëlgemeente en de ander als de Levensrivier. Tijdens mijn interviews heb ik het niet uitgebreid gehad over de geschiedenis van de Levensrivier en de breuk die de leden hebben meegemaakt. Hierdoor zal ik te veel afwijken van mijn doel. Maar toch heb ik hier tijdens mijn onderzoek veel informatie over meegekregen. Het is dan ook déél van haar geschiedenis.

In de gemeente zijn een groot aantal mensen die een breuk hebben meegemaakt. Dit brengt allerlei emoties met zich mee: pijn, verdriet, heimwee, rouw, depressie, boosheid, bestolen voelen, teleurstelling, angst, onbegrip of twijfel. Respondent 1 en 6 hebben het nadrukkelijk gehad over de geschiedenis van deze gemeente en de invloed die het heeft gehad op sommige leden. Mensen raken vrienden en contacten kwijt en voor sommigen zal het zijn alsof ze een 'familie' hebben verloren. Een proces van herstel kan soms lang duren.

Als wij op ons leven terugkijken, kan het zijn dat er pijn en verdriet naar boven komt. Ik kan niet zeggen of er in de Levensrivier mensen zijn die zich door de breuk nog in een herstelsituatie bevinden. Maar overal heb je te maken met beschadigde mensen. De meeste mensen hebben weleens een moeilijke fase in hun leven meegemaakt. Sommigen hebben het verleden een plekje kunnen geven en anderen laten zich misschien wel door ervaringen van vroeger leiden. We kunnen helaas niets veranderen aan wat er vroeger gebeurd is. We kunnen wel kiezen hoe we er nu mee omgaan. God wil ons daarin helpen en vrij maken als wij daartoe bereid zijn. De één kan er alleen uitkomen, de ander met behulp van een goede vriend of met behulp van een pastoraat. En in sommige gevallen is gespecialiseerde hulp gewenst als een herstelproces vastloopt.

Wat ik wel kan stellen is dat er een groep mensen zijn in de Levensrivier, die twijfelde of het wel verstandig was om een nieuwe voorganger aan te stellen. In de besluitvorming werd gewezen op de negatieve ervaring in het verleden. Uiteindelijk heeft men ervoor gekozen om zich niet te laten leiden door de ervaringen van vroeger en heeft men in het belang van de gemeente besloten om een voorganger aan te stellen. Een terugblik op ons verleden en inzicht in het heden vormen een goede basis om het vooruitzicht op onze toekomst te bepalen. Waarheen heeft Christus ons geleid en hoe kunnen we onze achtergrond gebruiken om ons in te zetten voor Zijn Koninkrijk. Om een goede basis te leggen voor een visie kan de gemeente zich de volgende vragen stellen:

- Wat ligt achter ons?
- Wat hebben we ervan geleerd?
- Waar staan we nu?
- Wat ligt er voor ons?
- Welke kansen liggen er?
- Welke valkuilen en bedreigingen liggen er bij de huidige ontwikkelingsfase?

2.5 Bijbelse beelden van de gemeente.

Voordat ik over ga naar het belang van een missie en visie in paragraaf 2.6. vind ik het nodig om verschillende beelden van de gemeente te behandelen. Het is in het belang voor het onderzoek omdat er voor de ontwikkeling van een missie en visie een beeld van de gemeente moet zijn. Over de identiteit van de gemeente heb ik geen directe vragen gesteld, maar uit mijn interviews is te herleiden dat men naar binnen is gericht en wordt de gemeente o.a. een 'sociaal clubje' genoemd. Verder werd er veel gesproken over 'het ontmoeten en het bij elkaar zijn', zonder de ontmoeting met God te benoemen. In de sociale en cultuurwetenschappen zal de uitspraak 'sociaal clubje' misschien gedragen worden. Maar theologisch roept het vragen op. De opvattingen over de gemeente beperken zich zeer tot de relatie onderling. Daarom wil ik hieronder enkele modellen van de kerk benoemen die Alister McGrath (2008, p. 572) behandelt in Christelijke Theologie en afsluiten met een visie op gemeente-zijn.

Het Nieuwe Testament benadrukt de continuïteit van Israël en de christelijke gemeente:

1. *De gemeente als volk van God.* Dit model legt de nadruk op de continuïteit van de gemeente met Israël: we delen de beloften met het oude verbond met Abraham. Daarom is het voor Paulus zo belangrijk dat de christenen worden gezien als groep die hetzelfde geloof heeft als Abraham (Rom 4:1-16; Gal 3: 6-18). De gemeente is gekozen of geroepen om het volk van God te zijn net zoals God in het verleden het volk van Israël had uitverkoren. 'Maar u bent een uitverkoren geslacht, een koninkrijk van priesters, een heilige natie, een volk dat God zich verworven heeft om de grote daden te verkondigen van Hem die u uit de duisternis heeft geroepen naar zijn wonderbaarlijke licht.' (1 Petr. 2:9)
2. *De gemeente als gemeenschap van de verlossing.* Dit beeld benadrukt dat de gemeente in het leven is geroepen, enerzijds als reactie op Gods reddingswerk en anderzijds als middel om dat werk aan de wereld te verkondigen en uit te breiden. Dit thema spreekt duidelijk uit de evangelische imperatieven van het Nieuwe Testament waar de gemeente wordt aangeduid als het instituut dat geroepen is als getuige, als 'het zout van de aarde' (Mat 5:13-16, dat belast werd met het vertrekken naar alle windstreken om 'alle volken tot Gods leerlingen te maken' Mat 28:29).
3. *De gemeente als het lichaam van Christus.* Dit beeld zien we met name in de brieven van Paulus, bijvoorbeeld in 1 Corinthiërs 12: 12-31. Het geloof van de individuele gelovige en de doop (Rom 6:3-5) zorgt ervoor dat iemand tot dat 'lichaam' gaat behoren. Deze opvatting wordt nog versterkt door andere beelden uit het Nieuwe Testament zoals het beeld dat Johannes geeft van de gelovige die bevestigd of verbonden is aan Jezus Christus, *de ware wijnstok* (Joh:15:5): 'Ik ben de wijnstok en jullie zijn de ranken.'

4. *De gemeente als de dienaren van God.* Ook dit beeld legt de nadruk op de continuïteit tussen het oude en nieuwe verbond: God koos Israël om Hem te dienen en op dezelfde manier roept God ook de gemeente op om Hem te dienen. Dit wordt weerspiegeld aan de namen die er worden weergegeven aan de leiders in de vroege gemeente: de twee toen gebruikte woorden waren *doulos* (wat dienaar of misschien wel slaaf betekent) en *diakonos* (wat tafelbediende betekent). Paulus bracht dit thema scherp in beeld toen hij de christenen van Corinthe vertelde dat hij en zijn metgezellen 'Jezus Christus als Heer verkondigen en omwille van Hem uw dienaren zijn.' (2 Kor 4:5).
5. *De gemeente als gemeenschap van de Geest.* De vroege kerkgeschiedenis zoals die wordt verteld in de Handelingen van de apostelen legt grote nadruk op de aanwezigheid en inwerking van de heilige Geest binnen de gemeente. Door de aanwezigheid van de heilige Geest is de kerk in staat om te getuigen en te groeien. Voor Paulus is de Geest niet slechts een theologisch hulpmiddel dat hij bij zijn herderlijk werk gebruikt, maar een teken dat Gods nieuwe tijdperk zal komen en een teken voor de belangrijke rol die de gemeente te vervullen heeft om te zorgen dat Gods koninkrijk op aarde wordt gevestigd. De Geest moet worden gezien als Gods stempel op de verlossing van de gelovige en op de missie van de gemeente (Efz. 4:30).

De kern van gemeente-zijn wordt door Henderiks (zoals geciteerd in Ploeger en Ploeger-Grotegoed, 200, p. 310) beschreven als de omgang met God, zowel persoonlijk als gemeenschappelijk. Ten tweede gemeenschap met elkaar, als een relatie van omzien naar elkaar en elkaar van dienst zijn en ten derde dienst aan de samenleving in woord en daad. Hoe het met deze driedeling staat in de Levensrivier, wordt verder behandeld in paragraaf 2.8.5.

2.7 Het creëren van een visie

In de vorige paragraaf hebben we enkele modellen van de gemeente besproken. Het is belangrijk dat iedereen zich bewust is van de roeping en opdracht van de gemeente. Dat leden weten waar de gemeente voor staat en wat haar doelen zijn, zodat iedereen hier gemeenschappelijk aan kan werken. Welke rol speelt het geloof als het gaat om het bereiken van de ander met het evangelie? Hoe gaat de gemeente om met mensen die het minder hebben in de omgeving? Als hierover weinig bekend is zal iedereen dit op zijn eigen manier invullen. Hierdoor wordt het geloofsleven nog individualistischer en dit is juist wat veel evangelischen niet willen, een steeds humanistisch wordende maatschappij (Hoofdstuk 2.2.1).

Hieronder geef ik het proces weer dat al tijden wordt gebruikt in kerken en social profit organisaties om visie en strategie te ontwikkelen (Donders en Ketelaar, 2010, p. 287):

Voor het creëren van een visie is het goed om te kijken naar de geschiedenis en missie van de gemeente.

Geschiedenis

- Welke zegeningen hebben wij gezien?
- Welke kwaliteiten hebben wij ontwikkeld?
- Welke crisissen hebben wij beleefd?
- Welke lessen hebben wij daaruit geleerd?

Missie

De missie maakt men op basis van een identiteit van een gemeente. De missie zegt wat het als gemeente wil betekenen voor de gemeenteleden en de wereld. Daarvoor heeft het een helder zicht nodig op haar plek in de samenleving (dorp, middelgrote stad, grote stad, welk soort wijk) en op de specifieke uitdaging die op die plek aanwezig is.

- Wat is Gods missie voor ons?
- Wat willen wij voor wie betekenen en doen?
- Wat is ons motto?
- Wat zijn onze symbolen?

Visie

In een visie maakt de gemeente eigenlijk een voorstelling van wat men zou willen.

- Waar staan we over 5 jaar?
- Wat hebben we dan opgebouwd?
- Welke concrete vrucht hebben wij dan voortgebracht?

Een voorbeeld van een missie en visie:

“Evangelische gemeente de Levensrivier wil zich door het verlangen van de Geest uitstrekken naar het rechtvaardige en goede leven”. Als Christenen geloven we dat God met ons is en dus is het verlangen naar het Koninkrijk van God een verlangen waar heel concreet aan gewerkt kan worden”.

Aan deze missie en visie kan concreet gewerkt worden door doelgroepen te kiezen. Voordat men doelen opstelt is het van belang dat men kijkt naar de eigen situatie, naar de ontwikkelings-of groeifase van de gemeente en kijkt naar de specifieke mogelijkheden. De context, de roeping en de opdracht moeten op elkaar afgestemd worden. Voorbeelden van enkele doelgroepen:

- Eigen gemeenteleden en hun problematiek
- Verstandelijk/lichamelijk gehandicapten binnen en buiten de gemeente
- Alleenstaande moeders in de wijk
- Asielzoekers in de wijk

Wat zijn hun grootste sterktes en behoeftes? Wat zijn sterktes en zwaktes van ons als gemeente naar binnen en buiten gericht. En welke trends beïnvloeden ons positief en negatief? Ook kan er worden gekeken naar andere kerken die dezelfde doelgroepen bereiken en dit goed doen. Wat kunnen we van hen leren? En waarin zijn wij uniek in onze stad/omgeving?

Diensten die wij ontwikkelen

- Wat zijn onze meest vruchtbare diensten?
- Welke doelgroepen worden daardoor gediend?
- Welke nieuwe diensten willen we ontwikkelen?

Projectmatig samenwerken

- Maak voor ieder strategisch doel een zeer concreet projectplan en geef per project aan wie de projectleider en project assistent zijn.
- Stel een algemene projectleider aan die alle specifieke projectleiders begeleidt en coördineert.
- Kom 1x per kwartaal bij elkaar als projectleiders om de voortgang te bewaken en aanpassingen te doen.
- *Strategische doelstellingen voor 2-3 jaar*
- Wat zijn de 7 meest essentiële strategische doelstellingen om onze missie en visie te realiseren?
- Beschrijf elk van de 7 doelstellingen op 1 A4 blad met 5-10 concrete actiestappen.

Met het aanstellen van de nieuwe voorganger in de Levensrivier probeert de gemeente wat meer structuur te krijgen(Respondent 4). Volgens Paul Donder en Jaap Ketelaar zijn een visie en strategie het startpunt voor een gezonde structuur (2010, p. 302). De structuur en organisatie staan ten dienste van de grote opdracht, die in de visie verwoord is.

2.8 De rol van de heilige Geest

De heilige Geest krijgt een centrale rol in de levens van de respondenten. In dit stuk behandel ik de rol van de heilige Geest die de respondenten benoemden in de interviews. Bij de respondenten kwamen duidelijk twee punten naar voren. Als eerste schenkt men aandacht aan de Geest tijdens de zondagse samenkomst. Ten tweede wil men 'wandelen in de Geest' en Hem bij alledaagse keuzes betrekken. In deze paragraaf heb ik voornamelijk de inzichten van Gordon Fee (1999, Hoofdstuk 9 en 13) gedeeld.

De eredienst in het Nieuwe Testament kent veel verschillende uitingvormen en (in principe) kon iedereen eraan meedoen (1 Kor 14:26). Nergens is er een verwijzing naar iemand die de leiding heeft, hoewel we dat daarom niet direct moet uitsluiten. Chaos is echt evenmin toegestaan. De God die zij dienen is een God van vrede (v.33), en zijn karakter moet zowel in de vorm als in de inhoud van hun diensten worden weerspiegeld. Om die reden is wanorde niet gewenst. Hoewel iedereen een aandeel mag hebben, zijn er wel bepaalde richtlijnen.

Er mogen niet meer dan twee of drie gemeenteleden spreken in tongen en deze moeten worden gevolgd door anderen die deze uitingen moeten uitleggen en beoordelen. Ze moeten elkaar respect betonen; sprekers moeten ook elkaar de ruimte geven, want de 'G/geesten der profeten zijn aan de profeten onderworpen' (1 Kor 14:32). Spontaniteit betekent dus niet gebrek aan orde, het betekent 'vrede' en 'betamelijke en goede orde' (v.40).

In de enigszins raadselachtige vermaning in 1 Corinthiërs 11:2-16 refereert Paulus zowel aan mannen als aan vrouwen als 'biddend en profeterend'. Het 'profeteren' veronderstelt in die passage een setting waarbinnen de gemeente samengekomen is voor de eredienst. Bovendien is het bijna zeker dat we bidden en profeteren niet moeten opvatten als beperkende termen, maar als representatief, in dit geval voor de twee basis activiteiten die voorkwamen in de christelijke eredienst. Samen staan zij voor twee zaken waarom het draait in de gemeenschappelijke eredienst: God en de geloofsgemeenschap. Het gebed (en liederen en tongen, volgens 1 Kor 14:2 en 15) is dus gericht op God, en profeteren staat voor de vele taaluitingen- met namen door de Geest ingegeven uitingen-die gericht zijn tot Gods mensen om hen op te bouwen (1 Kor 14:3,16) of tot buitenstaanders om hen tot bekering te brengen (14:24-25).

Wandelen in de Geest

Als gelovigen zijn we ervan overtuigd dat de heilige Geest in ons woont (1 Kor 6:19; 14:24-25, Efz. 5:18). In Galaten 5:13-6:10, spoort Paulus de Galaten aan om 'te eindigen' en te 'wandelen in de Geest'. Dit 'wandelen in de Geest' wordt door verschillende respondenten genoemd. Degenen die zo wandelen zullen niet voldoen aan het begeren van het vlees (Gal 5:16); zulke mensen worden geleid door de Geest en getuigen daarvan met de 'vrucht van de Geest' (v. 22, 23), en zijn niet onder de Tora (v. 18, 23). Omdat zij 'leven door de Geest' (tot leven zijn gewekt door de levengevende Geest), kunnen ze niet anders dan 'door de Geest het spoor houden' (v.25). Tenslotte zal alleen wie zo in 'in de Geest zaait' uit de Geest 'eeuwig leven oogsten' (6:8). Fee zegt dat er twee dingen duidelijk worden uit het voorgaande gedeelte: dat de Geest de sleutel vormt tot ethisch leven en dat Paulus ander gedrag verwacht van mensen die de Geest in zich hebben wonen. De eerste instructie, 'wandelen door de Geest,' is het basisgebod in Paulus' ethiek. Het werkwoord 'wandelen' werd in het jodendom algemeen gebruikt om te verwijzen naar de hele levenswijze. Paulus neemt dit over als werkwoord dat hij het meest gebruikt met betrekking tot ethisch gedrag (in totaal komt het 17 keer voor). Alle andere geboden vloeien voort uit dat ene gebod. Het eerste waaraan zulk wandelen te herkennen is, is dat het 'in liefde' is (Efz. 5:2, Gal 5:6), daarom staat liefde vooraan in de reeks eigenschappen die 'vrucht van de Geest zijn' (Gal 5:22, vgl. 5:14. Rom 13:8-10).

Op de vraag ‘wat men motiveert, als je het hebt over de geloofspraktijk’ antwoordden de meeste respondenten dat het voortkomt uit een verlangen van de Geest. Het is een verlangen door de Geest om dienstbaar te zijn naar God en de naaste. Hier wordt voldoening uitgehaald. Met het oog op mijn onderzoek is het ook van belang dat we weten wat voor hulp we anderen bieden. Want in veel hulprelaties zijn mensen eerder verwickeld in een gevecht om aanzien en zelfhandhaving dan bezig met eenvoudig dienstbetoon (Nauta, 1995, p.197). Helpen we de ander werkelijk of helpen we onszelf en voelen we ons beter wanneer we aan de ‘Grote Opdracht hebben gewerkt?’ Echt helpen vereist een terughoudendheid die meer let op het herstel van de rechte verhoudingen met de ander, die is zoals wij zijn, dan op het benutten van de mogelijkheid tot eigen profilering en gewin. Misschien kunnen we twee soorten hulp worden onderscheiden. Er is een soort van hulp die onbescheiden is, pralend, waarvan omvang en aard worden bepaald door de gever die weet wat goed is voor het geluk van anderen. En er is een hulp die verborgen, bescheiden, terughoudend, aarzelend. Zulke hulp probeert anderen niet gelukkiger te maken maar hen in staat te stellen zelf te kiezen wat goed voor hen is. De eerste vorm van hulp maakt afhankelijk, de tweede is afhankelijk. Helpen is een daad van zelfreflectie. Helpen eist verbeeldingskracht en bescheidenheid. Helpen vraagt een terughoudendheid door het gebod tot naastenliefde, de naaste lief te hebben als zichzelf en dus te helpen zoals men zelf geholpen zou willen worden. Het verlangt dat men zich wil vereenzelvigen met het lot van de ander in het besef dat, but for the grace of God, we het zelf zijn die hulp nodig hebben.

2.9 Vergelijking: ervaringen nu – literatuur

Na het verzamelen en verwerken van alle gegevens worden de resultaten van het kwalitatief onderzoek in deze paragraaf vergeleken met die van het literatuur onderzoek.

2.9.1 Evangelische gemeente de Levensrivier

Als gemeente richt de Levensrivier zich op gemeenschapsvorming. Het is een gemeente voor alle generaties, gericht op relaties, waarbij iedereen welkom is en geaccepteerd; wie en hoe je ook bent. Een gemeente waar iedereen bij mag horen. De Levensrivier past in het plaatje van ‘evangelische gemeenten’. Het is een ‘familie’ gemeente, een warm nest. Het heeft kenmerkende evangelische geloofsovertuigingen als de onfeilbaarheid van het Woord, het crisisbewustzijn in de wereld en de noodzaak om anderen te bereiken met het evangelie. Opvallend is dat de Levensrivier een gematigde positie inneemt als het gaat om de gaven van de Geest. Hier zijn ze voorzichtig mee. Een ander opvallend aspect is dat de gemeenteleden een positieve en open houding hebben als het gaat om de geloofsovertuigingen van andere christelijke denominaties. Ondanks deze openheid is er wel een sterk *wij/zij* gevoel. Er is een onderscheid tussen wij de gelovigen en ‘de wereld’. Waarbij de term als God vervreemd en vijandig wordt bedoeld. Een negatief beeld van ‘de wereld’ is begrijpelijk, maar het is wel belangrijk dat we als gemeente weten dat we onderdeel zijn van de samenleving en daar niet buiten staan. Kort door de bocht gezegd: niet alles buiten de gemeente is slecht. Zijn koninkrijk, het kennen van God en Zijn heil gaat ook verder dan de gemeente. Een beter verstaan hiervan geeft een andere houding ten opzichte van ‘de wereld’ en kan helpen in het bereiken van de ander.

Verder kun je ook spreken van een ‘typisch’ evangelische levensstijl. De nadruk ligt op de persoonlijke relatie met God en de relaties onderling. Daarbij wordt God betrokken in alledaagse keuzes. De Geest spreekt direct tot het hart van de gelovige en mede daardoor kan de gelovige een ‘heilig’ leven leiden. Ondanks de wil om te evangeliseren is er in de Levensrivier minder aandacht voor evangelisatie en zending, dan je voor een evangelische gemeente zou verwachten. Dit is te verklaren door de fase waarin de gemeente zich bevindt.

2.9.2 De geloofspraktijk en evangelisatie

De eigen opvattingen over het brengen van het geloof in de praktijk kwam bij de respondenten neer op het zichtbaar maken van God door je alledaagse wandel met Hem. Doordat zij een persoonlijke relatie hebben met God, zal dit door anderen worden opgemerkt. En hierdoor zullen zij geleid door de Geest een verschil kunnen maken in de maatschappij. Dus de geloofspraktijk uit zich voornamelijk in het alledaagse handelen. Hier ervaren de meeste respondenten problemen. De geloofspraktijk wordt dan ook niet zozeer verbonden met activiteiten binnen de gemeente, maar vooral buiten de gemeente, waar het bereiken van de ander met het evangelie het belangrijkste lijkt te zijn. Er is een gezamenlijk verlangen om anderen met het evangelie te bereiken. Hier wil ook de gemeente dit jaar meer handen en voeten aan geven.

De moeite die men ondervindt in de geloofspraktijk zijn onder te verdelen in drie groepen:

- Groep 1: De maatschappij leidt af van dat wat wezenlijk is, namelijk Gods aanwezigheid. Dit geeft het gevoel dat de praktijk, geen *geloofspraktijk* is.
- Groep 2: Men vindt het moeilijk om het geloof handen en voeten te geven. Een training is wenselijk om het geleerde ook toe te passen in de praktijk.
- Groep 3: Persoonlijke gedachten en gevoelens belemmeren de respondenten om te functioneren zoals zij zouden willen.

De eerste groep liet weten dat ze het moeilijk vinden om continue met God te wandelen en Hem te betrekken in alles wat ze doen. Dit is voornamelijk een gevoel dat men heeft. Op het ene moment lijkt men de Geest nodig te hebben en Hem te betrekken in het alledaagse leven, op het andere moment lijkt dit niet nodig te zijn en gebeurt het niet. De tweede groep vindt het moeilijk om een gesprek te beginnen. Hoe start je een gesprek over God en hoe verstaat men de Geest in alles? De derde groep had moeite om zichzelf te uiten binnen de gemeente. Hierover zei één respondent last te hebben van zelfveroordeling en is daardoor onzeker. Ook heeft ze gezegd dat ze moeite heeft om de onvoorwaardelijke liefde van God te aanvaarden. De andere respondent die moeite heeft om zich te uiten binnen de gemeente, zegt het gevoel te hebben enthousiaster te zijn dan de rest. Hierdoor vindt ze het moeilijk om op te staan in de gemeente. Beide gevallen hebben moeite om zichzelf te laten zien.

Ook in de bestudeerde literatuur wordt evangelisatie en de persoonlijke relatie met God kenmerkend genoemd voor de evangelische geloofspraktijk. Daarbij zijn ook de moeite die de respondenten hierbij ondervinden naar voren gekomen. De samenleving verandert voortdurend, de gemeente loopt leeg en de oude evangelisatiemethoden lijken niet meer te werken. Hoe bereiken we de mensen van vandaag? In mijn literatuuronderzoek heb ik vooral gekeken naar de opvattingen van Mark de Boer (2011). Hij legt de nadruk op een bewust leven in relatie met God. Daarbij is evangelisatie geen kwestie van programma's of activiteiten. Het is een hart gesteldheid en een 'getuige mogen zijn' voor de buitenwereld. Getuige zijn is dan niet zozeer een opdracht, maar meer een logisch gevolg van een leven met Christus. We zijn getuigen, geen advocaten. We hoeven niemand te overtuigen, we mogen vertellen wat we hebben gezien en beleefd. Dit is misschien nog wel lastiger dan een standaard praatje. Hier komt een stukje authenticiteit en waarachtigheid bij kijken. Maar het neemt wel een stukje 'druk' weg. In het geval van groep 1 en 2 mag men zichzelf zijn en zich berusten in het eigen verhaal. Men *is* een getuige, dit staat los van het eigen gevoel of men wel of niet bewust met God bezig is. Een gesprek beginnen of een startpunt vinden hoeft in het geval van groep 2 ook niet, omdat het geen opdracht is.

De derde groep heeft moeite om zichzelf te laten zien. Hierbij letten zij op de acceptatie van anderen en de eisen die men zichzelf op legt. Henri Nouwen (zoals geciteerd in Donders en Ketelaar, 2010, p. 31) zegt dat we vaak ons gevoel van eigen waarde zoeken in:

- Ik ben wat ik doe- kunnen ik en anderen wel of niet trots zijn op mijn prestaties?
- Ik ben wat anderen van me zeggen-praat men goed of slecht over mij?
- Ik ben wat ik heb-heb ik een goede gezondheid, bezittingen, relaties, wat vind ik zelf en wat vinden anderen?

We zoeken het dus in het voldoen aan voorwaarden. Als ik aan de bovenstaande voorwaarden voldoe of in ieder geval beter scoor dan anderen, dan voel ik me goed en mag ik er zijn. Voldoe ik daar niet aan, of scoor ik minder, dan voel ik me ook minder waard en heb ik het gevoel dat ik er niet mag zijn. Respondent drie zei dat ze het moeilijk vindt om Gods onvoorwaardelijke liefde te aanvaarden. Juist in onze afkomst van God en de onvoorwaardelijke liefde van God mogen we *zijn* en ons gevoel van eigen waarde vinden. Dit is een stukje onderwijs en een basis die elke gelovige hoort te hebben wil het een gelukkig leven leiden en van betekenis zijn voor anderen.

De moeite die de respondenten ondervinden zijn dus naar voren gekomen in mijn literatuuronderzoek. Een ander belangrijk en opvallend aspect is dat de geloofspraktijk in veel gevallen iets persoonlijks lijkt te zijn. Er zijn geen evangelisatieacties, maar de geloofsgesprekken vinden plaats in alledaagse situaties. Op het werk, in de supermarkt of bij familie. In bijna alle gevallen gaat het om het evangelie 'in woorden'. De daden ontbreken vaak. De gemeente kan hierin een mooie rol vervullen naar haar leden en de omgeving.

2.9.3 De sociale positie van de leden en omgaan met de verschillen

De respondenten hebben verschillende achtergronden en verschillen in sociale posities. Onder mijn respondenten waren twee ondernemers, een agent, een gepensioneerde boer, een persoon werkzaam in de horeca en een vrouw die in de bijstand zit. De invloed die deze sociale posities hebben op het geloof en de geloofspraktijk is moeilijk te onderzoeken. Dit zou een onderzoek op zich zijn. Wel staat vast dat een groot deel van de gemeenteleden, uit een lager sociaaleconomisch milieu komt. Ook is er een groep mensen met een beperking of verstandelijke handicap in de gemeente. Mijn respondenten vallen niet onder deze kwetsbare groepen. Maar behoren wel tot dezelfde gemeente. Hier moet men rekening mee houden in de verdere ontwikkeling van de gemeente. Het bestuur wil meer naar buiten treden, maar daarvoor zal het wel in de juiste volgorde moeten handelen. Een kenmerk van de gemeente is dat het een 'familie gemeente' is. Een grote groep mensen komen naar de zondagse samenkomst, omdat men zich geliefd en geaccepteerd voelt. Dit gevoel kan men versterken door het principe 'priesterschap van alle gelovigen' toe te passen. Hier krijgt jong en oud de mogelijkheid om zich te ontwikkelen en betrokken te zijn. Dit kan bijvoorbeeld door het oefenen en in het leiden van vieringen, een Bijbelstudie, het vertellen van verhalen enzovoorts. Als de gemeente omziet en investeert in haar eigen leden. Hier een goede basis legt. Dan zal de gemeente zich daarna ook naar buiten kunnen uitstrekken en daar van betekenis mogen zijn.

2.9.4 Omgaan met pijn en verdriet

De gemeente heeft een turbulent verleden achter zich, maar heeft samen besloten om het verleden achter zich te laten en verder te gaan. Als de pijn en het verdriet een plekje hebben gekregen dan kan men er op terug kijken en zichzelf afvragen wat men ervan geleerd heeft. De ervaringen van vroeger kunnen op een positieve manier gebruikt worden voor de nieuwe ontwikkelingsfase waarin de gemeente zit.

2.9.5 Bijbelse beelden van de gemeente

Voordat men wil bouwen heeft men een beginpunt nodig. Identiteit is het eigene van een organisatie of gemeente. Van hieruit vertrekt men. Als er een zelfdefinitie is, dan kan men hier op terugkomen. Daarom heb ik verschillende theologische beelden van de gemeente beschreven. Zodat de Levensrivier hierover na kan denken bij de ontwikkeling van een missie en visie. De kern van

gemeente-zijn wordt door Henderiks (zoals geciteerd in Ploeger en Ploeger-Grotegoed, 2001, p. 310) beschreven als de omgang met God, zowel persoonlijk als gemeenschappelijk. Ten tweede, gemeenschap met elkaar, als een relatie van omzien naar elkaar en elkaar van dienst zijn. En ten derde, dienst aan de samenleving in woord en daad.

Als er helemaal geen concept is dan kun je makkelijk voorbij gaan aan de essentie van gemeente-zijn. Als men een beeld en visie heeft van gemeente-zijn, dan kan men daar concreet aan werken. En voor ogen houden wie men is en wat men wil. Uit het kwalitatief onderzoek is gebleken dat men teveel naar binnen is gericht en daardoor noemt één van de respondenten de gemeente ook een 'sociaal clubje'. De omgang met elkaar lijkt in vergelijking met de dienst aan de samenleving de boventoon te voeren. Dit is niet mede te verklaren door de groeifase waarin de gemeente verkeert. Het is dan ook een verlangen van de gemeente om meer naar buiten te treden. Maar men kan niet doen, zonder te zijn. Er moet dus eerst aandacht (training) zijn voor de leden van de gemeente, voordat men van betekenis kan zijn voor de samenleving. Dit is ook het grootste probleem volgens de respondenten. Er is over de geloofspraktijk niet genoeg onderwijs en training. Tijdens zondagse samenkomsten en interviews wordt er regelmatig gesproken over de ambitie om van betekenis te zijn voor de wijk. Maar hoe hier aan gewerkt wordt en wat men als vertrekpunt neemt is onduidelijk. Het wordt gezegd, maar daar blijft het ook bij. Er is bijvoorbeeld geen werkgroep of iets wat daarop lijkt. Hiervoor zal men dus om de tafel moeten gaan zitten om er concreet aan te werken. Hierbij kan men goed de gemeenteleden betrekken in de plannen. Waarom willen we meer naar buiten treden en hoe gaan we dat doen? Het is verstandig voor de Levensrivier om te beginnen bij het begin en eerst te werken aan een basis van waaruit men verder kan vertrekken.

2.9.6 Het creëren van een missie en visie

De Levensrivier heeft er lang voor gekozen om een laagdrempelige gemeente te zijn. Dit uitte zich op allerlei manieren. Zo kent de gemeente geen grondslag of confessie en ook geen missie of visie. De missie en visie van de gemeente zijn vaak het vertrekpunt voor de geloofspraktijk. De respondenten en gemeenteleden beseffen dat er een nieuwe fase is aangebroken en dat er in dit stadium veranderingen nodig zijn, wil de gemeente van betekenis blijven voor haar leden en de omgeving. Ook uit mijn literatuur onderzoek ben ik erachter gekomen hoe belangrijk het is om een missie en visie te hebben. Het geeft identiteit en een stukje houvast. In de missie en visie staat verwoord wie de gemeente is, waar het voor staat en waar het heen wil. Met het oog op de diversiteit van de leden is het van groot belang dat de gemeente samen verder gaat en ook samen rond de tafel gaat zitten om een missie en visie te creëren en daarbij zoveel mogelijk leden in betrekt. Want juist de betrokkenheid is voor veel mensen één van de redenen die men fijn vindt om naar een zondagse samenkomst te komen.

2.9.7 De rol van de heilige Geest

Voor Paulus ligt de sleutel in de Geest als een dynamisch ervaren realiteit, zowel in het leven van de gelovigen (Gal 3:2,4) als van de gemeenschap (3:5). Paulus had hoge verwachtingen op dit punt, want voor hem en zijn gemeenten was de Geest niet alleen maar iemand waarin men geloofde, maar iemand die men ervoer als een tastbare en zichtbare realiteit. In de Levensrivier is er een *bewust zijn* dat we volledig op Hem zijn aangewezen en van de Geest afhankelijk zijn. Dat we niet in eigen kracht goede werken kunnen doen. Dat we daarvoor de Geest nodig hebben. Er is een gezond verlangen 'naar de gaven van de Geest'. Men geeft als gemeente God eer door gebed en het zingen van liederen en er is ook ruimte tijdens de zondagse samenkomst voor de gaven van de Geest. De gemeenteleden zijn hier echter (terecht) voorzichtig mee. De gemeente bevindt zich in een groeifase waar niet iedereen zijn draai/plek heeft gevonden (respondent 3). De gemeente staat in haar kinderschoenen en daarom is het verstandig om een goede orde te houden. Alle respondenten hebben de ambitie te 'wandelen in de Geest', om geleid te worden door de Geest en te getuigen met de 'vrucht van de Geest'. Of de respondenten zulke hoge verwachtingen als Paulus hadden, dat

betwijfel ik. Wel gelooft men dat het mogelijk is om 'continue te wandelen in de Geest' en daardoor meer te gaan lijken op Christus.

DEEL III: DE PRAKTIJK

Inleiding

In het laatste deel van het onderzoek wordt gekeken naar de praktijk. De conclusies die in het vorige deel zijn getrokken, worden gebruikt om tot een aanbeveling te komen voor het gemeentebestuur en de gemeenteleden. Welke aanbeveling(en) volgt uit mijn resultaten?

Tips van de respondenten

Eerder zagen we al met welke tips de respondenten kwamen:

- De komende maanden een visie creëren.
- Bied evenwichtig onderwijs en creëer bewustwording als je het hebt over een leven waarin we mogen samenwerken met God.
- Geef training om het geleerde ook toe te passen in de praktijk.

Tips vanuit de literatuur

Ook vanuit de literatuur kunnen we verschillende tips opdoen:

- Ken je eigen verhaal en wees een 'getuige', met woorden en daden.
Getuige zijn is dan niet zozeer een opdracht, maar meer een logisch gevolg van een leven met Christus. We zijn getuigen, geen advocaten. We hoeven niemand te overtuigen, we mogen vertellen wat we hebben gezien en beleefd.
- Werk als gemeente aan de eigen identiteit en neem dit als vertrekpunt voor handelen.
Als men een beeld en visie heeft van gemeente-zijn, dan kan men daar concreet aan werken. En voor ogen houden wie men is en wat men wil.
- Houd rekening met de kwetsbare groepen in de gemeente.
Werkend aan de concrete stappen dient men voortdurend rekening te houden met de sociale relaties. Het principe priesterschap van alle gelovigen kan goed worden toegepast.
- Maak gebruik van de crisissen die overwonnen zijn en gebruik het ten goede.
Als de pijn en het verdriet een plekje heeft gekregen dan kan men er op terug kijken en zichzelf afvragen wat men ervan geleerd heeft. De ervaringen van vroeger kunnen op een positieve manier gebruikt worden voor de nieuwe ontwikkelingsfase waarin de gemeente zit.
- Creëer niet alleen een missie en visie, maak ook een strategie en organiseer.
Volgens Paul Donders en Jaap Ketelaar zijn een visie en strategie het startpunt voor een gezonde structuur. De structuur en organisatie staan ten dienste van de grote opdracht, die in de visie verwoord is.
- Betrek zoveel mogelijk leden bij de ontwikkeling van de gemeente.
Een kenmerk van de gemeente is dat het een 'familie gemeente' is. Een grote groep mensen komen naar de zondagse samenkomst, omdat men zich geliefd en geaccepteerd voelt. Voor de verdere ontwikkeling van de gemeente is het belangrijk dat mensen zich betrokken voelen en dat de gemeente samen verder gaat.

Conclusies

Vanuit het gehele onderzoek, kwalitatief en literatuur, kan geconcludeerd worden dat de geloofspraktijk:

- Samenhangt met het gezaghebbende Woord van God. De Bijbel is toepasbaar bij het praktische handelen en gezaghebbend voor geloof en leven.
- Voortkomt uit de persoonlijke relatie met God en uit zich in het alle daagse leven. Het handelen is een persoonlijke vrucht van het vernieuwende werk van de Geest.
- Zich uit in onderlinge zorg en aandacht voor de relaties binnen de gemeente.
- Direct verbonden wordt met evangelisatie. Dit beperkt zich overigens zeer tot 'woorden'.
- De moeite die mensen ondervinden komen door een gebrek aan onderwijs en training.

De vergelijking tussen de ervaringen nu en de literatuur laat zien:

- Dat de geloofspraktijk o.a. bestaat uit liturgie, pastoraat, diaconaat, evangelisatie en zending.
- Dat de samenleving verandert en de gemeente en de gelovigen zich hiervoor moeten aanpassen.
- Dat evangelisatie meer is dan een praatje waarin je de juiste woorden gebruikt. Woorden zonder daden zijn dood, zegt Jacobus in de Bijbel.
- De kern van gemeente-zijn is de omgang met God, zowel persoonlijk als gemeenschappelijk. Ten tweede gemeenschap met elkaar, als een relatie van omzien naar elkaar en elkaar van dienst zijn en ten derde dienst aan de samenleving in woord en daad.
- Dat de gemeente van God zich o.a. als instituut uitstrekt naar de wereld.
- Dat het van belang is voor de gelovige dat de Levensrivier werkt aan zijn identiteit en van daaruit stappen mag zetten richting de buitenwereld.

Tot slot de conclusie, hierin wordt de hoofdvraag van deze scriptie beantwoord: *“Hoe komt het dat mensen uit evangelische gemeente de Levensrivier moeite hebben om hun geloof in de praktijk te brengen, zoals zij zouden willen?”*

De geloofspraktijk krijgt gestalte in de relatie God en mens, maar ook mens tot mens. In mijn onderzoek lag de nadruk op de relatie tussen mensen, de bereidheid om elkaar te helpen en de ander bekend te maken met het evangelie. Hiervoor is identiteit en zelfreflectie nodig. De gemeente speelt hierin een bepalende rol. Waar de gemeente voor staat, wat betreft het helpen van anderen, heeft de Levensrivier nog niet helder. Dit heeft zijn uitwerking op haar leden. Respondenten gaven aan dat ze moeite hebben om hun geloof in de praktijk te brengen. De geloofspraktijk bestond voor bijna alle respondenten uit de rol die God zou moeten hebben in het dagelijkse handelen. In deze relatie met God is men niet altijd tevreden over het eigen functioneren, naar met name niet-gelovigen. De hoofdreden van de moeite die de respondenten ervaren is dat er geen training is om het geleerde ook toe te passen. Het blijft dus te veel bij theorie. Ook het gevoel dat men afgeleid wordt door de maatschappij is op te lossen door het volgen van een training. Het ontbreken van een training komt in belangrijke mate doordat de op een visie van de gemeente gebaseerde structuren ontbreken. De gemeente heeft niet goed voor ogen wat men wil betekenen voor de gemeentelieden en de wereld. Daardoor is er geen mogelijkheid om *vanuit de gemeente* het geloof praktisch uitvoerbaar te maken. Je kan niet ergens aan werken als je niet helder hebt *waaraan* je wil werken. Het creëren van een missie en visie en het aanbrengen van structuren zal de gemeente en de respondenten niet alleen de mogelijkheid geven om het geloof handen en voeten te geven, maar ook om dit gezamenlijk, effectief en efficiënt te doen. Omdat de Levensrivier ook meer wil betekenen

voor de samenleving, is de kans voor een mooi project des te groter om te slagen. Overzichtelijk de hoofdredenen:

1. Eén persoon verkeert in een levensfase waarbij aanpassingen nodig zijn over wat zij wil en over wie zij wil zijn. Maar dit is een persoonlijke reden, waar de gemeente verder niet veel aan kan veranderen.
2. Drie personen geven aan dat een training wenselijk is om het geleerde ook toe te passen in de praktijk.
3. Twee personen geven aan dat de snelle maatschappij hen snel afleidt van dat wat wezenlijk is, namelijk Gods aanwezigheid.

AANBEVELING

Na onderzoek en studie wil ik mijn aanbeveling richten tot de respondenten en gemeenteleden van de Levensrivier. Mijn aanbeveling:

- Geef je geloof handen en voeten doe dit samen met je medegelovigen. *Neem de gemeente als basis en vertrekpunt.* De gemeente is o.a. als geloofsgemeenschap in het leven geroepen om zich uit te strekken naar de wereld. Werk samen en sta sterker. Hierdoor werk je ook aan de relaties met je medegelovigen en zal gemeenschap dichter naar elkaar toe groeien. De postmoderne mens is niet meer zo geïnteresseerd in een geloofspraatje, maar in relatie en verbondenheid. Bied hulp zoals je zelf ook geholpen zou willen worden. Onbaatzuchtig.
- De respondenten mogen zich verdiepen in de leefwereld van anderen. Maak contact, maak vrienden, kijk en leer wat hen bezighoudt. Wees niet met jezelf bezig en laat je niet te snel afschrikken van wat goddeloos lijkt te zijn- er is meer dan het oog kan zien. Laat het evangelie zien door je hele leven. Wees een getuige. Leef voor gerechtigheid, vrede en vreugde. Jij *bent* de boodschap.

Ook heb ik enkele suggesties voor de leiders in de Levensrivier:

- Werk als gemeente aan een identiteit en maak dit visueel. Creëer een missie en visie. En betrek hierbij de gemeenteleden. Volgens Paul Donders en Jaap Ketelaar (2010, p. 302) zijn een visie en strategie het startpunt voor een gezonde structuur. De structuur en organisatie staan ten dienste van de grote opdracht, die in de visie verwoord is.
- Werk de missie en visie uit. Zet hier bijvoorbeeld een werkgroep voor op en stel doelen. Op deze manier kunnen leden gestalte geven aan de geloofspraktijk.
- Geef gedurende lange tijd onderwijs over de 'geloofspraktijk'. Het gaat om het héle evangelie. Het is belangrijk om over het Koninkrijk te spreken, maar ook om het evangelie daadwerkelijk te tonen in de praktijk van het leven. Zorg voor mensen die honger en dorst hebben. Zorg voor vreemdelingen, naakten, zieken en gevangenen (Mattheüs 25:31-46). Diaconaat en evangelisatie hebben daarin raakvlakken.
- Omdat de samenleving voortdurend in beweging is, is het zaak om als gemeente trends waar te nemen en daar op in te spelen. Hoe verkondigen we de aloude boodschap in nieuwe tijden en in een nieuwe setting? Er is moed voor nodig om Gods stem te verstaan en met nieuwe vormen van evangelisatie en gemeente-zijn te experimenteren.

REFLECTIE

Inleiding

Het schrijven van deze scriptie was geen makkelijke opgave. Mijn verlangen was dat het een stuk sneller zou zijn gegaan, maar ik merkte al snel hoe onvoorbereid ik was voor mijn onderzoek. Ondanks we voorbereidingen hebben gehad en geleerd hebben hoe we een scriptie moeten schrijven, liep ik tijdens mijn onderzoek continue tegen nieuwe dingen aan. Gelukkig heb ik de tijd gehad en met behulp van mijn begeleider mijn onderwerp vorm mogen geven. Het was een lange reis met een dubbel gevoel. Enerzijds heb ik er plezier aan gehad, anderzijds heb ik er ook veel moeite mee gehad. Het nadeel is geweest dat ik mij graag wilde verdiepen in de relatie tussen theorie en praktijk in evangelische gemeente de Levensrivier. Al snel kwam ik erachter dat dit een onmogelijke opgave was voor mijn onderzoek. In plaats daarvan werd ik de richting van gemeenteopbouw opgeduwd. Hier ligt naar mijn mening het antwoord op mijn hoofdvraag. Een gezonde gemeente vormt de basis voor een goed functioneren van haar leden als geloofsgemeenschap naar de buitenwereld. Het mooie was het contact met de respondenten en de interesse die zij en het bestuur hebben in mijn onderzoek. Dit was dan ook dé drijfveer in mijn onderzoek. Ik mag wat betekenen voor de gemeente en haar leden.

Reflectie op het onderzoek

Allereerst het kwalitatief onderzoek. Werving is gegaan via-via en heb de gemeenteleden uit de Levensrivier een uitnodiging gegeven. Hierop stond mijn onderzoeksvoorstel en de vraag of er mensen waren die zich in mijn probleemstelling herkenden. Hierbij heb ik specifiek gevraagd naar mensen die mijn vraagstelling als probleem ervaren. Het kwalitatief onderzoek nam veel meer tijd in beslag dan de bedoeling was. De personen voor de interviews had ik zo gevonden. Na twee weken hadden zich zes respondenten gemeld. Ik vond het lastig om mijn interviews kort te houden en er tegelijkertijd diepte aan te geven. Respondenten vonden mijn vragen vaak lastig, terwijl ik vooraf wel een lijst met vragen had opgestuurd. Sommige interviews duurde wel een uur, daarom heb ik twee interviews ook opnieuw gedaan. In totaliteit kostte het interviewen dus meer tijd dan ik had gehoopt. Desalniettemin heb ik er erg van genoten en heb ik er ook contacten aan over gehouden. Eén ding dat ik zeer gewaardeerd heb aan de interviews is het luisteren naar de levensverhalen en de manier waarop mensen in het leven staan en zij vorm hebben gegeven aan hun geloof. Door een kijkje te nemen in andermans wereld heb ik ontzettend veel geleerd.

Het literaire onderzoek heeft me nog meer doen beseffen hoe belangrijk de praktijk eigenlijk is. Mattheüs 25 speelt een grotere rol in mijn leven dan ooit te voren. In mijn zoektocht naar goede literatuur zocht ik eerst veel naar boeken die mij iets vertelde over praktische theologie, maar dit waren vaak moeilijke boeken en ook niet zo relevant voor mijn onderzoek. Al gauw kwam ik erachter dat mijn verwachtingen over de probleemstelling anders waren dan ik had gedacht. Zo kwam ik terecht bij boeken over gemeenteopbouw.

Het lezen van de literatuur vond ik erg leuk en interessant. Ook na mijn scriptie ga ik hier waarschijnlijk mee door. Er is door een bestuurslid gevraagd of ik misschien aan mijn onderzoek wil werken in de Levensrivier. Dit is waar het voor mij uiteindelijk om gaat, om het geloof in de praktijk te brengen, om te groeien als gemeente en het meeste eruit te halen.

Theologische reflectie

Dit onderzoek gaat over de moeite die mensen hebben om hun geloof handen en voeten te geven. Elke gelovige kan zich hier in meer in of mindere mate in vinden. De tijd waarin we leven brengen veel veranderingen met zich mee en zorgen er mede voor dat het in onze maatschappij steeds lastiger wordt om het geloof uit te dragen. De kerk moet omgaan met deze veranderingen en haar mensen met zoveel meningen. Misschien wordt dit in de evangelische beweging nog wel bemoeilijkt door de strenge hermeneutiek die gehanteerd wordt. Elke denominatie probeert op eigenwijze manieren te vinden om relevant en van betekenis te zijn in haar omgeving. In de Levensrivier is een grote openheid naar elkaar toe. Ook is er ruimte om 'anders denkend' te zijn. Dit zijn positieve punten als je het hebt over samenwerken met God en met elkaar. De Levensrivier is gevestigd in een volksbuurt waar de gemeente veel voor kan betekenen. Trends waarnemen en daarop in te spelen vraagt om moed, maar ook de juiste training. Deze training lijkt voor veel respondenten noodzakelijk, willen ze van betekenis zijn voor anderen.

Ondanks theologische standpunten vaak bepalend zijn voor iemands Godsrelatie, iemands identiteit, gevoelens en overtuigingen zijn ze niet bepalend geweest in mijn onderzoek naar de geloofspraktijk. Over theologische standpunten zijn tijdens mijn interviews nauwelijks gesproken. Dit had meerdere redenen. De eerste was dat men geen problemen heeft met datgene wat onderwezen wordt in de Levensrivier en ten tweede zou dit te veel gevraagd zijn van mijn respondenten. Daarbij ging mijn onderzoek niet zo zeer over iemands overtuigingen, maar meer waar men tegen aanloopt en waarom. Dit betekent niet dat het onbelangrijk is, want wat men gelooft zal terugkomen in de ontwikkeling van een missie en visie. Van hieruit zal men verder kunnen bouwen.

De verhalen maken me ervan bewust dat het niet over moeilijkheden gaat, die niet op te lossen zijn. Belangrijke aandachtspunten zijn o.a.: tijd, inzet, toewijding en communicatie. Als men hier op de juiste manier aandacht aan geeft is er ontzettend veel mogelijk voor de gemeente en haar ambities naar de buitenwereld.

Persoonlijke reflectie

Het was niet makkelijk om aan deze scriptie te werken, maar het heeft me veel gegeven. De relaties die ik met anderen heb mogen opbouwen en de invloed die ik mag hebben op leden van de gemeente doen me erg goed. Het onderzoek, de huisbezoekjes en de gesprekken na de zondagse samenkomst geven me het gevoel dat ik onderdeel ben geworden van de gemeente. Dat ik op juiste plek zit op de juiste tijd. Hoe meer ik met mensen bezig ben, hoe meer ik uiteraard van hen leer en ook begrijp. Hierdoor verandert ook mijn positie ten opzichte van anderen. In mijn persoonlijke leven, maar ook in mijn geloofsleven heb ik in het verleden wat deukjes opgelopen. Hierdoor was ik niet altijd in staat om goed te functioneren. Mede door mijn opleiding aan Azusa ben ik nu in staat om er voor de ander te zijn. Hier haal ik veel voldoening uit.

Het is een onophoudelijk verlangen van me om mensen dichterbij God te brengen. Om mensen in staat te stellen om antwoord te geven aan het verlangen van de Geest. Met mijn onderzoek hoop ik samen met de gemeente een stap de goede richting op te zetten. Zodat mensen nog meer voldoening en plezier kunnen scheppen uit hun relatie met God. Ik kon enkel aan de oppervlakte blijven van het onderwerp, maar ik had er graag dieper ingedoken. Desondanks is mijn onderzoek van betekenis geweest en zal een verdere ontwikkeling in de praktijk uitgevoerd moeten worden.

LITERATUURLIJST

- Balke, W. (1999). Het duizendjarigrijk als teken der tijden. In W. van 't. Spijker (Red.), *Eschatologie. Handboek over de christelijke toekomstverwachting* (p. 533 - 545). Kampen: Kok
- Boer, M.M. d. (2011). *NOOIT MEER EVANGELISEREN*. Amsterdam: Ark Media
- Bruijne, O., Pit, P., Timmerman, K. (2009). *Ooit evangelisch*. Kampen: Kok
- Donders, P.Ch., Ketelaar, J. (2010). *Gezond leiderschap in de kerk*. Hoornaar: Gideon
- Drimble. (2014). Buurt Haveltermade (Meppel). Geraadpleegd op 15 Juli 2014 via <http://drimble.nl/buurten/1190002/haveltermade.html>
- Fee, G (1999). *De HEILIGE GEEST in de GEMEENTE*. Hoenderloo: Uitgeverij Hoenderloo
- Groen, E. (z.j.) Geleefd geloof in gemeenteopbouw. Geraadpleegd op 12 Juli 2014 via <http://wvko.nl/documents/Geleefdgeloofigemeenteopbouw.pdf>
- Hoff, H., Vrooman C. (2011). *Dimensies van sociale uitsluiting*. Den Haag: Sociaal Cultureel Planbureau.
- Kooi, v der. (2005). Dogma. In *Christelijke Encyclopedie* (3de ed., p. 435). Kampen: Kok
- McGrath, A. (2008). *Christelijke Theologie Een Introductie*. Kampen: Kok
- Nauta, R. (1995). *Ik geloof het wel: godsdienstpsychologische studies over mens en religie*. Assen: Van Gorcum
- Noort, G., Paas H., Roest H.,d., Stoppels, S. (2008). *Als een kerk opnieuw begint*. Zoetermeer: Uitgeverij Boekencentrum
- Ploeger, A.K., Ploeger-Grotegoed, J.J. (2001). *De gemeente en haar verlangen*. Kampen: Kok
- Roor, B. (2004). Gelovige bewogenheid: diaconaat in evangelische geloofsgemeenschappen. In H. Crijns. (Red.), *Barmhartigheid en gerechtigheid* (p.104-110). Kampen: Kok
- Stassen, G.H., Gushee D.P. (2003). *Kingdom Ethics*. Downers Grove: InterVarsity Press
- Stoffels, H.C. (1990). *Wandelen in het licht*. Kampen: Kok

Bijlage I – Categoriën, topics en labels

	per categorie	respondent 1	respondent 2	respondent 3	respondent 4	respondent 5	respondent 6
De Levensrivier	Vorm	M16, M24	M1	T16, T28			M2.3, M5
	Nadruk	M24	M1	T13, T14	H1, H2,2	L13	M1
	Leden	M15			H8, H9, H2.9		
	Sfeer	M24, M13			H7	L20	M22
	Verleden	M14					M20
	Instelling / houding	M10, M11	M1	T19, T23		L21	
	Bespreekbaarheid		M7				M22
	Vertrouwd				H9, H10		
	Visie	M35	M3	T35	H15	L28	M44
Evangelisch onderwijs	Voorganger				H6		
	Zorg				H2.3		
	Binnen de gemeente	M55	M2, M6, M13	T25, T47	H19, H24, H26, H2.15	L39	M2.9
	Zelfstudie		M26				
	Lastige onderwerpen	M55		T41, T43	H24	L43	
	Binnen de gemeente	M1	M10, M17	T54			M2.10, M28
	Buiten de gemeente	M74	M20	T39	H4	L45	M2.10, M22
	Moeilijkheden	M29	M7, M21, M29, M30	T29	H2.26, H27	L41, L71, L67	M2.11, M2.46
	Beweegredenen			T62	H28, H2.38	L59	M97, M2.25
Rol van de Geest	Eigen opvattingen	M73	M5, M12	T53	H22, H2.11, H2.19, H2.21	L37	M2.20, M2.21
	Opvattingen	M82	M14		H32		
	Alledag					L67	
	Verstaan van God		M10			L69	
	Gehoorzaamheid		M12		H2.11		M2.48
	Verlangen	M82	M10	T29	H2.12	L70	
	Celgroep avonden						
	Zelfonderzoek					L53	
	Gezin/ partner	M63					
Zelfreflectie	God					L54	
	Onderwijs		M26	T55			

Bijlage II - Interviews

Respondent 1.

J1: Kan je wat vertellen over jezelf?

M1: Ja, uh, 28 jaar, uhm zes jaar getrouwd met L. uh, drie kinderen in uh de leeftijd van zeg maar één tot tot vier jaar. Ik werk als politieagent in Kampen, uhm ja en als je kijkt naar het kerkelijk gebeuren zit ik dan bij de Levensrivier en daar ben ik ook altijd uh al lid vanaf jongs af aan. En daarnaast uhm zit ik in het bestuur van de gemeente en ben ik secretaris.

J2: Oké, en uhm ja ik weet dan, of ik ken je moeder een beetje.

M2: Ja

J3: En jij bent opgegroeid in Sion destijds.

M3: Ja

J4: En daarna ben je meteen overgegaan naar deze gemeente, de Levensrivier?

M4: Ja zo kun je het wel zeggen, kijk vanaf jongs af aan door me moeder zeg maar uh meegenomen, mijn vader die is niet gelovig. Dus uh van jongs af aan ben ik met me moeder mee. Uhm maar goed zeg maar rond een jaar of twaalf toen was het echt van je hebt zelf een vrije keuze. Het is was niet van je moet mee. En ook me vader niet van je moet mee, of je mag niet zou ik maar zeggen. Dus ik werd helemaal vrij gelaten. Uhm maar eigenlijk ging ik gewoon altijd mee vond het ook wel leuk. En op mijn veertiende heb ik zeg maar wel echt een bewuste keus gemaakt. In één van diensten, weet ik nog wel goed zeg maar, in de Sion zelf. Ja dan ben je al op een wat volwassener leeftijd, begin je wat meer na te denken. Toen heb ik echt een bewuste keus gemaakt van God gemaakt. Uhm, ja en sindsdien ben ik der ook gewoon bij gebleven. Ging ik wat meer mee doen. En uhm, nja das als maar doorgaan, en rond mijn achttiende toen is het zeg maar de Sion is aan breuk ontstaan. En uh.

J5: Je zei, rond je achttiende was je toen?

M5: Ja ongeveer. Achttien negentien en toen is die breuk ontstaan. En toen ben ik uh, ja toen ging het uit elkaar. Had ik niet heel veel van door maar wat er exact gebeurde.

J6: Nee, ja je was jong.

M6: Uiteindelijk hebben we nog een korte tijd in de gemeente Tsjikke van Urk gezeten. En daarna is het overgegaan op de Levensrivier.

J7: Oké.

M7: En daar heb ik mij bij aangesloten.

J8: Oké, nou uh bedankt. Gaan we over naar de Levensrivier nu.

M8: Ja.

J9: Vind je daar ergens de na druk op liggen?

M9: Ja dat vind ik lastig, want dat vind ik wel vrij ruim hè. Van waar ligt dan zeg maar de nadruk op.

J10: Ja.

M10: Uhm, ik vind wel dat we als kerk bij de Levensrivier dat we nu een beetje naar binnen toe zijn gericht.

J11: Mm.

M11: Dat we er een beetje op zijn gericht van oké, als de uh, als 't binnen de gemeente uh goed hebben dan zijn we allemaal blij. Terwijl je eigenlijk moet zeggen van jongens, moet je naar binnen toe of moet je zeggen van we gaan wat meer naar buiten toe.

J12: Ja, bespreken jullie dit ook in de gemeente.

M12: Uhm, ja. Kijk zeker ook in het bestuur denken we daar behoorlijk over na van wat doen we nou eigenlijk hè.

J13: Ja.

M13: Kijk zoals nu zegt iedereen van uh zolang het goed is, is het goed.

J14: Ja.

M14: We hebben onlangs een nieuwe voorganger der bij gekregen, of hebben aangenomen, laat ik het zo maar zeggen. En die breuk toen de tijd bij de Sion. Is door een voorganger ontstaan. Dus, nu zeggen we oké nu gaan we naar een nieuwe voorganger. En waren er best wat mensen die er tegen waren zeg maar. En die zeggen van ja moeten we dat wel doen want we hebben het nu goed. Waarom moet er dan ook nog een keer een voorganger der bij. Want voor het zelfde geldt gebeurd hetzelfde als wat in de Sion gemeente gebeurde. Dus dat zijn wel dingen waar je dan gewoon merkt dat iedereen eigenlijk alles gewoon wil houden zoals het is en niet teveel wil...

J15: Maar wie is iedereen dan? Heb je het dan over tien twintig man, of?

M15: Nou dan hebben we het denk ik over tien mensen. Maar zijn wel weer net de mensen die soms de uh stem in kunnen zetten. Je hebt mensen die bedenken iets nieuws en die gaan ervoor. Je hebt mensen die lopen mee, die zeggen niet zoveel.

J16: Ja.

M16: En die houden zich afzijdig, één van de andere mensen dat zijn weer de meelopers die zeggen we moeten het inderdaad maar niet doen. Zoals nu is het dan wel voorgezet, de voorganger is der. Maar ik kreeg een beetje de kijk op de Levensrivier dat je zegt van ja we zijn vrij compact we zijn een kleine gemeente. We willen daar niet teveel gekke dingen mee doen. Maar ik vindt het lastig van nja de nadruk.

J17: Ja.

M17: Kijk wat bedoel je daar precies mee?

J18: Ja nou ik had, ja je hebt misschien wel meer wat typeert gemeente omschreven.

M18: Ja

J19: Want ik dacht de nadruk dan, dan denk ik meer aan uh

M19: Doe maar veel meer met..

J20: Ja ligt het, ja je geeft misschien wel een goed antwoord. Of ligt er veel op het doen, het werken.

M20: Ja.

J21: Of ligt er veel op het, ja, het werken van de Geest of zo.

M21: Ja zo bedoel je ja.

J22: Veel nadruk op liefde, of weet ik veel wat.

M22: Ja.

J23: En ja als je het hebt of typeert de gemeente dan heb ik het dus over, is het een jonge gemeente.

M23: Ja

J24: Is het somber is het ingetogen.

M24: Ja, nee maar wat je zegt het is wel een vrolijke kleine gemeente. En als je kijkt van uh we hebben, ja we hebben de zondag de basis dat is over het algemeen natuurlijk de zondag daar ligt gewoon de nadruk zeg maar wel gewoon op een preek. Dus op een stuk dat je uh, wat kennis op doet. En daarnaast ook wel op een stuk zang en uh, en uh, en gebed. Uhm, kijk vergeleken met bijvoorbeeld de vrijgemaakt, mijn vrouw komt uit de vrijgemaakte kerk, dat is, ja dat noem ik dan wat zwaarder. Dat is veel meer op de Bijbelteksten en die doen heel weinig met uh, uh, met de heilige Geest bijvoorbeeld.

J25: Ja.

M25: En kijk in die zin doen wij als gemeente ook nog wel, hè naast het gebed en dan uh de lof zang dat we de in die richting meer bezig gaan met de heilige geest.

J26: Ja. Uhm naja je zei al; We hebben geen echte vaste voorganger, of sinds kort in ieder geval.

M26: Ja.

J27: Maar ja der heerst toch altijd wel een soort van standaard in een gemeente. En uh, ja hoe vind jij jezelf hierin terug? Op welke manier zie jij wat gepredikt wordt bij jezelf terug in de praktijk.

M27: Ja dus, van wat doe je der na de zondag mee zeg maar.

J28: Ja.

M28: Ja, uhm kijk op de zondag dan dan ga je naar de dienst dan heb je mooie muziek, dan ga je bidden heb je echt tijd voor God zeg maar. En dan leer je dingen hè in de preek. Over het algemeen, ik ben meer van het praktische preken zeg maar. Dus iets waarvan je zegt daar kun je de maandag of vrijdag of zaterdag kun je der ook nog is wat mee.

J29: Ja.

M29: Uhm, soms dan gaan mensen heel erg diepzinnig bezig en dan ja dan vind ik dat lastig te volgen. Uh doe mij maar mooi praktisch, alleen wat ik dan heel moeilijk vindt is dat als je dan op zondag wel het één en ander leert en dat je denkt hé dat wil ik toepassen in me week, dan heb je maandag ochtend ga je weer naar je werk toe en dan wordt je binnen no-time zeg maar door de maatschappij weer, ja, gegrepen. Als je een beetje begrijpt wat ik bedoel hè. Van dat je zegt ja van ja dan krijgt de maatschappij weer de overhand. En dan is het voor mij is dat best wel moeilijk om dan toch die lijn door te zetten om dan hetgene wat je op zondag geleerd hebt of hoort om dat dan maandag in de praktijk te brengen.

J30: Ja, en noem is een concreet voorbeeld?

M30: naja kijk met bijvoorbeeld hè zoals met uhm uhm gebedstijd is belangrijk, hè van dat je zegt oké uhm op zondag lees ik de bijbel maar op maandag tot en met zaterdag moet je ook de Bijbel lezen.

J31: Ja.

M31: Je eigen leren. Nja ik werk dan onregelmatig. Dus de ene keer ben ik 's ochtends vrij dan weer 's avonds vrij. Dus ik kan niet zeggen ik doe even een vast moment op de dag dat ik eerder men bed uitga om te zeggen van oké dan ga ik, dus bij mij is het altijd een, de agenda van de week is altijd al helemaal kris kras. En dan is het soms wel moeilijk om te zeggen van oké nu moet ik echt even een punt pakken van rust en nu ga ik even voor mezelf zitten. Uhm, om het dan toch dan toch God te zoeken, en toch ook wat meer de Bijbel te lezen.

J32: Maar werk je veel met een agenda?

M32: Ja, als je kijkt naar wat privé en bedoel je qua werk hè.

J33: Ja.

M33: Ja dat is wat anders dan een agenda. Maar dat moet ook wel met drie kids en met werk en ja.

J34: Oké, uhm ik heb de site even bekeken maar ik kan verder geen uhm geen visie vinden of zo.

M34: Nee.

J35: Als het gaat om het, ja als het gaat om een, een, als het hebt over een uhm belijdenis of een statuten, zulk soort dingen.

M35: Ja der wordt hard aan gewerkt. Want over de visie is inderdaad nog niks over naar buiten toe uhm gestuurd. We hebben als gemeente zijnde, hebben we een uhm een avond bij elkaar gezeten. Iedereen kon daarbij aansluiten. En hebben we eigenlijk aan de hand van wat meerdere vragen groepjes gevormd en hebben we het gehad over zeg maar over de visie van wat willen we nou. Wat willen we als gemeente nou bereiken, wat is nou een beetje onze rode lijn door de komende tijd heen. Nou daarvan hebben we wel, dat staat er nog niet exact op papier. Maar wat daar een beetje uitkomt is dat we toch zeggen van jongens we willen naar buiten toe.

J36: Ja.

M36: We zitten in de wijk de Haveltermade. In Meppel, dat is een wijk en wij willen zeggen van oké de gemeente ziet, die willen op de kaart gaan zetten. En ook dat we niet alleen op zondag dus daar onze diensten houden maar dat we ook naar de mensen toegaan. En uhm, daarnaast heb je nog top tien mooiste Bijbel verhalen van Meppel. 9.00 minuut. Dat is een onderdeel, maar dat is een heel groot project. En wat misschien dan nog belangrijker is is dat je zegt van jongens als kleinere gemeente, we gaan de wijk in en dan gaan we gewoon kijken van mensen die hulp nodig hebben. Misschien heel praktisch.

J37: Ja.

M37: Dat we zeggen hé daar kunnen we wat misschien mee om dan toch met die mensen in contact te komen. En daarnaast ben ik persoonlijk van mening dat je als je het over het naar buiten doen willen treden. Als gemeente kun je dat doen, maar ik denk dat nog belangrijker is dat iedereen dat individueel doet. Dus als iedereen naar huis gaat en zeg maar ook in de maatschappij. Zien eigen privé leven uitdraagt, zeg maar gelovig is en daarnaar leeft. Ik denk dat je nog meer kan bereiken als dat je als groep zijnde zeg van ik ga de straat op en ik ga mensen, iedereen aanspreken die ik tegenkom.

J38: Ja, oké maar ja als individueel, als gemeente zijnde natuurlijk sterker.

M38: Ja.

J39: Je hebt meer middelen, meer kennis.

M39: Ja, nou dat zeker. Maar ik denk dat dat gewoon, dat moet wel een uh, een uh tweedeling zijn. Aan de ene kant met de kerk bezig en de andere kant moet je ook gewoon kunnen zeggen hé uhm draag dat thuis ook gewoon uit.

J40: Uhm, daar heb je al een beetje antwoord gegeven op wat is je eigen opvatting hierover.

M40: Ja.

J41: Uh, is er ook onderwijs waar je moeite mee hebt?

M41: Ja en dan bedoel je denk ik meer richting Bijbelstudies en dergelijken?

J42: Ja.

M42: Of gewoon zeg maar.

J43: Dan heb je het meer over uhm of nee laten we eerst nog even naar die vorige vraag gaan.

M43: Ja.

J44: Hoe schillen jouw opvattingen met wat in de gemeente hoort of zou moeten? En dan bedoel ik meer van wat is jou ideale beeld uh, als het gaat om uh..

M44: Zeg maar wat de kerk oplegt aan regels bijvoorbeeld?

J45: Ja, meer over evangelisch pinkster, ja uh wat dat voorschrijft wat ik al zeg dat schrijft niet zoveel voort omdat er niets op papier staat.

M45: Nee.

J46: Ja der is wel iets van ja dit is hoe wij zouden moeten beleven, en hoe ik het doe.

M46: Ja, nja kijk in die zin is de lijn van onze kerk is wel gewoon in het normale christelijk gebeuren hebben we daar geen grote verschillen in.

J47: Nee.

M47: Dus als je zegt van, je pakt meerdere kerken tegelijk. Dan denk ik dat wij daar wel gewoon normaal inpassen. Daar hebben wij geen vreemde, geloofsovertuiging. Uhm, ja en wat dan zou, hoort of zou moeten, ja ik heb geen dingen dat ik zeg van hé daar hou ik mij niet aan of daar kan ik mij niet in vinden zeg maar.

J48: Nee oké.

M48: Wat ik bijvoorbeeld wel, kijk wat bijvoorbeeld wel paar kleine verschillen zijn, zijn bijvoorbeeld de uhm, wij hebben bijvoorbeeld de uh uhm het avondmaal hebben we elke week.

J49: Ja.

M49: Nou andere kerken is dat ze helemaal niet gepast. Die zeggen nja je moet niet elke week dat doen maar elke maand. Maar dat zijn kleine dingen van waar wij in verschillen maar ik zie daar geen uh problemen mee of daar heb ik geen andere mening over laat ik het zo maar zeggen.

J50: En onderwijs dan? Dat is de volgende vraag. Heb je onderwijs omdat je ook vaak gastsprekers hebt?

M50: Ja.

J51: Stuit je wel eens iets tegen de borst zeg maar.

M51: Ja.

J52: Van, dat je denkt van mm.

M52: Nou kijk der was wel een keer een waar ik zo meteen aan moet denken is een, een prediker en die had het dan over met kinderen, hoe ga je dan met kinderen om in het gezin dus de vader en der moederrol.

J53: Ja.

M53: En de kinderen die daar dan bij horen, en dan ook de manier van waarop dan gestraft werd. Ja vond ik wel een beetje, die man, die begon over van nja dat het niet erg was om een kind een keer een fixe tik te geven en dat soort dingen. Nja dat was dan mooi dan zie je natuurlijk meteen die reacties van..

J54: Ouders.

M54: Ouders, ooh gaan we daar zo mee om? Nja en dan wordt er natuurlijk ook wel in het bestuur eens over gepraat. Maar kijk zijn er hele gekke dingen, dat je nooit iemand van buitenaf uit, en ja dan dan moet je dat wel naar kijken van ja wie haal je binnen hè.

J55: Ja.

M55: En zo, dat wordt wel echt bekeken van oké kan diegene ook dan bij ons komen. En zou bouw je toch door de jaren heen een band op met die mensen en weet je dat het wel goed zit. Maar ik heb niet echt dat je zegt van hé hier stuit ik tegenaan van dit is, zoals wij het wel doen.

J56: Maar met elk, met al het evangelisch pinkster gedachtengoed dan is het de ideaal, of de lat die wordt vaak wel heel hoog gelegd.

M56

J57: Ja. Als je het hebt over, over uh ja misschien zelfs wel over, over uh christelijk leven in zijn algemeenheid, over als je het hebt over Christen zijn in de wereld maar ook als je het hebt over gedachtengoed kan het best wel radicaal zijn. Als je het bijvoorbeeld hebt over eindtijd of homoseksualiteit.

M57: Ja, ja.

J58: Als je het hebt over uh, over de Geest het werken van de Geest en hoe de Geest een rol zou moeten hebben in ons leven.

M58: Ja, in ons dagelijkse leven. Terwijl het bijvoorbeeld bij een vrijgemaakte kerk veel minder naar voren wordt gehaald. Daar wordt gezegd oké we gaan gewoon bidden maar heb je minder te maken met die Heilige Geest. En..

J59: Vind je alles wel even realistisch?

M59: Uhm, kijk het lastige daarvan is is dat je van jongs af aan ga je daar hè in mee. En wat ik dan bijvoorbeeld altijd heb is als bijvoorbeeld een inzegeningdienst hebben van bijvoorbeeld de kinderen. Dan komen de vrienden van mij, kennissen en die zitten over het algemeen dan wel bij een of een vrijgemaakte kerk of een andere kerk. En dan vaak zo'n dienst, dan ga je zitten en dan denk je van hé stel nou..

J60: Hoor je ineens wat er echt gezegd wordt.

M60: Ja

J61: Hahaha.

M61: Nee maar dan ga je zitten zo van oké ik kom hier niet weg. Wat hoor ik nou? Snapje. En dan, dan denk je soms wel eens nou ik ben wel eens benieuwd van hoe ze dan hier of hier tegenaan kijken.

J62: Ja.

M62: En, dat heb je wel maar dat is moeilijk dan om dat dan zo op dat punt toe te benoemen. Omdat je daar dus in die jaren gewoon in meegaat. Maar ik denk wel dat je zeker ook met bijvoorbeeld als je het hebt over de heilige Geest uhm ik denk dat het goed is dat mensen daar, en dat je daar zelf ook zeg maar in bedreven bent dat je weet wat het inhoud.

J63: Ja, uhm even kijken hoor. Ja hoe wordt gereflecteerd op het eigen handelen? Van hoe uh, ja kijk je naar jezelf. Doe je dit met je vrouw of, kijk in de gemeente uh is er een beetje openheid in de gemeente, zeg maar van uh is alles bespreekbaar of is het voor de helft bespreekbaar of negentig procent of?

M63: In wezen is eigenlijk.. zegmaar..persoonlijk probleem hebt of dat der dingen zijn of hoe die dingen lopen. Dan is het wel bespreekbaar. Als je dan kijkt naar je persoonlijk maar ook zeg maar in de kerk zelf, als er dingen lopen of niet goed lopen kun je het daar wel over hebben en kun je dus ook wel over reflecteren. Van ja, uhm hoe gaan dingen. Kijk privé stem je weer dingen af met je vrouw en daarnaast kun je zeggen oké mijn broer zit in dezelfde gemeente uhm mijn moeder ook. Dus kun je ook zeggen oké als er dingen zijn van over hoe ik mij gedraag bijvoorbeeld dat kan mijn broer of mijn

moeder er wat over zeggen maar over het algemeen..

J64: Ja natuurlijk verschillende dingen die deel je met verschillende mensen.

M64: Ja.

J65: Maar, toch nog even terug over over de rol van de Geest als waar. Je bent natuurlijk, je hebt pinkster als achtergrond en je bent meer de evangelische kant op, ja weet je waar ligt dat verschil nou precies?

M65: Ja hahaha, uhm je bedoeld met de kerken zeg maar?

J66: Ja.

M66: Uhm van hoe het dan gebruikt wordt of dat het gebruikt wordt?

J67: Uhm.

M67: Kijk ik heb bijvoorbeeld een keer een gesprek gehad met de uhm uh dominee van de vrijgemaakte kerk. Toen ik Linda leerde kennen zijn we twintig keer naar mijn kerk gegaan, twintig keer naar haar kerk. Hebben we gewoon zeg maar de beide kerken bekeken, van nou waar gaan we uiteindelijk heen? Want we wisten wel van als echtpaar moet je wel gewoon één kerk kiezen. Want als je allebei naar een andere kerk gaat, dat dat werkt naar ons idee niet. En toen zei die man wel wat, dat vond ik wel frappant die zegt van ja, kijk wij doen meer met de bijbel in de vrijgemaakte kerk. En jullie zweven der meer een beetje omheen. Nja dat vond ik wel frappant, want ik denk ja wij lezen ook gewoon de bijbel en wij handelen der ook naar. En hij zegt van zodra je zeg maar de vrijgemaakte of sorry de heilige Geest zeg maar binnen haalt dan ontstaat er dus het punt van dat je dingen niet altijd kan verifiëren of dat je bepaalde richting op wordt gestuurd terwijl het helemaal niet goed is. En als je dan gewoon bij de bijbel blijft en de bijbel leest dan zit je altijd goed.

J68: Ja.

M68: En nja daar zit dus een verschil in kerk bijvoorbeeld dat dan een vrijgemaakte zegt van oké wij gaan niks, zo min mogelijk met met de Heilige Geest doen. En daarin zeggen wij wij doen er wel wat mee. Want het is bruikbaar. Het is belangrijk.

J69: Ja, oké maar evangelische gemeente daar ligt juist als het goed is de nadruk op de schrift als het ware. Als het vergelijkt met de pinkstergemeente.

M69: Ja oké.

J70: Een evangelische gemeente is meer uhm, uh ja zwart wit als je het zo kan zeggen. Hier in de Bijbel staat dit dus zo nemen we het woord zoals het is.

M70: Ja oké, uhm ja over dat punt kwam in één van die vragen ook een beetje terug van uhm wat je net ook vroeg hè. Want stuit je dan wel eens tegen dingen aan bijvoorbeeld. Dat vind ik dan ook wel moeilijk van als je zegt van goh je moet ons zwart wit zien. Want als je dan kijkt naar de Bijbel in welke periode is dat geschreven hè, uit welk jaar komt dat. En we leven nu zeg maar in de twintigste eeuw of eenentwintigste eeuw. Ja dat vind ik dan soms best wel lastig denk ik van ja toen hadden ze makkelijk praten heb ik het bijvoorbeeld over de vrouwen hè en wat dan uhm met seks voor het huwelijk bijvoorbeeld, maar die man vond een vrouw mooi nou dat was dan wel eventjes een paar honderd kilometer verderop er was niks in de omgeving. En hier zet je maar je tv aan en je ziet naakt hè, de social media staat der helemaal vol van. En dan is het soms best wel moeilijk dat ik denk van ja het is goed om ernaar te leven maar wel donders moeilijk om in praktijk te brengen.

J71: Ja.

M71: En dat is maar net van de tijd waarin het dan geschreven is. En dat vind ik soms dan wel moeilijk dat ik denk van oké ik snap wel dat het der staat..

J72: Dat je het op een goede manier vertaald naar deze tijd.

M72: Ja.

J73: Oké, uhm ja nou één van de een-na- laatste vraag van wat beweegt je als je het hebt over geloofspraktijk. Is ook een lastige vraag. Als je, heb je zoiets van ja ik ben een medewerker van God ik ben hè gedoopt en weetje op wat op welke punten kom je altijd terug of als je in een kritische situatie bent of kritieke situatie bent dat je denkt van hé, het kan zelfs een woord zijn waarvan je denkt van ja weetje genade als ik dat woord hoor dan denk ik weer van ja ik ben altijd een kind van God geweest.

M73: Uhm, ja dat is een lastige hoor. Kijk geloofspraktijk. Het belangrijkste is kijk je kan elke zondag naar een kerk gaan jaar in jaar uit maar uiteindelijk moet je het gewoon bij jezelf, bij je persoon en het belangrijkste voor mij is zeg maar gewoon een levendige relatie met God. En als je dat niet hebt dan ja dan hou je het in die zin niet vol. Als ik kijk naar uhm uh ja familieleden of van me vrouw ja die zijn jaar in jaar uit allemaal mee naar de kerk gegaan maar uiteindelijk zijn ze achttien jaar hebben ze de keuze en hebben ze geen eigen relatie met God ja en dan lopen ze zo bij de kerk weg of in die zin dan komen ze niet meer.

J74: Maar hoe ervaar jij dat dan, je zegt van, wat houdt die levendige relatie voor jou in dan?

M74: Ja gewoon dat op het moment ook zeker in mijn werk ik kom wel voor vreemde situaties terecht hè als bij de politie. Uhm, maar kijk kom ik bij een gezin dan zie ik gewoon van 't is hier niet pluis. Met kinderen die geslagen worden of in situaties ja dan bid ik en dan vraag ik gewoon God om hulp. Ook hoe ik zelf moet handelen maar ook voor die mensen onlangs nog een reanimatie gehad van een uh een meneer en ik zie zo die vrouw met exact dezelfde bijbel die ik heb zie ik uhm voor in de ambulance plaatsnemen om naar het ziekenhuis te gaan. Nou en toen waren ze druk bezig met die man achterin die ambulance, ben naar die vrouw toegelopen en uh ik zeg tegen die vrouw van; Goh joh, ik zeg van uh ik weet u bid, ik bid ook en u moet gewoon u vertrouwen op God houden. Kijk en op dat soort momenten dan, dan betrek je God wel bij de situatie. Hoe moeilijk die situatie dan ook is zeg maar. maar dat is dan wel, ja dat is dan wel natuurlijk een apart iets. Maar kijk ik kan altijd terug komen bij God laat ik het zo zeggen.

J75: Ja.

M75: En kijk verder dan dat met mijn eigen leven privé leven ja gaat eigenlijk alles voorspoedig. Hè we hebben geen ziektes in mijn eigen gezin of in, in de verdere familie. We hebben het allemaal in die zin goed voor mekaar, we hebben geen noden hè. Dus dan is het soms nog wel eens moeilijk uh en soms denk ik wel eens van als mensen misschien eens wat meer in de problemen zitten dat ze dan eerder geneigd zijn om naar God toe te gaan als dat alles goed, alles voor, alles goed loopt laat ik het zo maar zeggen.

J76: Ja je hebt gelijk ja. Heb je nog nagedacht over die laatste stelling? Die laatste vraag.

M76: Ja, uhm wij trekken niet op eigen initiatief op. Uhm ja ik heb hem zo bekeken van verschuil je je zeg maar achter de kerk van oké ik doe alleen iets als groep zijnde. Of kun je ook zeggen ik treed als individu op. Ik weet niet of je m helemaal zo bedoelde.

J77: Nee, is heel leuk want ik hoor heel veel verschillende reacties hierover.

M77: Ja.

J78: Het is natuurlijk ook van hè, daarom vind ik het ook leuk dat iedereen der iets anders bij denkt. Maar uhm, ja het is allemaal goed je kan er geen verkeerd antwoord op geven maar kan je der wat meer over vertellen wat jij dan zegt?

M78: Ja nou wat ik daar dan mee bedoel is zeg maar op eigen initiatief dingen doen, bijvoorbeeld uh in de kerk als er wat is of der is een probleem met iemand in de kerk. Dan kun je gewoon na de dienst gewoon zeggen van jongens ik ga op eigen initiatief ga ik met diegene bidden. Hè in andere

kerken moet je het soms weer in aanvraag doen en dan gaat het voor de dominee en die kondigt dan af en wordt dan hè in de kerk voorlichting gegeven. Als je kijkt op eigen initiatief of hè der staat van wij treden niet op eigen initiatief op dat vind ik meer als een soort regel wat als zeg maar in een soort notulen staan van uhm je mag niks doen zonder dat dat overlegd is. Zo komt dat een beetje op mij over, snap je wat ik bedoel?

J79: Ja oké.

M79: Maar ik ben heel benieuwd wat je, wat je daar zelf bij gedacht had.

J80: Ja ik had, haha.

M80: Moeilijk hè, haha.

J81: Ja ik had dus echt heel wat anders. Dat ging om dat hè dat wij als christenen, ja kinderen van God zijn geworden zeg maar. En uhm..

M81: God leidt ons.

J82: Precies, uh God de leider is en God, we hebben eigenlijk niks moeten doen of horen te doen zonder Gods wil daarin te zien.

M82: Ja, maar vind het soms wel moeilijk in alles gewoon wat je doet uhm de wereld gaat zo snel je leven hè gaat allemaal zo snel. Om dan bij alles, bij elke keus die je maakt om zeg maar God daarbij te halen. Zou goed zijn maar is wel heel moeilijk.

J83: Ja.

M83: En, je doet het dan wel eerder in grote, grote gebeurtenissen. Maar misschien moet je m ook wel in de kleine gebeurtenissen der bijhalen. Maar die is heel breed.

J84: Nee maar ik vind die heel leuk.

M84: Nee maar wij treden niet op uit eigen initiatief zo staat het er zo van jongens uhm, dat is echt zo'n regel voor de vrijgemaakte kerk weet je wel van wij treden niet op eigen initiatief op zo van wat er ook gebeurd wordt eerst even besproken, hahaha.

J85: Hahaha, ja ik vind hem heel leuk. Kan ik echt wel wat mee.

M85: Ja maar dat komt, dat komt uit mijn eigen uhm hoe ik, mijn eigen referentiekader. En als ik dat zo zie staan dan denk ik van ja en daarom heb ik ook in geschreven gebeuren gewoon neergezet van dat je ook gewoon op eigen initiatief moet zeggen van jongens ik hoef niet te wachten tot het bestuur zegt ja je mag voor diegene bidden, nee dat doen we gewoon wel wanneer het ons past.

J86: Ja, oké nou zijn we der alweer doorheen.

M86: Oké.

J87: Bedankt.

M87: Graag gedaan.

J88: En deze kan je nog naar mij toe sturen?

M88: Ja helemaal geen probleem, want ik heb niet elke vraag want sommigen wist ik dan niet precies. Maar die anderen heb ik wel.

Respondent 2.

J1: Waar vind u de nadruk op liggen in levensrivier?

M1: Uh. Sociale club. Ennuh, dat is niet mijn ideaal. Maar het heeft ook enkele voordelen. O.a. dat het een vrij uh, ik vind het een hele gematigde gemeente. Ze strekken zich uit naar wat algemeen aanvaard is en dat is erg traditioneel, over het algemeen. Terwijl ik eigenlijk gewoon radicaal niet alleen alles wat ik in de Bijbel tegenkom niet alleen wil belijden dat het bestaat en dat het kan, maar in de mate waarin wij een opdracht hebben daarin. Dat ik mij daarna uitstrek om de opdracht uit te voeren. En dat gebeurt hier niet.

J2: En u begrijpt mij wel als ik zou zeggen, dat ik het bijvoorbeeld een laagdrempelige gemeente vind?

M2: Ja, en dat heeft daar mee te maken. Maar dat zijn keuzes en er is ook een gebrek aan kennis over veel dingen denk ik waardoor het zo oppervlakkig blijft.

J3: Er is ook nooit een vaste voorganger geweest. Waardoor het mij ook moeilijk lijkt om een bepaalde visie na te jagen.

M3: Nou de visie is Gods visie voor mij.

J4: Maar het is voor mensen wel handig dat ze bijvoorbeeld richtlijnen of een visie is die de gemeente heeft.

M4: Die is er.

J5: We hadden het net over de nadruk, waarover u de nadruk op vind liggen. Over een sociale club die niet te moeilijk wil doen en u heeft zelf aangegeven dat u hier zelf anders naar kijkt?

M5: Metname dat de heilige Geest de leiding heeft, in alles. En dan niet de heilige Geest van manifestaties en kronkelen over de vloer. Die geest vind ik verschrikkelijk. Maar dan bedoel ik de Geest van God.

J6: En hoe ziet u dat dan?

M6: Dat zie ik in de dingen die het Woord benoemt, ook tijdens een dienst. Zo van we zouden allemaal stille tijd moeten houden of we zouden..zo wordt het niet gezegd..de suggesties die worden geleverd..die worden mee naar huis genomen, maar er is geen training in. Ik denk dat je een training moet hebben voordat je nieuwe waarden, nieuwe patronen, nieuwe gehoorzaamheid. Ja, alwaar inprent. Daar is iets voor nodig, wat leiding geeft en wij krijgen geen leiding.

J7: Weerhoudt dit u er ook van, om actiever te zijn buiten het gemeente leven? Dat dit niet wordt gestimuleerd in de gemeente?

M7: Nou ik heb wel geprobeerd inbreng te hebben. Ongeveer op de antwoorden in de stijl van deze vragen. Heb ik twee jaar geleden een document besproken. Ik had het ze toegestuurd, ik mocht het toelichten op een bestuursvergadering. En wat ik dus gesignaleerd had in de gemeente, heb ik hen voorgelegd met mijn argumenten om naja..om aan dingen misschien te bouwen. Ik heb daar helemaal niks van gemerkt. Helemaal niks geen reactie op gekregen. Uh. Tijdens de dienst heb ik soms, dat ik gewoon..als een bliksemstraal ineens een tekst krijg. Terwijl ik gebeden had voor de diensten wilt u ons met de heilige Geest allemaal leiden. En dan krijg ik wat, maar ik heb altijd het gevoel alsof ik eigenlijk enthousiaster ben over God dan de rest dat er zit. En dat vind ik heel moeilijk. Want natuurlijk zijn we allemaal hartstikke dankbaar en blij ermee. Maar het is voor mij alleen maar een vertrekpunt en voor de ander is het lekker door ademen en consumeren. Ik geloof niet dat dat bedoeld wordt met geloven. In een relatie moet je werken. En ja dus, de mogelijkheden die een gemeente heeft..

J8: Maar stel dat er heel veel mensen zijn, die zoals u denken. Zou dat kunnen?

M8: Ja, ik betwijfel het. Ik weet het niet. Maar de eerste die daar achter kan komen dat ben jij, als jij mensen gaat interviewen.

J9: Dat is zo.

M9: Ja

J10: En daar ben ik ook eigenlijk naar op zoek, naar zulk soort antwoorden.

M10: Ja en verder denk ik ook betrokken geweest bij de muziekgroep en dat was een leuke groep. En ook in de muziekgroep krijg je dan te maken met..nou eigenlijk in aansluiting eigenlijk op dat het idee dat onze gemeente volgens ideaal van enkele leiders misschien moet functioneren als een geolied bedrijf. En..uh..zo gaat het eigenlijk ook in de muziek. Waar ik gewoon aldoor naar wil luisteren: 'heilige Geest wat heeft u tot ons in de gemeente te zeggen, wat wilt u dat er nu gebeurd.' Waarin raken we u dichterbij tot nu toe.

J11: Dat is heel mooi..

M11: Daar verlang ik zo naar.

J12: Uhm. U heeft net wat verteld over uw eigen opvattingen over het brengen van het geloof in de praktijk dat u aan geeft de heilige Geest het liefst alle ruimte en de leiding. Daarop wilt u en zouden wij moeten reageren. En ik ga er eigenlijk vanuit dat de gemeente deze opvatting wel zal beamen. Uhm maar waardoor gaat het dan toch eigenlijk mis? Dat durf ik wel te stellen, u had het net over passie? Een stukje overgave?

M12: Ik denk dat er een verschil is tussen volkomen overgave, volkomen gehoorzaamheid aan het Woord. Als we alleen maar instrument willen zijn om wat we moeten doen. Dan zou je dus niet op jezelf hoeven te letten, want God zorgt voor ons. Wij moeten op onszelf letten of we wel gehoorzamen en luisteren naar Hem. Dat is belangrijk.

J13: U heeft verder geen problemen met het onderwijs an sich?

M13: Nee, maar het zijn allemaal losse flodders en daar bouw je niks mee op. Ik ben dankbaar voor elke spreker die het Woord van God brengt. Dat is fijn. Er zit geen lijn in. Het zijn allemaal, ja zoals het uh past voor de spreker.

J14: En als je dan ook veel sprekers..uh..verschillende sprekers hebt. Die verder geen. De gemeente niet goed kent. Is het natuurlijk ook lastig. Voor degene die spreekt. Om..

M14: Wat ik bijvoorbeeld belangrijk vind is dat er duidelijk en helder wordt gemaakt, niet alleen dat wij weten dat Jezus onze redder is. Maar dat wij ons ook verootmoedigen. Dat wij ons gewoon bekeren op al die momenten in ons leven waarin het opnieuw verkeerd gaat. Waarin wij ons verootmoedigen voor wat wij toelaten in Nederland. Denk aan de euthanasie en de abortus. Hoe zijn we. Hoe ondersteunen wij de politiek, onze leiders. Waarom is iemand een leider omdat hij mensen achter zich aan kan krijgen en een pastoraal hart heeft? Fijn. Maar een gemeente moet leren wat de bedoeling is van God. Als wij gered zijn, dat wij dan ook de positie in Christus mogen leren kennen en ons toe eigenen en vandaar uit gaan leven. Want als je leeft vanuit de positie in Christus dan is je leven en alle omstandigheden van de praktijk van elke dag. Staat in een volkomen ander daglicht, dan als ik me dat niet bewust zou zijn dat dat kan. Zelfs dat dat de bedoeling is van God. Zodat mijn geestelijke mens geleid door de heilige Geest, de leiding heeft over mijn ziel, over mijn lichaam, over wat ik doe laat..dat gaat niet altijd zo, daar ben ik me wel bewust van..

J15: U bent er heel bewust mee bezig. Hoe moeilijk zal het zijn voor iemand die iets minder met het geloof bezig is. Hoe kan datgene wat gepredikt wordt, wat best wel een hoge standaard is. Is het vertalen naar de praktijk is dat dan niet een te grote stap? Als je het hebt over al die wonderen en je bent er zelf weinig mee bezig. Dan is het toch veelte ver weg? Dan is het alleen op zondag en dan..

M15: Dat is het niet. Ik denk dat wij met de basis dingen bezig moeten zijn.

J15: Eerst met kleine dingetjes.

M15: Nou dat vind de belangrijkste dingen. Beking, vergeving, toewijding, inzet..in een gemeente, maar ook in de buurt, in je familie in je vriendenkring. Niet iedereen is profeet of heeft de gave van genezing. Maar in principe hebben we het wel allemaal. Dus door..in de praktijk zal de één meer gebruikt worden door God in het één en de ander in het ander. Maar dat doet er niet toe. Wij moeten ons uitstrekken, naar wat God dat wij ons naar uitstrekken. Dan zou het fijn zijn dat mensen ook zicht krijgen op bijvoorbeeld Deuteronomium 28. Dat je kan kiezen voor zegen of vloek. Er zijn mensen in onze gemeente die praten en denken negatief. Dan heb je dus niet geleerd in Christus je positie te kiezen. Die heel anders is, dan als je eigen vleselijke denken maar aldoor te keer laat gaan

J16: Maar als ik u goed begrijp dat zegt u dat stap één eigenlijk beking is?

M16: Beking is, de inzicht van vergeving wat dat betekent in ieders leven voor wie dat begrijpt. Het Woord aanvaarden als het Woord van God en elke eigen mening die niet overeenkomt die niet overeenkomt met het Woord van God als onbelangrijk en onnozel aan de kant leggen.

J17: Als ik zeg dan het geloof komt door het horen van het Woord. En met z'n allen luisteren we naar het Woord van God. We lezen uit de Bijbel. Maar toch zien we in de praktijk zo weinig. Wat kunnen we daaraan doen?

M17: Als je op maandagmorgen vraagt aan de gemeente waar ging het gister over?

Negenennegentig procent weet niet eens meer waar het over ging. En als je dus iets wil implementeren in een gemeente, de basis dingen. Bijvoorbeeld, wat is ..nou ze hebben het wel gehad over de heilige Geest. Maar dan is het een kennismoment, maar ze gaan niet de heilige Geest laten werken. Want daar hebben ze ook geen grip op. En geen grip op hebben op de heilige Geest. Dat is één van de griezeligste dingen voor leiders denk ik.

J18: Ja..

M18: Ik vind dat mensen moeten weten wat het spreken in tongen is, het zingen in tongen, het bidden in tongen. Ze moeten het kennen, ze moeten het weten. Ze moeten worden toegerust.

J19: Ik moet het toch nog even hebben over de geloofspraktijk..en..en wat..uh..ik heb u eigenlijk in de brief gevraagd of de gemeente gevraagd of er mensen waren die moeite hebben om hun geloof in de praktijk te brengen zoals zij zouden willen. U heeft aangegeven dat u het wel lastig vind.

M19: Nee, het is mijn doel om zo te leven.

J20: Ja, maar u vind het een mooi onderwerp. Kan u zeggen dat u moeite heeft om u geloof in de praktijk te brengen zoals u zou willen?

M20: In die gemeente, maar in mijn persoonlijke leven doe ik dat natuurlijk.

J21: Oké, dat is wel duidelijk.

M21: Ik heb dus in de gemeente moeite om niet op te staan en om te getuigen. En als ik getuig, want dat mag best wel als je dat vraagt. Dat er dan ook niet.. ik heb bijvoorbeeld getuigt naar aanleiding van die Deense evangelist. Van ..ik weet niet of je al tijd hebt gevonden om dat te bekijken?

J22: Nee, niet naar gekeken. 'The New Reformation' toch?

M22: The Last Reformation. Dat is zo mooi, daar was ik zo enthousiast over toen ik hem ontmoet had. En ik vind het zo geweldig dat wat ik zie wat hij doet. Hij is nu net in Amerika geweest weer. Al die wonderen die daar gebeuren. Hij gaat naar Zuid-Afrika, naar Israël en wat je daar voor beelden van krijgt. Wat God daar doet. Want hij doet niet..

J23: En heeft u dan het gevoel dat u er alleen voor staat in de gemeente? U geeft aan dat u het in de gemeente specifiek lastig vind.

M23: Ja, dat is algemeen. Dat over God vertellen als een wonder over God vertellen daarvan is het klimaat op straat vertellen makkelijker dan in dan bij de christenen. Want de christenen hebben hun

eigen methode al lang uitgevonden. Dus als je dan komt met iets wat God volgens zijn eigen woord nu aan het doen is. Dan zeggen ze jaja, bid jij dan maar voor mijn me dit of me dat. En dat mag ik daar dan een kort gebed uitspreken. Want op straat is het maar één of twee zinnen wat we doen. En dan doet God het al. Want in de gemeente kan ik een half uur voor iemand bidden. Maar dat wil ik niet. En ik zie niks gebeuren. En als ik iets ervaar en de ander zegt het is weg. Dan is het twee dagen later weer terug, omdat ze niet geloven dat God ook jou en mij kan gebruiken in Zijn autoriteit en daar gaat het natuurlijk om.

J24: Een stukje ongeloof..

M24: Ja..

J25: Maar persoonlijk worden die ruimte is er wel? Want ik heb soms wel een beetje het gevoel dat mensen...dat het niet te persoonlijk moet worden. Dat mensen je soms een beetje op een afstand houden ..wanneer je naar te gerichte vragen stelt...naar ervaring of beleving vraagt...dat mensen dan een beetje bang worden.

M25: Maar ik kom uit een geslacht waarin geloof, emoties, vreugde van God bespreekbaar is en geleefd werd.

J26: Hoe reflecteert u op uw eigen handelen? Daar was ik ook nog wel benieuwd naar..

M26: Ja. Nou wij hebben erg veel input door het internet. We hebben dus de groep waar hij bij betrokken is..op Shabbat..uhm.. ik volg de Bijbelschool van het internet. Wij hebben boeken en veel tijdschriften, metname over Israël. En eigenlijk ook allemaal met verdiepingsdingen, waardoor je je ook kunt verdiepen. Maar de grote slag hebben we gemaakt in het onderwijs van Ray Macraw uit Canada. Dat heeft zo'n boest gegeven aan ons geloven. Omdat we hebben gezien toen, niet iets onmogelijk voor God..

J27: Dus voornamelijk onderwijs.

M27: Ja, dat is echt onderwijs geweest

J28: En daarna in de praktijk , want we baden voor elkaar..

M28: En als ik dan naar kijk naar..uh..op welke manier zou de gemeente meer aandacht aan kunnen besteden. Nou dan moet er eerst kennis komen en dan visie. En dan stappen om die visie te verwerkelijken.

J29: Als u het zo zegt dan weet u het eigenlijk. Uh. Een beetje stapsgewijs , laat ik het zo zeggen..u heeft u ideeën daar over. Uhm..kan ik dan ook zeggen dat u tevreden bent? Omdat u weet dat er bepaalde dingen nodig zijn. En u eigenlijk..er kort door de bocht..niet veel aan kunt doen..want er moeten eerst dingen gebeuren. Voordat er wat anders kan ontstaan..dus..zit u dan ook tevreden..

M29: Nee ik ben allerm minst tevreden.

J30: Oke.

M30: Omdat het ver onder het niveau ligt waarop ik gemeente wil zijn..ennuh..

J31: Omdat u zegt dit en dit moet er gebeuren..

M31: Nee, dat moet er niet gebeuren, maar ik..als ik Gods Woord lees, dan zijn de leiders van God er..

J32: Verantwoordelijk voor?

M32: De verantwoordelijk voor. Dat zijn onze herders. De mannen en vrouwen die ons zouden moeten leiden naar het Woord van God. En niet naar een makkelijke sociale club. Dat kan niet.

J33: Maar er is net een nieuwe voorganger. Dan is het ook even afwachten hoe het de komende tijd zal verlopen.

M33: Oke. Weet je waar hij opgeleid is?

J34: Uhm..

M34: In Tulsa, Oral Robert University.

J35: Maar dat zegt ook niet alles, ik zou overal..

M35: Ik heb met mijn zieke dochter, op haar verzoek..een paar jaar gekerkt bij een gemeente in Amersfoort die welvaart evangelie bracht. En dat komt uit een bepaalde stroming, die ook in Amerika op bijbelscholen wordt uitgelegd, gevolgd, opgevolgd, nagedaan enzovoort.

J36: Ja.. als ik deze jongen..of deze jongen..

M36: En zo zie ik hem helemaal niet..zo zie ik helemaal niet. Maar dezelfde symbolen staan voor het gebouw waar ik moeite mee heb. En dat zijn de vrijmetselaars symbolen. Die heb je ook bij Kenneth Copeland..

J37: Sorry, ik volg u nou even niet. Welke symbolen en waar?

M37: Symbolen van de vrijmetselarij. Die zijn dus op het terrein van Kenneth Copeland bijvoorbeeld..in Tulsa ook. Tulsa is een ..een knooppunt van Bijbelscholen. En de Oral Roberts University die heeft ook de symbolen voor het gebouw. Dan denk ik dus. Ja sorry hoor.. Maar dan denk ik dus als een voorganger van een evangelische gemeente langs de symbolen van de vrijmetselarij loopt. Jaar na jaar en het zegt hem helemaal niks. Heb ik die voorganger nodig?

J38: Ik denk niet dat je overal mee bezig kan zijn. Ik bedoel. wij hebben een moskee aan de overkant zitten. Daar lopen mensen ook continue langs.

M38: Ik heb dus zorg of er een invloed op de Oral Robert University naar aanleiding van de vrijmetselarij symbolen die ze in de tuin hebben.

J39: Maar het hoeft niet zo te zijn..

M39: Ik denk het wel, want de vrijmetselarij is dood of leven. Kies dan heden wie je dienen zult. Daar zit echt geen gradatie in.

J40: Het hoeft niet zo te zijn dat iedereen die daar les geeft. Of onderwijs geniet daar in bepaalde vorm iets te maken mee hoeft te hebben.

M40: Dat denk ik wel, anders zal je daar geen les willen geven.

J41: Ja maar die, die symbolen die hoeven niet perse verbinding te hebben. Het zou kunnen.

M41: Zet jij een boeddha beeld voor De Levensrivier?

J42: Ja, nee maar ik heb zelf aan de Vrije Universiteit gestudeerd. Kijk en daar gebeurt ook van alles en wij zijn daar een uh uhm een klein groepje.

M42: Een wereld vreemd groepje.

J43: Faculteit God geleerdheid en wijsheid begeerte nou dat is ook niet altijd even zuiver. Dat zit dan op dezelfde verdieping.

M43: Ja das gewoon humanistisch geworden allemaal.

J44: Ja, daar zet je je tegen af maar ik zou het niet fijn vinden al mensen zouden zeggen van ja omdat je daar hebt gestudeerd en ik heb dit en dit en dit gezien hè.

M44: Nee maar wat doet het met je? Wat heeft het met je gedaan, heb je gemerkt dat dat er was of heb je het niet eens gemerkt. Ik kom ik vertelde jou over Bilthoven dat ik daar was.

J45: Ja.

M45: Ik heb der acht jaar gewoond, en uh de hervormde predikant waar wij uh ook uh in de kerk geweest zijn toen we der net waren. Uh, die man die sprak geregeld in de loge, in de vrijmetselaarsloge. En de priester van de katholieke kerk in Bilthoven eveneens. Dus de leiders van ja je zou zeggen gerenommeerde kerken, traditionele kerken. Die hadden dus absoluut geen idee wat het was.

J46: Ja.

M46: Nou dat is wel heel moeilijk, voor mij is dat heel moeilijk.

J47: Ja.

M47: Want als het eenmaal wel weet dan begrijp je niet dat als je over occultisme leest in de bijbel. Je maakt het mee in je dagelijkse leven. Al lees je maar de horoscoop in de margriet bij wijze van spreken, je weet als je op het spoor bent wat is occult. Wat zegt God ervan, dan kan je het niet maken om te zeggen ik schud even. En dit vind ik wel goed van het occulte dat doe ik lekker wel, ik doe wel reiki of ik doe wel dit of ik doe wel dat. Dat kan niet.

J48: Nee dat klopt ja, nee maar wat u zegt u geeft zelf al aan niet iedereen is zich overal even bewust van. Het neemt niet weg dat een uh..

M48: Daarom vraag ik om kennis en daarom vraag ik ga met de gemeente door die dingen heen.

J49: Maar een priester of een dominee die mag ook aannemen dat dat hij uh ..

M49: Dat niet wist. Ik spreek wel over de jaren tachtig.

J50: Mag verwachten of uh bescherming dat die bescherming mag hebben van God ondanks dat die bepaalde dingen niet uh afweet. Want we kunnen ten slotte niet overal alles van weten.

M50: Wij kunnen weten wat in het Woord staat en we zijn ook verplicht om dat te weten, wij moeten er alles voor over hebben om te weten wat er in het Woord staat zodat we weten hoe we moeten leven. Het is een gebruiksaanwijzing voor leven.

J51: Ja, ja. Ja ik geloof ook samen zijn we sterk maar ik geloof ook dat we mensen blijven en toch onze beperkingen zullen blijven houden.

M51: Daarom is het belangrijk dat de basis dingen wordt geleerd, worden geleerd. Omdat we die niet uit ons zelf hebben. Mensen zijn nu op het niveau van ik vind dit wel goed en de ander zegt ik vind dit niet goed.

J52: Ja nee.

M52: En dat zijn meningen, en daar koop je net helemaal niks voor. Krijg je alleen hete hoofden koude harten.

J53: Oké, nou ik denk dat ik wel uh voldoende informatie heb.

M53: Ja.

J54: Dus ik wil u ja van harte bedanken.

M54: Geen dank, ik vind het heel leuk dat je hiermee bent en ik hoop echt dat je met heel veel uh.

Respondent 3

J1: Kan je me wat vertellen over hoe je kennis hebt gekregen van het christelijke geloof?

T1: Ik ben van huis uit christelijk opgevoed en het meest geleerd vanuit huis en vanuit de kerk.

J2: Waar ben je precies opgegroeid?
T2: Pinkstergemeente.

J3: Je was meteen al bij pinkstergemeente Sion?

T3: Ja, we zijn eerst even in de kruiskerk geweest. Maar daar heb ik zelf niks van meegekregen.
En ook nog van de Molukse kerk, daar gingen we ook nog wel heen.

J4: En toen zijn je ouders van de gereformeerde kerk naar de pinkstergemeente gegaan?

T4: En ook nog van de Molukse kerk, daar gingen we ook nog wel heen

J5: Leuke combinatie.

T5: Ja

J6: Uhm, kan je nog even vertellen uit wat voor gezin je komt? Hoeveel broers en zussen je hebt?

T6: Ik heb twee zussen en een broertje.

J7: En doen zij verder nog wat met het geloof? Gaan zij naar de kerk?

T8: Ze gaan niet naar de kerk, maar ik denk dat ze zelf wel dat ze met het geloof bezig zijn. Maar dan meer voor hun zelf.

J9: Ok. Ok, nou dan kunnen we nu al naar de volgende vraag. Oja, je leeftijd?

T9: Hahaha

J10: Ik schrijf altijd.. Tamara.. de leeftijd erbij..

T10: Ik ben 38 nog.

J11: 38

T11: Ja

J12: Nog jong.

T12: Haha.. goedzo.

J13: Uh, als je ergens de nadruk op vind liggen in de levensrivier. Waar is dat dan op?

T13: Ik vind dat de nadruk ligt op het zoeken van God.

J14: En hoe, hoe zie je dit concreet? Hoe als je zegt..

T14: Ik vind dat het verlangen van de mens. Ja, die vind ik zo zichtbaar. Dat ze echt wel zoekende zijn naar God en zijn liefde willen uitdragen. Ja, zo zie ik dat.

J15: Ok. En dat heb je bij het derde punt heb je dat... Ik vroeg net al door..

T15: Daar kan ik me wel in vinden.

J16: Hmm.. Ik heb hier staan wat typeert de gemeente? Heb je daar ook wat bij staan?

T16: Ik heb er staan, de gemeente is een groeiende gemeente, dus het is nog echt zoekende om de juiste mensen.. het is nog echt een zoekende gemeente. Waar nog niet iedereen zijn plek heeft gevonden naar mijn idee.

J17: Ok. Toch nog even terugkomen op de.. op dat.. waarop jij dacht of vind dat de nadruk op ligt in de levensrivier zei je, op zoeken naar God, wat moet ik me daarbij voorstellen? Dat er gewoon een verlangen is bij veel mensen?

T17: Ja een verlangen. Ik vind dat het verlangen daar is. En dan echt het zoeken naar God. Wat heeft God die ochtend te vertellen.

J18: En dan specifiek voor die dag.

T18: Ja, die andere dagen zie ik ze niet. Hahaha..maar voor de zondag zoals ik dat zie. Zie ik ze wel met verlangen komen.

J19: Hoe zie je dat dan?

T19: Ja, gewoon aan de houding. Aan het bewegen in de gemeente. Aan het luisteren.

J20: Kan je dan ook spreken, dat er collectief.. dat er veel mensen zijn die dat hebben?

T20: Ja

J21: Ja, anders zou je ook niet zeggen dat daar de nadruk op ligt. Maar ik begrijp het wel hoor.

T21: Ja, kan je er wat mee?

J22: Jawel, ik begrijp het wel.

T22: ..

J23: Het kan ook zo lijken hè, iedereen komt natuurlijk op zijn best naar de gemeente toe.

T23: Ja, maar ik vind wel dat het gewoon allemaal..uh.. voor zichzelf is, weet je wel. Iedereen komt wel. Ik vind dat dat samen, dat nog wat meer dan misschien.. groeien. Maar ik zie wel het..

J24: Is iedereen dan persoonlijk naar God het zoeken? Niet samen?

T24: Nee, ik zie..nee..ik zie dat gewoon persoonlijk de mensen die komen..die zijn allemaal wel zoekende en welwillend om God te aanbidden. Om God te zoeken.

J25: Uhm..je gaat dus geregeld..meestal naar de gemeente op zondag toe..ja kan je je vinden in wat er gepredikt word, dat woord gebruiken wij niet zoveel..wat er gezegd wordt. En hoe zie je dat bij jezelf terug.. in de praktijk?

T25: Ja voor mezelf, uh...is het zo..als ik weer naar de kerk ga. Is het zo persoonlijk voor mij...op dat moment heb ik dat gewoon net nodig.

J26: Dat heb je vaak?

T26: Ja, dat heb ik heel vaak. Ja, daarom ga ik ook graag naar de gemeente

J27:Je voelt je snel aangesproken?

T27: Ja, echt heel erg!

J28: Ja. Nee, maar ik heb dat ook altijd. Dat meen ik serieus hoor. Maar het is wel ja..ik denk ook dat dat de bedoeling is hoor.

T28: Dat heb ik het meer gewoon over de preek. De dienst zelf..gewoon de aanbiddingsdienst enzo en dat soort dingen dat kan voor mij misschien nog wel wat beter, wat anders. Maar gewoon wat er gezegd wordt en de liederen wat gezongen wordt, dat spreekt toch allemaal wel tot m'n hart. Maar de vorm mag voor mij misschien iets anders.

J29: Ja, oke. Maar hoe vertaald het zich naar de praktijk. Want je wordt geraakt omdat het je wat doet en omdat je het je wat doet wil je eigenlijk..of kan ik me voorstellen dat het verder gaat dat alleen een plekje in je hart en dat je dat ook op één of ander manier uitdraagt ofzo.

T29: Ja, ik had dan als voorbeeld. Ik zat heel erg met m'n gedachten in de wereld. Weet je wel. Zo van uh.. en toen kwam ook die preek van uh..Romeinen 12, dat je wordt vernieuwd in je denken. En op dat moment moest ik dat gewoon horen. Omdat mijn gedachten echt misschien wel naar de

wereldse kant ging zeg maar. En dat ik gewoon alert moet zijn op wat God denkt. En dat ik gewoon dicht bij Hem moet zijn.

J30: En hoe doe je dat dan dicht bij Hem zijn? Of daar alert op zijn.

T30: Ja sowieso daar alert op zijn. Dat sprak me gewoon heel erg aan. Het heeft mij ...gewoon meer God zoeken..

J31: Waar moet ik dan denken? Doe je dat dan overdag, in de ochtend of in de avond? Eén keer in de week?

T31: Nee, gewoon elke dag.

J32: En haal je daar dan kracht uit? Moet ik dan voorstellen, dat er dan even bewust mee bezig bent? En moet je je dan even afzonderen of kan het ook op de fiets ofzo?

T32: Ja, op de fiets overal. Maar op dat moment had ik echt ..toen die week had ik echt gewoon helemaal niks..en dacht ik laat allemaal maar even. Weet je wel. Ik vind het allemaal wel best. Dus. En toen werd ik wel weer even bepaald bij...ja..en toen heb ik het weer opgepakt.

J33: Uhm. Even kijken. Heeft de gemeente een visie als het gaat om het uiten van het geloof? Ik heb deze visie nog niet eens zelf bekeken. Ik heb dan uh.. ik heb wel gehoord dat er één en ander op papier staat..waar de gemeente voor staat..

T33: Ja. Ik kan het ook niet zo snel terug vinden. Dat weet ik niet. Wat ik me misschien nog kan herinneren, is de naaste liefde. Dat je je naaste..hoe zeggen ze dat.. heb je naaste lief als jezelf toch?

J34: Ja, dat dat centraal staat..ja het is ook..

T34: Maar Wouter had het gister over uh..aanvaarden, vergeving. Hij had drie punten had hij..dat wou hij ook meenemen naar de nieuwe visie.

J35: Dat wou jij meenemen naar de nieuwe visie?

T35: Nee, dat wou Wouter meenemen naar de nieuwe visie van de gemeente.

J36: Ok.. ik denk zelf ook dat dat een hele belangrijke is hoor..tenminste..welke zei je?

T36: Vergeving, aanvaarding..

J37: Aanvaarding vind ik..

T37: Oja, liefde., aanvaarding en vergeving.

J38: Daar kan je wel even stil bij staan. Ik heb ooit een een keer opgeschreven, dat is echt jaren..jaren geleden. Dat is leven. Niet leven om aanvaarding, maar leven vanuit aanvaarding. Uh..ok..uh..wat zijn de eigen opvattingen over het brengen van het geloof in de praktijk. Wat is jou ideaal plaatje over dit? Waar droom je weleens over, als het hebt over het brengen van de geloof in de praktijk?

T38: En dan heb je het over onze gemeente of over mijn eigen?

J39: Over jezelf..

T39: Voor mezelf, wil ik heel graag naar het buitenland. Kinderen helpen of anderen helpen. Dat zou wel mooi zijn. Sowieso mensen helpen.. vind ik..

J40: Gewoon lekker praktisch bezig zijn..

T40: Ja..

J41: Uhm. Is er ook onderwijs waar je moeite mee hebt? Iets wat je op de borst stuit?

T41: Ik vond de eindtijd ook wel moeilijk en uh.. onvoorwaardelijke liefde van God. Dat vind ik wel goed , maar daar heb ik ook wel moeite mee.

J42: En heb je daar wat meer over op geschreven?

T42: Ja, ik vind het gewoon moeilijk te aanvaarden.

J43: Je moet er even bij stil staan hè. Je kan dan niet in een keer alles naar boven halen hè. Wat is onvoorwaardelijk liefde? Het lijkt soms ook. Bijbels gezien lijkt het soms ook weleens onmogelijk hoor. Wij leggen. Wij als evangelische gemeente, pinksterkringen en baptistengemeenten waarschijnlijk ook.. .leggen weleens de nadruk op Gods liefde, het vaderhart van God enzo.. Gods onvoorwaardelijke liefde. Maar er zijn ook wel Bijbelteksten, niet om bang te maken ofzo.. die anders lijken te zeggen. Zo van hè. Als je er een potje van maakt..dat het weleens niet goed kan aflopen. Maar daar tegenover staan dus wel weer heel veel mooie dingen, waar je al helemaal niet om heen kan. Vooral als je stil staat bij Gods wezen.

T43: Ja.. Maar ik vond het wel een lastige vraag. Want wat bedoel je met die..met wat voor preken je..want ik zat ook te denken met homo's en samenwonen voor het huwelijk ofzo.. dat soort dingen daar zat ik ook wel aan te denken.

J44: Dat kan heel goed. Ik verschil daar sowieso totaal in.

T44: Maar die preken heb ik nog niet in onze gemeente verder gehoord. Niet in deze gemeente in ieder geval

J45: Dat zal nog wel komen met Wouter. Daar twijfel ik niet over..ja..dattie..dat Wouter dat goed zou doen. Veel mensen zullen daar niet blij mee zijn, denk ik. Echt heel veel mensen niet. Ja, want er zijn toch veel mensen een beetje de oude stempel. Ja, de Levensrivier. Ik denk dattie..dat Wouter wel weer slim genoeg is, om dat heel geleidelijk aan..de gemeente te kneden en te vormen. Want ik denk dat Wouter alles uit zou flappen wat hij heeft geleerd dan blijft hij niet langer dan een jaar.

T45: Hahaha.

J46: Heb je weleens moeite met dingen uit uh. Ja misschien zei je dat net wel een beetje. Als je het hebt over onderwijs, met welk onderwijs heb je moeite en kun je dan een voorbeeld uit de praktijk noemen? Dat je weleens iets hebt meegemaakt, dat je denkt van. Dit vind ik lastig om over te hebben. Of om iets te..

T46: Dat heb ik in deze gemeente nog niet gehoord.

J47: Hoe bedoel je dat?

T47: Een preek waar ik moeite mee heb.

J48: Kan ook algemeen hoor. Evangelisch, pinkster..

T48: Wat ik had gedacht. Zoals uh. Omdat ik dan gescheiden ben. Was ik heel erg benieuwd hoe de gemeente daarin zou staan ofzo. Maar ze hebben me verder helemaal niet veroordeelt ofzo. En gewoon geaccepteerd ofzo. Of gewoon. Ik voelde daar geen veroordeling bij. Terwijl ik dat wel misschien had gedacht ofzo. Tenminste dat iemand daar iets over zou zeggen. Ik kreeg alleen maar begrip en dat ze het allemaal wel begrepen.

J49: Ja, dat is natuurlijk ook wel een beetje bij de oude garde zo. Dat het niet mag en niet kan.

Misschien ik denk niet dat er veel mensen zijn in de gemeente die..

T49: Nee dat blijkt dan wel. Terwijl ik het misschien wel had gedacht.

J50: Die daar heel lang en bewust mee bezig zijn geweest of stil bij hebben gestaan. Maar anders is het ook maar een kwestie van praten met elkaar daarover. En dan heb je het over een Bijbelstudie. Of zijn er wel oudsten..

T50: Ja volgens mij is Anne een oudste. En ik weet niet. Van Henderiks was volgens mij ook een oudsten..Jan Roelof..maar volgens mij. Uh..

J51: Die ken ik niet..

T51: Jawel, die ken je wel. In de gemeente zou iedereen..

J52: Ja? Als ik hem zie dan..

T52: Man met die bril op..

J53: Die kale. Haha

T53: Haha. Dit heb ik ook opgeschreven in de gemeente zou ieder zich veilig genoeg moeten voelen om zich gewoon te kunnen uiten in al zijn vormen.

J54: Ik denk juist in een kleinere gemeente dat dat makkelijker is, omdat je elkaar een beetje kent. En uh. Zal niet voor iedereen even makkelijk zijn. Ook niet voor mij. Maar het is wel fijn dat je elkaar mag, kan en durft aan te spreken. Het is veel beter. Het kan misschien even vervelend zijn, vooral als het persoonlijk is enzo..uiteindelijk..ja..heb je er veel meer aan.

T54: Ja, ik vond het in het begin ook wel sowieso ook wel lastig hoor. Maar begin me nu ook meer in de gemeente te bewegen. En naja. Nog steeds zoekende..

J55: Uh. Hoe reflecteer je op je eigen handelen. Hoe kijk je. Als je naar jezelf kijkt en je reflecteert.. je kijkt naar de dingen die je goed of niet goed doet. Hoe doe je dat? Doe je dat alleen? Denk je er over na? Hoe voorkom je bijvoorbeeld dat je niet in dezelfde valkuil valt?

T55: Ik vind het een lastige vraag. Ik denk gewoon ja. Sowieso hebben we ook de kringen van de gemeente. Dus daar ga ik ook wel heen..

J56: Oke..

T56: En dat is ook wel fijn. Om daar..

J57: Dat is één keer in de twee weken?

T57: Ja.

J58: En dat is bij mensen thuis?

T58: Ja.

J59: En dan heb je ook één keer in de twee weken een studiegroep?

T59: Ja, ene week heb je kring andere week heb je studie. Ik denk dat daar...ja. Dat daar dan..

J60: Daar zou het moeten gebeuren.

T60: Ja. Ik vond het wel een lastige vraag.

J61: Uh..nouja..de volgende vraag die lijkt er een beetje op..hoe zou de gemeente hier meer aandacht aan kunnen besteden..

T61: Ja, ik had organiseren van misschien thema avonden ofzo, studies, misschien wat gerichte studies.

J62: En wat beweegt je als je het hebt over de geloofspraktijk? Laat ik heel specifiek zijn. Wat beweegt je als je het hebt over werken in het buitenland, werken met kinderen. Op zo'n manier voor God bezig zijn, waarom wil je dat?

T62: Het gaat niet om mijzelf ofzo, maar het is toch wel een verlangen.. een liefde.. die in mij is gelegd? Waar ik wat mee moet doen..

J63: Ik begrijp het heel goed. Het is iets wat je gegeven is. Een verlangen in je hart..

T63: Ja zo..

J64: Uh. Die laatste vraag heb je daar nog iets over kunnen zeggen?

T64: Ja, ik heb er staan: de stelling zegt me. Wanneer je een verbeter idee zou hebben. Dat je dit eerst met het bestuur zou moeten bespreken en niet zomaar uit jezelf iets moet opzetten. Is het zo bedoeld?

J65: Oh, heel bestuurlijk hè..

T65: Hahaha. Nee vanuit de gemeente dan hè. Als je iets een verbeter idee in de gemeente hebt. Dat je niet zomaar..

J66: Dit is wel leuk, heb ik nog niet eerder gehoord..

T66: Want je hebt toch te maken met een gemeente, met toch wel een soort leiding..

J67: Ja ok. Nee, ik begrijp je wel hoor. Het is een ander niveau waar je nu over praat. Ik doelde eigenlijk meer op..dat wij. Dat Christus in ons woont. Dat wat wij doen. Ik heb het over geloof in de praktijk. Dat wij doen. Dat wij dat niet uit eigen initiatief doen. Op zo'n manier

T67: Hahaha, o ik dacht vanuit de gemeente. Hahaha

J68: Haha. Het klopt ook wel hoor wat je zegt. Zo kan je het ook lezen. Is helemaal niks mis mee. Ik bedoelde het wel anders. Haha..

T68: Haha, grappig. Het is maar hoe je het leest. Ik dacht het 'gemeente zijn' dat het daarom ging. Het geloof beleven in de gemeente. Toch? En waar de problemen daar kunnen zijn.

J69: Je antwoord zet me wel aan het denken. Dan moet ik denken dat we niet als individuele gelovige Gods wil proberen te vinden. Maar dat we dat als gemeente horen te doen. Dus op die manier. Het is wel heel veelzeggend. Dan is het helemaal theologisch verantwoord.

T69: Oja? Oke dan!

J70: Maar dan heb ik het niet over.. puur over 'gehoorzaamheid' hè. Dat je naar de leiding moet gaan. Maar dat je als gemeente, dat wij als gelovigen samen het lichaam van Christus zijn en samen zijn wil moeten zoeken en samen.. naar buiten moeten treden met een soort van plan zeg maar. En natuurlijk wanneer je hier op straat loopt en je komt wat tegen of je voelt iets van Gods Geest dan kan je wat zeggen of doen of niet doen. Maar dat is weer wat anders..OK..dat was het dan!

T70: Haha..oke..was het wat?

Einde interview

Respondent 4 (twee interviews)

1ste interview

J1: Vind u ergens de nadruk op liggen in Levensrivier?

H1: Nou op dit moment vinden we.. ontmoeting.. elkaar ontmoeten. Samenkomen. Het bij elkaar zijn het gemeente zijn.

J2: Ontmoeting met God? Ontmoeting met elkaar?

H2: Ontmoeting met elkaar.

J3: Uhm, ik heb dat wel veel meer gehoord. Bij andere mensen ook, als ik dan zei waar ligt de nadruk op, dan werd er door veel mensen gezegd het 'samen zijn'. Hoe kijkt u hier zelf tegenaan?

H3: Heel belangrijk, maar niet genoeg. Een ontmoeting is prachtig, maar je moet wel verder komen. Het is ook heel belangrijk hè ontmoeting. Hoe we met elkaar omgaan..

J4: Maar verder komen? Wat bedoeld u daarmee?

H4: Dat we ook naar buiten toe, meer laten zien we we zijn. Dat we ook verder groeien in geloof.

J5: Kan je van een laagdrempeligheid spreken, als we het hebben over de gemeente?

H5: Voor mijn gevoel wel.

J6: Dat maakt de gemeente ook heel toegankelijk..

H6: Er zijn heel veel mensen die het ontzettend mooi vonden dat we geen voorganger hadden. Daar zat een hele mooie kant aan. Elke week een andere spreker. Dan weer die, dan weer die. Je werd iedere week weer opgebouwd. Het was toch weer boeiend elke zondag weer. Wat zou de prediker weer zeggen.

J7: Ja klopt, er is geen. Er is geen standaard. Laat ik het zo zeggen.

H7: Nee, precies. Er is een beetje vrijheid en ik denk dat mensen het zo proeven. Er wordt niet op me gelet. De voorganger brengt zo meteen wat meer structuur denken we. Maar dat hoeft niet verkeerd te zijn. Wat dacht dat het goed was dat er wat meer structuur kwam. Er was niemand die de baas is en dat spreekt soms ook wel aan. Mensen voelen zich over het algemeen fijn in de gemeente. Ja, het zijn ook wel mensen die wel regelmatig komen. Maar ook niet elke zondag. Maar die toch weer komen.

J8: Wat typeert de gemeente dan?

H8: Het is wel een blijde gemeente. Er zijn veel sociaal zwakke broeders en zusters. Tenminste zo zien wij dat. Veel zwak sociale mensen. Als je ze gaat tellen. Erbij zitten. Er zit inderdaad van alles. Alle leeftijdscategorieën. Van alles zit er. Er mist alleen een beetje jeugd van 18, 19, 20 jaar.

J9: Oke..

H9: Als je verhoudingsgewijs kijkt, heb je ook veel mensen met een beperking en een handicap. Ik heb ze weleens geteld op een zondag. Het waren er zo een stuk of zeven. Nou, op deze groep is dat veel. En dat is fijn. Die mensen voelen zich bij ons thuis. Daardoor is die drempel voor hun niet te hoog. Want die gaan niet naar een reguliere kerk. Ja, ze kunnen weleens gaan. Maar daar worden weer aparte diensten gehouden.

J10: Hoe zou dat komen dat zij zich..

H10: Aandacht. Een stukje warmte, een stukje liefde en acceptatie. Ze worden opgemerkt. En dan komen ze weer.

J11: Er zijn veel mensen die hulp nodig hebben op één of ander manier.

H11: En waar je rekening mee moet houden. Dat je ze niet te letterlijk neemt in alles. Het is een kunst om er mee om te gaan. Maar wel die liefde en waardering geven.

J12: Nee oke..

H12: Het zwakke moet natuurlijk niet overheersen anders krijg je een zwakke gemeente.

J13: En hoe voorkom je dat?

H13: Ja dat is de kunst? Nou dat is net in een huisgezin, je moet rekenschap met elkaar houden. Maar als ouders moet je er wel boven staan.

J14: Ja. Is dat ook een reden waarom er een voorganger is gekomen?

H14: Nee, daarvoor is hij niet gekomen. Nee wij wouden wat meer structuur hebben..

J15: Als je het hebt over groei. Dan begint dat waarschijnlijk wel met geloof en onderwijs. Omdat u in het begin ook al aangaf dat u meer naar buiten wil treden. Dan zul je daar ook de juiste middelen voor moeten hebben.

H15: De gemeente moet daar ook rijp voor zijn. Je moet mogelijkheden hebben dat je dat kunt doen. Maar die zijn er wel maar niet zo geregeld. We willen ook wel graag dat je door de week, dat er mensen naar je toe kunnen komen. Mensen vanuit de wijk zeg maar. Mensen die met problemen zitten naar je toe kunnen komen. Maar daar moet ook weer wat voor gecreëerd worden.

J16: Ja..

H16: Kijk wij hebben nog geen eigen kerk gebouw.

J17: Ja ik denk wel dat de wijk een wijk is die je makkelijk kan bereiken. Of makkelijk. Dat een evangelische gemeente als de Levensrivier daarin wel een belangrijke rol in kan vervullen..

H17: Ja..

J18: Wat er 'voorgeschreven' wordt, wat er gepredikt wordt om een normale zondagse samenkomst, op welke manier zit u dat terug bij u zelf in de praktijk?

H18: Een geloofsbelijdenis hebben we niet. Elke prediker heeft zo zijn boodschap wel, maar je kunt niet zomaar alles letterlijk opvolgen.

J19: Nee, en uh..

H19: Er moet praktisch gepredikt worden hè, dat is heel belangrijk.

J20: Dat is de volgende vraag ook, sluit het een beetje aan?

H20: Het moet wel uh. Praktisch gepredikt worden hè. Er moet wel. Dat er wat mee gedaan kan worden.

J21: Hoe ziet u dat dan?

H22: Nou ja.. als je.. als je uittreedt in geloof, dan gebeurt er wat hè. Je bent vervuld met de heilige Geest, maar als je er niks mee doet. Dan kan de Geest ook niks doen. Dat stukje moeten we allemaal leren als Christen.

J22: Heeft u verder nog opvattingen over het brengen van het geloof in de praktijk?

H22: Dat je zo in het leven staat. Vanuit een relatie met God spreken over dagelijkse dingen. Dat wil niet zeggen dat je overal het evangelie brengt. Maar dat je spreken. Een geur van Christus zijn. Dat wil ik ermee zeggen. Dat is het belangrijkste.

J23: Verschillen uw opvattingen met wat in de gemeente hoort of zou moeten zijn?

H23: Nee..

J24: Heeft u ook moeite met een bepaald onderwijs?

H24: Op zich niet.. Je moet niet eindeloos gaan discussiëren over bijzaken. Het gaat om de hoofdzaken. Je kunt praten over wijn of druivensap. Daar kun je een hele discussie over houden. Dat heeft geen zin.

J25: Ja..

H25: En jen kunt elkaar nooit wat opleggen. Je moet elkaar vrij laten. Als de één graag met mensen wil bidden. En de ander in het onderling contact. Maar het er wordt soms elkaar zo. Nou zo ervaar ik dat zelf dan. Dat je elkaar wat oplegt..

J26: Heeft u het over een bepaalde stelligheid in het spreken?

H26: Ja, daar heb ik moeite mee. Al te stellig is niet goed.

J27: Hoe wordt er gereflecteerd op het eigen handelen?

H27: Nou ja,. Thuis wel. Ook wel in het bestuur. Wij zitten dan in het bestuur, dan moet je verantwoording afleggen van wat je doet..

J28: Wat beweegt u als je het hebt over de geloofspraktijk?

H28: De liefde voor de mens

J29: Kunt u dat nog wat meer omschrijven?

H29: 1 Johannes, elkaar lief hebben niet alleen met het woord maar ook met de daad. Maar goed. Ja..

J30: Oke. Houdt u dan van iedereen?

H30: Ja dat is voor iedereen. Er is toch een grote bewogenheid voor mensen dan eigenlijk. Als er nood is, vooral als er nood is. Sommige mensen die uh. Er is toch vaak nood..

J31: Ook als iemand geen nood heeft? Iemand die alles voor elkaar heeft in het leven?

H31: Dan zie je nog de nood als ze Jezus niet kennen. Ja toch?

J32: Wat zegt de volgende stelling u? Wij treden niet uit eigen initiatief op?

H32: Gedreven door de heilige Geest. Je wordt gedreven als waar. Dat wat in je zit. De ander die de Here Jezus nog niet kent..hè..en zonder Jezus verloren gaat..dus..dat blijft..dat zit in je. Door de heilige Geest.

Interview 2

J2.1: Waar vind u de nadruk op liggen in de levensrivier?

H2.1: Nou we hebben het hier over gehad, op het elkaar ontmoeten en het bij elkaar zijn. En ook samen het Woord te horen, wat de Here wil zeggen tot de gemeente.

J2.2: Oke en u heeft gezegd..uh..dat u de gemeente een toegankelijke gemeente vind, maar ook laagdrempelig. Op welke manier is dat?

H2.2: Uh..nou..dat dat. Iedereen is welkom. Maar dat is in elke kerk natuurlijk. Er is uh. Er wordt aandacht gegeven aan de mensen. Er wordt naar. Naja als mensen zo binnenkomen worden begroet. En ze krijgen als het uh. Niet bekend zijn, krijgen ze een briefje in de handen. Dan kunnen ze. En ze worden eventueel naar de stoel begeleid. Het is niet zo dat..er wordt aandacht aangegeven.

J2.3: Ja, uh. Wat typeert de gemeente?

H2.3: Ik heb het over zwakke. Veel zwakke mensen. Dat is inderdaad. Er zijn heel veel mensen, maar die dat ook. Ze voelen zich thuis in onze gemeente. Dat is de reden dat ze ook binnenkomen. Zwakkere mensen. Nou ja. En dat is uh.. de Here Jezus ging ook met zwakkere mensen om.

J2.4: Ja

H2.4: En dat vind ik zelf bijzonder.

J2.5: Is dat een grotendeel van de gemeente als we het hebben over zwakke mensen. Want er zijn enkele mensen met een beperking. Maar als we het dan hebben over sociaal iets zwakkere mensen.

H2.5: Het gebrek is een beetje aan mensen.. die uh. Wat kader. Wat helpen kunnen. Nou met begeleiden.

J2.6: Ja. Dus kan je dan spreken van een grotendeel?

H2.6: Nou het is half om half zo'n beetje. Grotendeel ja. Heel veel mensen hebben met problematiek thuis of waar ook.

J2.7: En, ik denk ook niet veel hoogopgeleide mensen.

H2.7: Nee, nee. En dat is uh.. en daarom is belangrijk. Daar is ook behoefte aan. En dat is ook belangrijk voor een gemeente, ook voor de zwakkere mensen. Kijk maar die. Die zwakke mensen moeten zich thuis voelen bij. Die voelen zich eerder thuis, bij wijze bij mij. Dan iemand die professor is. Alhoewel, als de professor zich kan..de Here Jezus was ook. God..

J2.8: Professor. Haha..

H2.8: haha. Ja, zo is het toch? Elk mens moet zich verlagen. Zo kunnen verlagen dat hij in kan voelen in die ander.

J2.9: Ja. Hoeveel gemeenteleden heeft de gemeente precies.

H2.9: Ik heb hier opgeschreven op honderd leden.

J2.10: Honderd leden.

H2.10: Ja

J2.11: Wat zijn de eigen opvattingen over het brengen van het geloof in de praktijk.

H2.11: Als ik gehoorzaam ben. Zelf uittreden dan doet de heilige Geest de rest, heb ik de vorige keer gezegd. En dat is een kwestie van gehoorzaamheid. En..uh..ook doen. En uh. De geur van Christus zijn hè. Dat je spreken in relatie is met God.

J2.12: Heeft u ook een drang of verlangen om dagelijks uit te treden in geloof.

H2.12: Nou het verlangen is er wel.

J2.13: Maar de drang niet.

H2.13: Nee, dat is niet direct. Maar wel het verlangen.

J2.14: Ik denk zelf ook dat aan drang een beetje een negatieve lading zit hoor. Want drang is meer een 'moeten' ofzo.

H2.14: Ja, precies. Als het dat is. Dan is het een verkeerde argumentatie.

J2.15: Uh. Welk onderwijs vind u goed en met welk onderwijs heeft u weleens moeite?

H2.15: Nou. Onderwijs moet echt praktisch zijn en uitvoerbaar zijn. Maar het is ook belangrijk dat men kennis van het Woord krijgt. Door gebrek aan kennis. Gaat de. Gaat de gemeente ten gronde hè. En een stukje kennis is wel belangrijk.

J2.16: U zegt..uh..u vind het goed als het Woord praktisch is, kan ik dan ook zeggen dat u het minder vind dat het Woord niet praktisch wordt gebracht.

H2.16: Dan wordt het verzamelen van kennis alleen.

J2.17: Ja..

H2.17: En dat is uh. Ja dan wordt je opgeblazen hè. Kijk als je heel veel weet. Je moet ook iets brengen waar je denkt: 'daar kan ik ook mee uit te voeten, voor het dagelijkse leven'.

J2.18: Ja het is heel..

H2.18: Als je vol zit. Met dit is dat allemaal. Als je het allemaal weet van hoe de Here Jezus daar geleefd heeft en wat hij allemaal gedaan heeft en allemaal in de Bijbel gebeurd is, dat is mooi en wel. Maar hoe kan ik er vandaag mee leven. Wat kan ik er hier mee doen?

J2.19: Ja, dat is een soort van balans eigenlijk die er moet zijn. Hoort te zijn.

H2.19: De Here Jezus die sprak en die bracht het in de praktijk en dat is. Zo moet het eigenlijk..

J2.20: Ja..

H2.20: Nu ook zijn eigenlijk.

J2.21: Uh. Kunt ook een voorbeeld noemen, als u zei: met een bepaalde stelligheid, heb ik weleens moeite? Kunt u zo een voorbeeld bedenken?

H2.21: Naja, we hebben het dan over evangeliseren. En uh. Ja kijk als de Heer spreekt. Dat zij iemand eens tegen mij. Dan moet je het ook in de praktijk brengen en die drong er echt op aan. En kijk dat. Daar heb ik moeite mee.

J2.22: Ja.

H2.22: De heilige Geest zal dat verder leiden. Als iemand een woord van de Heer doorgeeft. Dan moet we dat ook laten en dan is dat ook aan elk persoon aan gaat die ermee aan de slag.

J2.23: En verder heeft u, is er niet uh. Ja waar u vaak tegenaan loopt qua theorie, dat u zegt van ik vind dit een moeilijk onderwerp.

H2.23: Nee..

J2.24: Of uh..

H2.24: Nee. Dat heb ik uh.. heb heel veel Bijbelstudies gehoord. Gorden van Veelen die bracht ook praktische mooie. Heel veel verhalen..ja..hoe hij dat beleefd. Hoe hij in zijn relatie met de Here God ook. Ja wonderen beleefd. Nou en dat bracht hij dan in de Bijbelstudies naar voren. Van (naam onverstaaenbaar) hebben we de laatste jaren ook wel studies gehad. Die bracht het weer heel anders, die richtte zich helemaal op Israël of heel veel. Nou dat is ook wel leuk. Het is allemaal wel goed. Maar waar kun je het beste mee uit de voeten verder. Op dit moment hebben we van Jeugd met een opdracht, hebben we. Hoe noem je dat. Dat is Bijbel inkleuren...ken je dat ook? Ik heb het hier wel liggen. Moet je ff op stop zetten..

J2.25: Wanneer is de volgende Bijbelstudie?

H2.25: Ja die is net geweest. We hebben net de laatste gehad. Observerend biddend..observerend..ja het is eerst bid, lees, observeer, interpreteer en pas toe. En op zich. Dat vond ik wel zeer boeiend.

J2.26: Ja. Wat vind u het moeilijkst al we het hebben over het brengen van het geloof in de praktijk? Het lastigst..

H2.26: Nou als mensen zeer overredend zijn er zeer stellig dat vind ik lastig..

J2.27: Om daar mee om te gaan?

H2.27: Nou ik kan niet iemand zomaar het evangelie verkondigen.

J2.28: Dan hebben we het over dat het weleens lastig kan zijn, om te beginnen ook.

H2.28: Ja, maar het brengen van het geloof in de praktijk is niet alleen praten hè.

J2.29: Nee..

H2.29: Het allerbelangrijkste is onze daden. En dat is uh..mensen..als ze helemaal niet weten als je christen bent. Dan zou je nog moeten opvallen door jou gedrag. De Bijbel zegt: zijt geheel anders. En dat is..

J2.30: Daden zeggen meer dan woorden. Absoluut.

H2.30: Ja..

J2.31: Aan welke manier zou de gemeente hier meer aandacht aan kunnen besteden? En dan heb ik het over de vragen die ik hier voorstelde..

H2.31: Over het lastigste..

J2.32: Ja.

H2.32: Uhm, nou meer te spreken ook over vergeving dat soort onderwerpen denk dat daar uh de prediken steeds nog meer, dat men dat ook in praktijk brengen. Je merkt vaak dat mensen moeilijk kunnen vergeven. Het is wel het zeggen van vergeven maar ze doen het niet.

J2.33: Ja.

H2.33: En vergeving is een grote sleutel in het koninkrijk van God.

J2.34: Ja. En dan uh ja hoe verbind ik dat precies met die vorige vraag?

H2.34: Nouja dat is het geloof in de praktijk brengen eigenlijk hè.

J2.35: Ja.

H2.35: Dus uh dat is ook uh je houding jou manier.

J2.36: Dus nog meer onderwijs maar vooral uh ook praktiseren.

H2.36: Ja.

J2.37: En waar moet ik dan aan denken? Als uh praktiseren dat is, dat, doe je dat dan samen? Of moet je dat alleen doen?

H2.37: Nou, dat is elk gemeentelid weer uh zijn eigen situatie.

J2.38: Ja. De volgende vraag, wat beweegt u als u het heeft over de geloofspraktijk?

H2.38: Bewogenheid en de liefde voor de mens, hè en de uh niet alleen met het woord maar met de daad hè. En wat eigenlijk duidelijk, ook met de daad.

J2.39: Ja.

H2.39: Dat is meer uh, maar ik wil wel weten wat jou drijf is want er zijn ook hele goede mensen die niet gelovig zijn.

J2.40: Ja.

H2.40: Dus uh het moet wel weten dat je Christen bent en dat dat jou drijfveer is.

J2.41: Ja. Dat begrijp ik. Wat zegt de volgende stelling u; Wij treden niet op eigen initiatief op.

H2.41: Nou als het eigen kracht is dan uh dan, dan is het nutteloos maar als de Heilige Geest je leidt dan ervaar je ook zijn zegen.

J2.42: Ja.

H2.42: Hè je hebt het zelf meegemaakt in dit uh nouja wat jij net vertelde van die jongen, die blinde man hè dat uh toen jij luisterde naar de heilige Geest kwam er een geweldige zegen over de coupe. Als je het niet had gedaan ja dan had je verdriet gehad zelf en de Heilige Geest ook.

J2.43: Nou dat was hem al, bedankt voor u tijd nogmaals.

H2.43: Ja ik hoop dat je der wat mee kunt nu.

Einde interview.

Respondent 5.

J1: Kun je me wat vertellen over jezelf? Waar kom je vandaan? Hoe heb je kennis gemaakt met het christelijke geloof?

L1: Ik kom uit een hervormd gezin. Mijn ouders waren wel gelovig, maar hebben zich later in het geloof verdiept. Zij hebben het geloof van huis uit mee gekregen, maar zij hebben op latere leeftijd daar wel een verdieping in gehad. Een meer levende relatie denk ik, met God.

J2: En daar ben je als kind zijnde in meegegaan?

L2: Nee, toen was ik al het huis uit. Nou, met m'n moeder niet maar met m'n vader wel. En uh. Ik ben uit het huis geplaatst toen ik veertien was. Omdat het thuis niet meer ging, toen ben ik in een ander christelijk gezin geplaatst en daar heb ik een tijd gewoon en toen ben ik op mezelf gaan wonen. En uh.. toen heb ik van alles gedaan, dus helemaal niks meer met het christelijke geloof gedaan.

J3: Oke. En wanneer heb je weer een ommekeer gemaakt of omslag?

L3: Nou het eigenlijk in stappen gebeurd. Uh. Ik ben heel veel met occulte dingen bezig geweest, met new age dingen op een gegeven moment. En toen is er toch, ja daar word je bang van. Ik hoorde op een gegeven moment toen ik op m'n bed lag klopgeesten. Ik werd echt bang. En mijn broer zat hier in de pinkstergemeente en via hem kwam ik hier weleens. En eigenlijk vanuit die angst ben ik daar een paar keer heen gegaan en toen werd die angst minder.

J4: En was je toen alleen?

L4: Toen woonde ik alleen.

J5: Hoe oud was je toen?

L5: Ik denk dat ik toen 17 of 18 was.

J6: En hoe oud ben je nu? Moet ik eigenlijk ook even weten. Haha..

L6: O, dat is wel een hele onbeleefde vraag, ik ben nu 51.

J7: En toen je weer naar de pinkstergemeente ging, of voor het eerst toen was je..

L7: Ja toen was ik rond de 18, 19 denk ik.

J8: Toen je was je heel bewust ermee bezig?

L8: Nee toen wou ik gewoon van die angst, want ik was schijtsbenauwd...Hahaha..

J9: Ja oke, maar dan was je daarvoor. Dan het wel zo'n invloed op je dat je..

L9: Ik wist wel dat dingen kwaad konden doen, ik wist wel dat boze geesten macht hadden .. daar was ik me wel van bewust en ik wist ook dat ik daar te prooi aan kon vallen. Dat ik met iets kwaads bezig was geweest.

J10: En tot die tijd ben je altijd naar Sion gegaan?

L10: Nee, toen ben ik dus een paar keer geweest en toen werd die angst wat minder. Toen was het ook weer goed. En kon ik weer vrolijk verder Ennuh. Had ik dat ook weer naast me neer gelegd. Ennuh en uh tot jaren daarna denk ik, tot. Tot.. ik een jaar of 24 was. Werd er een enquête van de pinkstergemeente een formulier door de bus gegooid, met een enquête daarop. En uh toen dacht ik, ik moet ze binnen gaan laten. Want uh. Dat wist ik heel zeker. Als ik me nu niet bekeer. Dan ga ik het nooit doen...toen dacht ik dat moet ik gaan doen. Dus toen heb ik ze binnengelaten en toen kwamen twee weken later Elly en Rickert en daar nodigden ze me voor uit. En toen ben ik nooit meer weggegaan. Hahaha.

J11: Kende je destijds mijn moeder al? Of kwam dat later?

L11: Dat kwam later, ja dat kwam later.

J12: Heb je daar ook tussen.. heb je na. Na de dertig dan denk ik heh..35

L12: Nee, want toen jou ouders. Zijn uh. Als ik kijk naar Hanneke. Ja, nee dat was later denk ik. Hanneke is een jaar voordat ik tot geloof kwam tot geloof gekomen. En jou ouders daarvoor al. Ja, maar hoeveel daarvoor weet ik niet.

J13: Wel leuk hè, dat ik hier dan zit zo. Nou over 'De Levensrivier'. Waar vind je de nadruk op liggen in de Levensrivier? En dan denk ik zelf bijvoorbeeld, de nadruk in een evangelische gemeente ligt vaak op het Woord, dat het zwart/witter is of als je denkt aan een pinkstergemeente dat je bijvoorbeeld denkt aan het werk van de Geest of de gave van de Geest, zoiets bedoel ik..

L13: Ja. Nee, ik denk dat hier heel uh.. dat Woord is natuurlijk wel heel belangrijk, maar daar vind ik niet echt de nadruk op liggen. Uh geloof ik, ik vind de nadruk. Maar het ligt ook hoe je kijkt hè. Want voor een ander kan het best wel heel anders zijn. Voor mij ligt de nadruk denk ik ..hier. Waar de nadruk op gelegd wordt is ut éénheid.. het samen. Dat zie ik een beetje.. uh ja, waar de nadruk op ligt..

J14: Oke, en hoe.. uh..

L14: Dat dat belangrijk is zeg maar.

J15: Oke. En hoe uit zich dat dan? Hoe..hoe..als je zegt je het hebt over éénheid. Is dat iets positiefs, is dat iets hè, kan dat ook iets negatiefs zijn?

L15: Kan heel negatief zijn, kan ook positief zijn.

J16: En hoe ervaar je het zelf hier in de gemeente?

L16: Ik denk als de nadruk te veel op ligt, dan wordt het voor mij negatief, omdat je de andere dingen voor aan de kant gaat zetten. Kijk..uh..uh..Eenheid is belangrijk, ...uh...als je één bent. Maar waar je niet één mee bent,..kan je niet. Je moet niet streven naar éénheid. Je moet streven naar Jezus volgen en daardoor wordt je één. En als wij proberen onszelf één te maken, door verschillen aan de kant te zetten. Dan is het niet goed.

J17: Dit heb ik wel vaker gehoord. Natuurlijk zit je. Ben je onderdeel van de gemeente..

L17: Dat je vaker hoort dat mensen daar moeite mee hebben?

J18: Ja, dat uh.. ik denk wel dat ik zo vrij mag zijn. Om erover te spreken hoor.. Dat dat er streven is of streven is hoe zeg ik dat.. ja dat...dat.. er best wel focus ligt op het uh... dat iedereen het fijn heeft dat het goed is in de gemeente, maar dat het ook wel nadelig.. ja niet altijd even goed is wil je verder komen. Als je het hebt over groei, ontwikkeling en elkaar leren kennen. Maar dat dat met de tijd.. dat de gemeente zichzelf ook nog wel tegen zou kunnen komen. En dat ja.. mocht er een groei komen. Mocht er iets gebeuren. Dan moet je uiteindelijk dingen toch onder ogen kunnen zien en dingen bespreekbaar kunnen maken. Maarja, alles op z'n tijd.

L18: Ja. Jaja dat is zo.

J19: Uhm..ja misschien hebben we dat punt al besproken, wat typeert de gemeente.. daarmee bedoelde ik eigenlijk mee. Of naja. Wat denk je daar zelf bij.

L19: Wat de gemeente typeert?

J20: Is het een sombere gemeente?

L20: Het is een hele positieve gemeente, is denk wat haar typeert is toch wel.. uh.. uh..openheid..ik denk wat haar typeert voor mij, maar dat zeg ik. Dat kan ook weer komen omdat ik dat zelf belangrijk vind. Als ik kijk. Als ik naar naar.. nou zit ik zelf in het bestuur, dat maakt dingen weer anders. Maar als ik kijk naar de ouderen in het bestuur. Mensen zijn heel erg eerlijk. En dat vind ik heel erg prettig..

J21: Als je het hebt over eerlijk, komen dan ook moeilijke onderwerpen ter sprake? Of persoonlijke?

L21: Ja heel open. Ja ook in het persoonlijke. Maar ook gewoon open dingen zeggen niet eromheen draaien dat stel ik heel erg op prijs. En dat is wat ik er typerend aan vind, wat ik opvallend vind.

J22: dan gaan we naar de volgende vraag, wat..ja ..is misschien een beetje raar geformuleerd hoe. Wat er voor geschreven wordt hoe zie je dat bij jezelf terug in de praktijk.

L22: Dat is best een lastige vraag.

J23: Of hoe sluit de theorie aan op het dagelijkse leven. Die vragen lijken wel op elkaar. Dat is de volgende vraag. Hoe zie je bij jezelf terug wat je zondag op ..vanaf de kansen hoort.

L23: Een heel praktisch voorbeeld dan maar. Want het is best wel lastig om te zeggen. Want heel veel dingen die die die.. zijn geestelijk en dus pak je geestelijk op en hoe je dat uitwerkt in de praktijk dat weet ik niet precies hoe dat of dat nou uit de gemeente komt of ergens anders vandaan. Dat weet ik niet zo precies. Maar ik denk wel .. op een gegeven moment had je Bou Bouma gehad, dat was zo'n oudere man bij ons. En die had het over zwart werken is stelen. En uh dat zijn dan wel dingen ..ja dat is inderdaad waar. Dat.. en toen werkte ik best wel zwart ..en ...daar ben ik toen wel mee gestopt.

J24: Ja nu hoor ik het al voor de tweede keer. Ik ben een keer op de vingers aangetikt. Van downloaden. Want ik download ontzettend veel films, programma's voor op de computer enzo. En eigenlijk kan gewoon helemaal niet.

L24: Nu vind ik dat weer wat anders. Ik denk dat zwart werken

J25: Haha.. Downloaden this verboden, maar toch. Misschien kan je ook wel spreken van gedoog..dat..het wordt gedoogd.

L25: Maar zwart werken, maar dan denk ik echt. Hij zei het is stelen. Dat is echt waar, want je steelt dus. Want als ik zwart werk betekent dat een ander meer belasting moet betalen. Ik ontduik gewoon, ik draag sommige dingen niet af die niet van mij zijn. Ik vind dat wel een verschil.

J26: Meer belangstelling dat wordt van te voren bepaald ...belasting.. Ja ok dat kan het jaar daarop weer omhoog gaan omdat je niet..

L26: Nee, ik heb natuurlijk hier mijn praktijk ook en daar werkte ik toen ook nog. Dus ik deed. Voor mijn praktijk heb ik nooit wat zwarts gedaan hoor. Heb ik altijd netjes aangegeven. Maar als ik zag hoeveel belasting ik daarover moest betalen omdat ik natuurlijk gewoon een baan heb..had..dus dat was extra. Dus dan betaal ik echt volle meut belasting daarover. Dus alles wat ik daarnaast opgaf aan andere werkzaamheden. Daar hield ik gewoon helemaal. Ik vond dat ik daar te weinig aan over hield. Haha! Maar ik ben er wel mee gestopt.

J27: Goedzo.

L27: Ik denk uh.. dat is iets wat meteen zijn uitwerking heeft gehad.

J28: Een heel concreet voorbeeld. Heeft de gemeente een visie als gaat om het uiten van het geloof? Ik heb de site even bekeken, maar daar kon ik niet zoveel over vinden.

L28: Nee, de gemeente is, wij staan nog steeds in onze kinderschoenen.

J29: Maar hoe kan dat, de gemeente heeft al zolang. Zo'n rijke geschiedenis

L29: Nee de gemeente is een jaar of zeven oud, acht. Er is niet echt een visie ontwikkeld.

J30: Het kon zijn dat de gemeente iets had meegenomen als visie..

L30: Nee, we zijn bezig geweest met een visie avonden, waarin alle gemeenteleden konden mochten zeggen wat ze in de visie belangrijk vonden en daar zijn een heleboel dingen uitgekomen. Ennuh dat moeten nog verder worden uitgewerkt.

J31: De gemeente bestaat sinds 2008 ofzo, 2007?

L31: Moet je dat echt weten? Volgens mij staat dat wel in het boekje.

J32: Of ik dat echt moet weten, ik zou het misschien wel kunnen vinden op de site..

L32: We bestaan sinds 2007.

J33: 2007?

L33: Ja, we bestaan sinds 2007.

J34: Begin 2007 zal dat dan zijn geweest, denk ik ?

L34: Ja, rond mei. Want ik was toen lid van de baptistengemeente, en daar leidde ik een huiskring en ik heb toen acuut opgezegd en dat ook omdat de huiskring toen net afgelopen was. Dus toen had ik , ik liet niet mijn huiskring in de steek anders anders had ik dat niet kunnen doen.

J35: Dus je bent ook nog bij de baptistengemeente geweest.

L35: Ja 7 ofzo , 8 jaar.

J36: o, dat best wel lang. Oke ..uhm we dwalen af. Ik dwaal

L36: Ja, slechte interviewer.

J37: Uhm. Wat zijn. Ja kom ik weer over het brengen van het geloof in de praktijk, want daar gaat m'n scriptie ook over. Wat zijn de eigenopvattingen over het brengen van het geloof in de praktijk. En dan, wat is je ideaal beeld als het gaat om. Als het hier om gaat.

L37: Mijn ideaal beeld is denk ik dat je zo.. zo geloof dat het zichtbaar is in je doen en laten dat je christen bent hè, dat de Bijbel zegt wees geheel anders, dat je gewoon in je wandel. Dat er uit blijkt dat je anders bent, dat mensen dus ook zien, dat mensen iets van God in je zien. Dat klinkt ook weer. Ja zo is het wel gewoon. Dus ik ben niet zo van de grote evangelisatie acties uhm om mij geloof uit te dragen.

J38: Geen malieveld ofzo. Van hoe heette die man alweer?

L38: Billy Graham.

J39: Billy Graham! Uhm even kijken, de volgende vraag is ook moeilijk omdat de gemeente nog niet echt een eigen visie heeft. De volgende vraag is, hoe verschillen je eigen opvattingen met wat in de gemeente zou hoort of zou moeten en dan bedoel ik zijn er verschillen. Zo ja, wat zijn die dan. Uhm kijk ..is er een standaard ..laat ik het zo zeggen. Is er een standaard overtuiging in de gemeente als je hebt over bijvoorbeeld grote evangelisatieacties en over je eigen opvattingen wat je dan hebt over het geloof in de praktijk, verschillende die. Kijk in de Bijbel zien we bijvoorbeeld in evangelische kringen wordt er vaak heel zwart wit gepredikt. En letterlijk genomen dan heb je het over handen opleggen, genezen van de zieken en uitdrijven van kwade geesten noem maar op.. heb je daar zelf nog ...dit zijn echt dingen waarin ik in verschil met..

L39: Er zijn ongetwijfeld verschillen, maar niet zo dat ik mij daar aan stoort. Want ik denk dat ik met de meeste mensen verschil ik van mening, over heel veel. Er zijn maar weinig mensen die hetzelfde denken , dat is misschien altijd wel zo. En uh, ik heb niet uh.. er zijn wezenlijke dingen waarvan ik zeg daar zeg ik wat van omdat het tegen Gods woord ingaat ofzo. Maar als ik zelf bepaalde dingen denk en iemand anders denk anders, dan denk ik dat mag, prima. Dus ik weet niet precies.

J40: Nee, dat begrijp ik..

L40: Met dit antwoord kan je niet heel veel denk ik..

J41: Ja, ik vind het wel. Nee, ik kan er wel wat mee. Tegelijkertijd is het een beetje veilig?

L41: Nee, het is helemaal niet veilig hoor, want het is uh. Ik denk uh.. als ik. Als ik denk dat ik wat moet zeggen omdat iets tegen Gods Woord ingaat, terwijl je de hele gemeente of een groot deel van de gemeente tegen je hebt. Ik heb heel vaak met moeite dingen gezegd. En uh dat kost me altijd opnieuw moeite. Omdat je het op een manier wil verwoorden zo van het gaat er niet om dat ik het beter weet ofzo. Maar het gaat er wel om dat ik denk Gods Woord iets anders zegt. En dat is voor mij heel zwaar wegend.

J42: Je wil niet dwars liggen ofzo. Maar het is.. eigenlijk je verantwoordelijkheid nemen. Zo zie ik het dan, dat doe je dan goed.

L42: Ik ben in de eerste plaats denk ik dan verantwoording naar God schuldig wat ik doe en wat ik zeg over iets. Dan dat ik verantwoordelijk schuldig ben naar een gemeente omdat ik de éénheid verbreek of dat ik lastig ben of weer aan kom zeuren ofzo.

J43: Oke, kan je een voorbeeld noemen met welk onderwijs je moeite hebt? En dan heb ik het wel specifiek over onze..uh..ja.. onze eigen kringen. Zeg maar.. ik zie de evangelische gemeente. Ja het is nou evangelische gemeente, ik weet ook niet precies waarom ervoor gekozen is.. maar ik moet natuurlijk. Omdat ik natuurlijk in Sion ben opgegroeid. Of tot m'n tiende/elfde ben geweest, dus ik moet er nog even inkomen. Maar uh ja..

L43: ik heb moeite met onderwijs, dat bijvoorbeeld zegt: ziekte hoeft niet. Of uh.. soms dan hoor je dat, of uh. Als je ziek bent kan je voor je laten bidden. Een gelovig gebed zal de lijder gezond maken. Ik denk er is een stuk ziekte, er is een stuk lijden wat we niet kwijtraken. Ik denk uh. Er is een stuk gebrokenheid in de wereld wat past opgelost wordt als Jezus terugkomt. Alsof we nu al kunnen pakken wat we dan pas zullen krijgen ofzo.

J44: Ja, dat is het moeilijkst denk je niet, van het Christen zijn? Het al reeds en het nog niet.

L44: Ik vind dat je daarin wel een eerlijk beeld moet schetsen. Dat je niet iets niet moet zeggen het is voor nu en soms hoor je dat in onze kringen.

J45: En heb je daar moeite mee omdat je dan denkt dat dat dat het je mede gelovige kan schaden, alswaar.

L45: Ja, want ik krijg hier dan de mensen, waarom lukt het bij mij niet? Ik heb het zo geleerd, ennuh. Waarom is God anders dan ..voor mij.. bijvoorbeeld. Bij anderen werkt het ook niet zo, toch? Het werkt bij niemand zo dat als je wat hebt en bid en altijd verhoord wordt.

J46: Dat is fijn dan ..of ik denk wel dat het fijn en het goed is. Het gaat niet om wat mijn mening is.. maar ik vind Wouter wel een genuanceerde jongen en ik vind hem wel goed, goed in de dingen overbrengen en hij is ook voorzichtig in wat hij zegt, want ik denk wel dat hij een beeld heeft van wie de gemeente is of wat voor publiek hij heeft. En dat hij dat heel soepel allemaal dat.

L46: Ja, maar ik ben het met je eens. Hij is genuanceerd. Dat had ik misschien niet zo verwacht. Maar hij heeft het op meerdere punten goed.

J47: Ja, ook over over.. uhm.. over moeilijke onderwerpen. Of laat ik het zo zeggen, over moeilijke.. ingewikkelde onderwerpen.. laat hij zich niet altijd uit en is hij niet overal even stellig in. Wat je net ook al zei, waar je dan zelf weleens moeite mee hebt en ik ook weleens moeite mee kan hebben is dat. Dat er voorgangers zijn die dat wel doen. Wat me dan soms wel tegen de borst stuit zegmaar.. dan heb ik het dingen als over de eindtijd dan heb ik het over Israël. Dat is heel veel speculeren.

L47: Je hebt een heleboel waarover je kunt speculeren. Maar je hebt het natuurlijk het Woord van God en dat is natuurlijk waarheid. Dat is, daar kun je voor mij niet iets aan af doen of toe doen. Daar speculeer ik ook niet mee.

J48: Ja, oke maar het blijft interpreteren.

L48: Het blijft niet interpreteren.

J49: Is het niet interpreteren?

L49: Nee, niet waar.

J50: Maar als het iets niet letterlijk..ik ik.. je kan het Woord niet altijd letterlijk nemen.

L50: Als daar staat je moet niet dood slaan. Is het heel duidelijk. Je moet niet moorden ofzo. Wat staat er. Je moet niet...je zult niet begeren. Dan denk ik je moet niet begeren. Daar kan kan je niet over speculeren.. als Jezus zegt van wat noem je me Here Here. En doet niet wat ik zeg. Kan je niet over speculeren. Er zijn genoeg dingen..

J51: Ik had het dan over bijvoorbeeld over. Als je kijkt naar de Jehova's die bijvoorbeeld de 100.000 (144.00) uit openbaring nemen als een letterlijk getal nemen. En wij christenen nemen heh..100.000 staat voor een vol , groot, gigantisch getal.

L51: Ja ik weet niet hoe dat. Hoe dat..

J52: Hoe zijn we hier nou gekomen? Ik moet m'n mond houden hè. Ik moet echt mond houden

L52: Jij begon over fouten.

J53: Hoe wordt er gereflecteerd. Volgende vraag, hoe wordt er gereflecteerd op het eigen handelen?

L53: Hoe ik reflecteer op mijn eigen handelen? Uhm. Nou je denkt er natuurlijk wel overna. Uhm. Ma reflecteren is.. is geloof ik, denk ik niet mijn hele sterkste kant..op mijn eigen handelen. Ma dat komt ook omdat ik het heel vaak uh.. je hebt een bepaalde mate van perfectie in.., streven naar perfectie en het is nooit perfect. Dus als ik reflecteer dan wordt het altijd. Dat wordt het een afkeuren. Dat maakt het vervelend.

J54: Heb je ook voor jezelf, dat je denkt van dit doe ik niet goed..of..hoe heb je de problemen in je eigen leven opgelost. Hoe heb je..punten waar je moeite mee hebt gehad. Of.. dingen niet goed.. dingen je fout deed.. hoe heb je daar ..hoe heb je jezelf daar.. of met behulp van anderen. Hoe heb je jezelf daar. Met behulp van God..gebed..hoe heb je jezelf daar mee geholpen?

L54: Ik denk dat het altijd in in toch meest in.. in samenspraak met iemand anders is. Of dat nou met God of iemand die naast me staat. Maar dat je daarmee praat. En dat je dan al. Omdat er dan.. dan ontbreekt de afwijzing. En dan kan je veranderen. Ik denk dat het zoiets is.

J55: En gaat het dan subtiel of..

L55: Nee, dan gaat het vrij acuut.. dan zeg ik gewoon dit en dit en dit. Zo ben ik zo doe ik..en al pratend denk ik dat is niet handig..maar dan verander ik ook wel heel acuut.. denk ik..

J56: Uhm. Op welke manier zou de gemeente hier mee aandacht aan kunnen besteden, vind je dat de gemeente..uhm..daar genoeg aandacht aan besteed?

L56: Over mijn reflecteren?

J57: Ja, als je het dan hebt over een huiskring. Over celgroep.. dat je dan ook over persoonlijke dingen praat. En je ei kwijt kan ..je gaf net al aan dat de gemeente leden heel open en eerlijk zijn. Is er ook ruimte genoeg voor...om uh. Dat er bijvoorbeeld voor elkaar gebeden wordt..zulk soort dingen op tafel worden gelegd..

L57: Niet. Nee, niet veel. Het komt denk ik ook.. omdat ik in een hele jonge huiskring zit. Ik denk dat dat er ook wel mee te maken heeft. Dus dat uh.. dat dat het misschien bij onze huiskring er aan anders aan toe gaat dan bij andere huiskringen. Heb ik de indruk..

J58: Hoe bedoel je dat?

L58: Haha.. Dat er in andere huiskringen wel meer gebeden wordt voor elkaar, en dat er bij ons ..dat er zoveel gepraat wordt dat dat erbij inschiet..

J59: Oke. uhm.. ja is misschien ook een beetje. Wat beweegt je als het hebt over de geloofspraktijk. Heb je echt iets een woord of een gedachte. Of het moment van je bekering...het moment van je bekering...of als je het dan het.. dat moment als je op een kritiek punt staat. Of kritisch punt sta.. dit is iets. Wat altijd terug komt. En wat mij beweegt om Christen te zijn. Om te doen wat ik doe..

L59: Dat is ook een moeilijk vraag. Ik denk uh. Ik denk dat God mijn leven bewaard heeft. Uh.. dat ik gewoon heel zeker weet dat mijn leven wat God is.. Ik denk dat dat mij beweegt ..dat daar alles daar aan. Ja toch onder geschikt is ofzo. Of hoe moet ik dat zou zeggen. Alsof God mij mijn leven terug gegeven heeft .. maar dat het ..tegelijktijd is het zo van hem. Want zonder hem zou ik er niet zijn. Niet..

J60: Niet verschuldigd, maar het is een dankbaarheid.

L60: Nee, nee niet verschuldigd. Nee, verschuldigd.

J61: Wel verschuldigd. Je bent schuldig..

L61: Haha. Wat? Haha. Nee het is allebei..

J62: Het is.. (niet verstaanbaar). Of wou je er nog wat over kwijt?

L62: Nee nee nee. Het gaat ook veelte ver.

J63: Wat zegt de volgende stelling je? Wij treden niet op eigen initiatief op?

L63: Wat die stelling mij zegt? Niet zoveel.

J64: Nou bedankt voor je tijd.

L64: Haha..

J65: Niet zoveel..

L65: Nee..

J66: Dan help ik je een klein beetje mee..

L66: Wat. Ja graag..

J67: Wat betekent het voor je. Het borduurt een beetje voort op de vorige vraag. Wat betekent het voor je om. Ja een medewerker van God te zijn ..wat houdt het in. Dat dat... of. Zegt het je iets als ik zeg het van ja ..Gods Geest woont in ons.. en het is Christus in ons woont..ja..ben je ..op welke manier ben je je daar van bewust.. als ik kijk naar mezelf. Het gaat weer niet om mezelf. Maar ik vind dan vin ik dat weleens moeilijk te pakken.. Ook als zeg ik belijd ik het wel met mijn mond heel veel en horen we het in de gemeente heel veel. Gods geest woont in ons. En hè. Wanneer ervaar ik iets zelf en wanneer is iets van God. En hoe maak ik dat onderscheid en ja.. hoe beleef ik dingen.

L67: Dat is een moeilijke vraag. Dat. Dat is ook. Uh.. heel vaak. In je dagelijkse bezigheden ben je daar eigenlijk niet mee bezig. Als ik hier in mijn praktijk werk dan wordt het een heel ander iets. Want dan is het iets van ik heb Gods Geest nodig anders kan ik helemaal niets doen. Uhm.. dus het is heel verschillend. Het ene moment. Dandan. Alsof je in Gods koninkrijk aan het werk bent, dan je er dan bewust van bent. En als je gewoon.. je in de wereld aan het werk bent, dat je dan denkt het is niet nodig ofzo. Dat is het niet. In het beide gebieden ben je het nodig. Dat je ..dat je weet dat Gods Geest daar is. Dat Hij je helpt. Dat hij..

J68: Is het dan niet zo van, een beetje kort door de bocht gezegd hoor, dat je dan alleen Gods Geest inschakelt, op de momenten waarvan je denkt van oke. Nu kan ik het als mens niet, nu heb ik U nodig?

L68: Nee, want je kan Gods Geest niet inschakelen. Nee dat kan helemaal niet.

J69: Of dat je meer een open oor hebt?

L69: Dat je probeert meer te luisteren, ik denk dat dat het is. In mijn geval. Misschien luister jij altijd wel.

J70: Extra aantekening (grapje).

L70: Ja, het is wel iets waar, waar je natuurlijk wel naar verlangd dat je meer uh.. als Gods Geest in mij woont dan. Dan.. moet ik met Hem kunnen horen, dan moet ik met Hem kunnen praten dan moet daar een dialoog zijn. En dat is er heel weinig. En waar dat dan aan ligt dat ..dat weet ik niet.

J71: Het is niet dat je, dat het je op zo'n mate dwars zit, dat het je. Dat het je pijn en verdriet doet. Dat het niet zo duidelijk is als je zou wensen, zou willen wensen, zou hopen?

L71: Tuurlijk doet het je verdriet. Maar je kan niet uh.. Tuurlijk doet het je verdriet. Maar aan de andere kant. Er is. Er is.. dingen bestaan naast elkaar. Er is ook heel veel blijdschap. Er is blijdschap om wat goed is en er is verdriet om wat beter kan.

J72: Oke. Nou bedankt voor je tijd.

Einde interview.

Respondent 6.

J1: Waar vind u de nadruk op liggen in De Levensrivier?

M1: Ja de nadruk, ja, ja daar kan ik heel lang over nadenken. Maar ik denk ik schrijf ook over echt wel het Bijbels, we zijn eigenlijk een gematigde gemeente vind ik.

J2: Ja.

M2: Dat zei, had Anne, ik zei tegen Anne; Ja.. gelijk. Nou dat gaat wel om de boodschap echt Bijbels.

J3: Ja maar wat, wat bedoel je.. wat versta jij onder gematigd?

M3: Nou gematigd uhm, ook wel vrij maar niet dat je zegt helemaal met uh, wij zijn niet van manifestaties ofzo uh kijk als de heilige Geest aan het werk zal gaan nou dan, en die zou dan allemaal neervallen kijk dat is een ander verhaal. Dan is het de heilige Geest die het doet maar niet van, ooh wij zijn overal voor in en uh Bijbelvast zou ik maar zeggen, vanuit de boodschap uh uhm Bijbels gezien ook handen opleggen uh genezing dat wel. Maar gematigd bedoel ik niet extreem.

J4: Oké.

M4: Ja, jij hebt daar tussen.. uhm daar tussen..

J5: Maar het Woord is toch vaak wel, misschien radicaal.

M5: Ja dat bedoel ik ja, dat heb ik ook staan.

J6: Ja.

M6: Wel de boodschap dat woord, Jezus, relatie, liefde. Zeg ik dat ongeveer, heb je dan een idee.

J7: Ja, ja uhm ik vroeg dus waar de nadruk.. zeg je ja uh ..

M7: Ja, best wel een beetje moeilijk vind ik dat.

J8: Gematigde gemeente.

M8: Dat is niet een nadruk hè, wat ik dan nu zeg.

J9: Nee.

M9: Gematigd, dat is meer.. Ik vind het gematigd, mag er graag heen gaan ik vind het degelijk. We gaan niet met alle winden mee, om zo te zeggen. Maar dat is ook weer niet de nadruk natuurlijk.

J10: Nee.

M10: Nadruk is echt, de..

J11: Ja wat typeert de gemeente kan je daar wat over zeggen?

M11: Uh, dat we wel een open gemeente zijn.

J12: Ja.

M12: Open staan voor.. laagdrempelig.

J13: Ja, laagdrempelig maar wel open.

M13: Ja.

J14: Dat merk ik ook ik denk dat, dat er heel veel uh heel veel mogelijk is.

M14: Ja.

J15: Ik bedoel de gemeente komt wel ergens vandaan.

M15: Vrij.

J16: Maar de gemeente heeft ook veel meegemaakt natuurlijk.

M16: Ja, ja.

J17: Uhm, dan heb ik het over Sion.

M17: Ja.

J18: En uhm ja hè der is een kleine groep dus, kleine groep werd dus de Levensrivier. En het groeit nu al een klein beetje kun je wel zeggen.

M18: Ja, ja ja ja.

J19: Vooral met de nieuwe voorganger ook. Er is wel heel veel potentie en natuurlijk moet de gemeente ook, moet het Gods tijd natuurlijk zijn.

M19: Ja.

J20: En mocht het uh van laagdrempelig naar misschien ja ik weet niet of je in niveau's kan spreken want het is natuurlijk altijd goed maar... dat de gemeente nog meer kan betekenen voor haar mensen en nog meer mensen in de buurt bijvoorbeeld.

M20: Ja. Nou dat is ook zo want we hebben inderdaad, wat ik al een paar keer is het mij opgevallen. Weet je heel veel praten zo negatief. Ik zo, laten we toch anders zijn. Het is niet meer Sion dat is voorbij. Klaar, af. Ik heb dat helemaal niet. Ik heb laatst twee keer gezongen in De Kameel, die mensen omarm ik net zoveel als.. daar heb ik helemaal geen moeite mee. Dat is voorbij.

J21: Ja bijvoorbeeld dat kan voor andere moeilijker..

M21: Ja, die zeggen van nou ben je daar? Ik zeg man, ik heb met Arjan gezongen hartstikke leuk en ja ik word daar met open armen ontvangen. Ik heb dat gewoon niet, ik heb het wel heel moeilijk daar gehad. Ben 22 jaar daar naar toe geweest.

J22: Ja.

M22: En, en en nu bij De Levensrivier ook uhm der is heel veel mogelijk je hoeft dus niet zo van; Mm, hop dat willen we niet. Alles aanbrengen dat kan en ik heb al van een paar verschillende mensen gehoord die daar komen die zeggen nou. Ik zeg wat brengt je hier? Ik ervaar het hier zo als een warme deken over me heen. Je wordt hier zo vriendelijk ontvangen, niet dat we allemaal zo vriendelijk zijn maar open. Zo van hallo en hoe is het. Nou wat leuk dat je hier, nou maar Greet zij dat ook met name. Die had behoefte weer aan de gemeente. En die zij van ja, haar man niet en zij wel. Maar zij zitten op de Joodse toer zou ik maar zeggen. Niet verkeerd bedoeld, terecht moeten ze helemaal zelf weten. Maar ze zegt heb toch behoefte aan de gemeente. Is net alsof ik een warme deken om me heen krijg het is zo fijn en heb ik van meerdere gehoord. Nou dat doe mij goed.

J23: Oké.

M23: Oké.

J24: En nu uh ja bedankt, en uh volgende vraag.

M24: Welke is dat nummer? Oh ik heb de nummers bij gemaakt.

J25: Uhm.. één twee drie vier vijf. Wat der voorgeschreven wordt...

M25: Ja en dan komt dat zinnetje, wat er voorgeschreven wordt wat gepredikt wordt op welke manier vind je dat terug in de praktijk?

J26: Ja.

M26: Oh dat dacht ik al, wat er voorgeschreven, maar voorgeschreven dat vind ik ook weer zo zwaar.

J27: Ja, voorgeschreven laat ik het zo zeggen je hebt uh voorgeschreven...

M27: Zo van zo moet je het doen, dat heb ik helemaal niet. Ik heb opgeschreven wat er voorgeschreven wat gepredikt wordt op welke manier vind je dat terug in de gemeente, is dat het? Vind je dat? Want ik heb dat niet.

J28: Ja op welke manier ziet u dat bij u zelf terug in de praktijk.

M28: Oh ja dat staat hier dus niet, heb ik, wist ik niet.

J29: Ja.

M29: Al, nou ik heb opgeschreven als ik op Jezus wil lijken wil ik gehoorzaam zijn aan zijn Woord.

J30: Ja.

M30: Dus, ja vind het best wel een ingewikkelde vraag. Maar, er is heel veel mogelijk wat jij opschrijft hè.

J31: Ja, maar maar wat houdt een gehoorzaam in? Voor jezelf wat houdt dat dan in? Op welke manier..

M31: Moet jij der achter aan? Want dat heb ik dus niet. Op welke manier.. dat komt daarna.

J32: Ziet u dat bij u zelf terug in de praktijk? Ik heb hier nog wel uh, je mag deze wel even..

M32: Oh.

J33: Ik heb hier nog ééntje.

M33: Ja dat is wel handig even, want ik kwam der wel achter maar zo erg is het ook weer niet. Uh wat een voorstel bla bla bla bla ziet u der bij u zelf terug in de gemeente. Ja, bij, ik heb Jezus in me wonen dat interpreteer ik dan zelf. Als ik, ik ben me heel bewust van geworden dat dingen die Jezus in mij woont.

J34: Ja.

M34: En dat heeft mij zo doen groeien, dat ik in het begin uhm toen kwam ik hier in Meppel wonen. Dat ik op de fiets zat en dat mensen mij gewoon aankeken; 'Hallo!' riepen ze. Ik denk, ik heb toch alle knoopjes wel dicht.. Ja overdreven gezegd. Ik bedoel ik had blijkbaar, maar dat heb ik heel sterk ik ben extrovert en uitstraal, als iemand bewust van wordt hoeft je nooit somber of wat of zo te zijn. Niet dat alles altijd maar tralala is, helemaal niet maar dat stuk kan niemand van mij afnemen ik denk dat ik zo'n uitstraling heb dat hoor ik meerdere dingen, mensen daarover.

J35: Als ik hem nou andersom stel. Van waar heb je, kijk je hebt het over gehoorzaam zijn naar Jezus, gehoorzaam zijn naar God en naar zijn Woord. Op welke manier heb je daar wel eens moeite mee dan? Dat je denkt van hier ben ik dan misschien niet helemaal.

M35: Oh, ja maar dat zijn, kijk waar uh zijn al dingen waar ik nog maar de basis over spreek hè. Der zijn dingen, vruchten van de Geest denk ik nou.. Ja kun je een heel rijtje op noemen zit ik daar helemaal, kijk volmaakt ben ik zondag ook wel. Zeg oh Heer het spijt me sorry, weet je wel. Ik ben heel, ik ben heel makkelijk.. ik wandel met God niet om stoer te doen maar weet je wel ik ben..

J36: Kan je ook een concreet voorbeeld geven, dat je denkt van dat vind ik...

M36: Ja, nou anders zeg ik wel.. Laten we zeggen ik heb bijvoorbeeld zes zussen en twee broers. Ben de enige die bekeerd is. Ze weten het allemaal van mij en der wordt mij behoorlijk de draak mee aangestoken maar daar ben ik al aan gewend. Ze, ze respecteren mij ook en uh nou dan ga ik ook wel eens wat mee. Ik heb een hele humoristische familie.

J37: Ja oké.

M37: En dan denk ik oh dan ga je te ver Marijke. Dat zij Heer dat past niet bij mij. Maar ik, ik het is niet in men hart. Maar ik ga wel ja..

J38: Ja oké ik begrijp je wel hoor. Ik heb dat ook wel.

M38: Snapje denk ik nah nee Heer dat gaat te ver dat vind ik niet netjes.

J39: En komt dat dan omdat je dan dat je dan alleen bent met je broers en zussen enzo.

M39: Ik denk het wel. Ja ik ga veel met met mijn broers en zussen natuurlijk om. Tenminste een paar ervan wonen in Meppel hè en dat is mijn lievelings zus die is tien jaar jonger dan ik ben en dat is een hartstikke leuk meid en nja ik ben wel een luisterend oor voor haar ze heeft het nu heel moeilijk, huisje gekocht alleen bij der man weg. Nou allemaal toestanden, maar ik ben wel, ik heb wel meer geleerd om ook te luisteren, bij te staan dat zijn ook weer dingen. Ja mensen komen naar mij toe om zo te zeggen. Maar, ik ben wel eens, ik ga wel eens over de streef. Ik ben wel ondeugend.

J40: Ja hoe sluit uh de theorie aan op het dagelijks leven. Als ik jou bijvoorbeeld, als je dan voor de gemeente zou mogen spreken, dus wordt gepredikt en uh je hoort uh je hoort het woord zeg maar. En hoe sluit het dan aan op wat je, ja op wat je dagelijks doet? Wat je net als zij, ja Christus je wandeld met hem. En.. uhm ja zijn daar geen hobbels dan.. kijk als je het woord pakt, kijk het woord

kan heel zwart wit zijn maar ook heel radicaal zijn, ja dat je denkt hoe Jezus was en hoe Jezus dan wandelde.

M40: Ja ik begrijp wat je een beetje bedoeld ik heb wel eens dingen maar dat komt straks nog bij de volgende denk ik. Dat uh, uhm.

J41: Deze vraag wil ik eigenlijk stellen; Heeft de gemeente een visie als het gaat om het uiten van het geloof? Zo van hoe, hoe uit de gemeente uh hoe uitten de gemeente leden zeg maar gezamenlijk uhm het geloof?

M41: Wat voor nummer heb je der voor staan? Heeft de gemeente een visie als het gaat om het uiten van het geloof. Dat is nummer zeven, heb ik niks ingevuld en acht ook niet. Weet je waarom.

J42: Nou?

M42: Want die visie hebben we wel op papier maar die kan ik niet vinden ik weet het niet uit het hoofd. En het wordt ook wel weer bijgesteld hoor.

J43: Staat wel op de site hoor.

M43: Och maar daar kijk ik toch niet..

J44: Oh, maar dat weet ik niet hoor, ik weet niet het was een vraag. Staat het niet op de site?

M44: Oh dat weet ik niet. Maar ik heb het ergens, ik heb een brochure daar staat alles in maar ze stellen het ook wel eens weer bij dat weet ik niet exact uit het hoofd om er op uit te gaan dat wel, gaan we nu binnenkort ook meer doen dat is uhm hij ook meer, voorganger die dat ook meer voorstaat zou ik maar zeggen. Hè uh dat heb ik niet zo, uh ons uiten van het geloof. Ja ik blijf dat toch wat persoonlijk vinden, ik volg dat niet in de gemeente.

J45: Ja?

M45: Nee ik volg daar niet in als de gemeente zegt van nou Marijke die moet wel uhm zeg maar hè uhm ik uit het geloof.. weet je dat kan de gemeente niet iemand opleggen. Zo komt op mij deze vraag over.

J46: Nee, nee, nee, nee. Oh nee maar dat is niet de bedoeling hoor.

M46: Dat is niet de bedoeling hè?

J47: Nee.

M47: Maar weet je zo verschillend kan dat overkomen dan hè.

J48: Ja.

M48: Zevende heb ik niet. Heeft de gemeente een visie als het gaat om het uiten van het geloof. Hoe ziet deze eruit? Oh geloven, oké.

J49: Oh we kunnen ook wel naar de volgende vraag gaan hoor. Wat zijn de eigen opvattingen over het brengen van het geloof in de praktijk? Als je het bijvoorbeeld hebt over straatevangelisatie.

M49: Oh ja ja ja dat ben ik ook.

J50: Is dat iets voor jou?

M50: Já.

J51: Ja hè?

M51: Zomers altijd 's avonds ge.. stonden we bij uh bij Hein met zen gitaar en Lammie en dan stonden we te zingen. Ja daar hou ik, ja dat doe ik ook.

J52: Ja.

M52: En dan bijvoorbeeld als mij bijvoorbeeld ik wandel met God als ik opsta en ik probeer te luisteren naar zijn stem. Ik heb al mensen die ik op mijn pad krijg en dan moet ik echt iemand voor God brengen. En echt zo van, ik heb hier ook wel eens meegemaakt dan zit iemand aan de overgang uh overkant nou dat is een paar jaar geleden. Was een keer op het werk, en ik had zo sterk dat die dat ik naar die man toe moest. Uhm dat ik een gesprekje met hem aangegaan ben, nou was wel heel heftig en ook wel eens in de tunnel daar kom ik jongelui tegen dat ik denk van een T-Shirt op. Dat ik denk ja die pak ik. Met rare tekst der op I don't love Jezus of weet ik veel. Maar God houd wel van jou hoor zegt die dan. En dan ja komen katholieke geloof enzo. Ik zeg ja maar toch. Ja ik heb niks met God zegt die, nou zeg ik nou die heeft wel wat met jou. Gewoon heel eenvoudige.. zo of uh mensen in een in een, achter de kassa die moet ik dan zeggen je hebt zulk mooi haar. Je hebt echt zulk mooi haar. Nou worden ze, blosjes jonge meiden. En uh dan zie ik dat helemaal stralen. Of ik heb een dingetje in mijn uh mijn uh portomonee, daar staat dan dan gaan die oogjes heen en weer dat is ook zo en dan staat erop; Stralende ogen verheugd het hart ofzo. Dat staat in spreuken hè. En dan oh wat heb je daar een leuke tekst! Ik zeg ja een bijbelse tekst zeg ik is leuk hè. Oh ja, nou.. Weet je wel nou zo uh naja zo is mijn wijze hè.

J53: Welk onderwijs uhm heb je weleens, met welk onderwijs heb je weleens moeite. Als je bijvoorbeeld.

M53: Ja daar heb ik wat opgeschreven.

J54: Ja. Vertel.

M54: Ja daar heb ik wat opgeschreven.

J55: Nu ben ik wel benieuwd.

M55: Ja uhm, dat is echt heel uhm. Het onderwijs wat ik mooi waar ik wat mee kan doen natuurlijk. Waarvan vind die goed, wat is goed ik hou altijd, nou de ene spreekt je soms meer aan dan de andere. Het onderwijs waar ik mee wat kan doen en wat je tot nadenken stemt, vóóral als ze over het woord hebben denk ik mmm ik ben niet zo'n Bijbel lezer, dat is heel erg maar ik ben niet zo'n Bijbel lezer, ik ga braaf overal naar toe denk ik dan doe ik toch wat. Oh dat is heel erg, ik lees wel ik heb de hele Bijbel doorgelezen daar gaat het niet om maarja nou word ik weer.. nee Heer dat is natuurlijk te gek voor woorden, maar goed. Uhm, maar ik heb wel veel van Gods geest die mij daar in het woord kan ik doorgeven aan een ander dat wel weer, ja het komt heel..

J56: Het is nog belangrijker hè.

M56: Ja, maar goed waarin ik moet veranderen. Hè als ik denk van ja Heer daar moet ik toch echt in veranderen. Maar, waar ik bijvoorbeeld niet mee eens ben wat ik hier dus al een paar keer heb meegemaakt en ik was daar zó op tegen.

J57: Ja, ga door.

M57: Ik, of zo op tegen ik denk nou dat klopt niet hier. Ik had het met God over gehad, ik kan me niet voorstellen dat het over personen gaat waar ze van zeggen ja maar ze hebben wel een goed hart. Ik zeg Heer dat helpt mij of iemand anders niet mee als iemand voor uh uh ja wat ik hier dan heb staan; Als alles maar onder de mantel, de liefde wordt bedekt zo van ha maar die of die persoon is best wel een goed hart hoor terwijl iedereen zegt laat het maar niet horen. Ik zeg jongens waar zijn we mee

bezig. Der wordt hier bijvoorbeeld uhm, is, hoort dat ook bij een vraag. Uhm kun je een voorbeeld uit de praktijk noemen dat heb je al gesteld hè.

J58: Ja.

M58: Het hoort er eigenlijk een beetje bij. Die persoon dan manipuleert en dat is zo want ik ben tot twee keer toe daardoor bevestigd en geïntimideerd overkomt en dan zegt men; Ja maar zij of hij heeft wel een goed hart.

J59: Ja.

M59: Pff, weet je wel, wij helpen me maar daar toch niet mee.

J60: Nee.

M60: Als je maar elkaar corrigeert dat is wat God wil bedoelen, je bent er niet om elkaar de grond in te stampen. Maar om hè maar dat wordt allemaal zo gelaten en daar kan ik niet tegen. Dat is, vind ik als dat onderwijs, dat is niet echt onderwijs wat gebruikt maar wel als ik het los met de oudsten der over hebben. Der is niemand die dat durft aan te pakken en ik wet ook wel dat twee keer door de vers twee keer door hetzelfde boekje, denk ik yes nu staat het erin. Om geaccepteerd te worden, wordt vaak dingen verzwegen van een persoon, ik laat ik mezelf als voorbeeld noemen om maar geaccepteerd te worden en dat is niet goed.

J61: Nee, maar dat is misschien ook het laagdrempelige waar je het eerder over had. Dat de gemeente, dat er ook een klimaatje heerst van zolang iedereen het maar een beetje fijn heeft.

M61: Maar dat gaat over persoon hè die al heel lang in de gemeente komt hè.

J62: Ja.

M62: En, en toen werd ik der zo door bevestigd, door mijn goede zegen. Ik denk van zie je wel Heer ik had het wel goed gezien. Het is niet goed want je helpt die persoon niet der mee.

J63: Maar zou je, kan je, zou je zelf zo'n persoon niet aan willen spreken?

M63: Heb ik al een paar keer gedaan.

J64: Ja.

M64: En het wordt wel eens gezegd maar weet je we zijn, en het zal in de gemeente niet, ja.. maar goed dat moet iemand die persoon toch zelf.. Ik ben mens van de praktijk ik ben nuchter, ik heb de heilige Geest ontvangen. Dat is ook een Geest van nuchterheid staat derin. Hè van bezonnenheid, van nuchterheid. Dus moeten ze mij ook de spiegel voorhouden. Ik heb, ik ben twintig jaar alleen ik heb wel geleerd hoor om mij, niet omdat ik al op een hoog niveau bovenheven ben, helemaal niet maar ik heb mezelf wel van een spiegel voor of God houdt mij zelf de spiegel voor. Van, maar dat mogen ze met mij ook doen. Zo van joh dat klopt niet, bepaalde dingen ah daar wordt maar, naja maar ja weet je wel. Ik zeg dat klopt. Is niet goed is niet gezond.

J65: Nee maar je hebt het nu specifiek over, over dat personen bijvoorbeeld niet worden..

M65: Aangesproken of gecorrigeerd.

J66: En, maar met welk onderwijs heb jij, heb je nog met onderwijs.

M66: Ja dat is eigenlijk niet met onderwijs, dat is meer bepaalde zaken wat ik dan signaleer.

J67: Ja oké.

M67: Sommige dingen worden niet, daar mag ook weleens over gesproken worden dat dat ook bij Gods bedoelingen..Dat we mekaar corrigeren in liefde en en en uh uh gesleden aan elkaar worden en en ben je bereid om te veranderen. En ben je bereid om daar je uh, ik ik spreek ook over mezelf, omdat nou is het echt zo Heer. Heleboel zouden zeggen nou dat is niet zo hoor. Dat is helemaal niet waar hoor. Ja dingen mogen best bij de naam benoemd worden, ik hou daar van.

J68: Ja.

M68: God is toch ook open?

J69: Ja nee dat moet ook kunnen ja. Je moet wel.... uh .. ja dat is wel een ander level van gemeente zijn denk ik. Als je daar komt, dat is denk ik het mooiste wat er is als je dat ook aan elkaar kunt zeggen. En dan zul je je als gemeente denk ik ook echt gaan groeien.

M69: Ja.

J70: In persoonlijk leven maar ook in geloofsleven, denk dat er zo meer dat er op die manier ook meer ruimte is voor God. Want God wil dat het goed is.

M70: Het is niet alleen maar uh, je moet soms hard aan jezelf werken hoor. Van mekaar een spiegel voor houden, ik zeg niet dat het niet gebeurd want der worden best wel dingen gezegd hoor. Maar ja dat hoor ik ook niet allemaal, ik bedoel het gaat mij niet allemaal aan. En best wel hoor mag jij wel het avondmaal of weet ik veel of zus of zo maar uh bepaalde dingen denk ik; Kom op, der moet meer uhm wat God ook zegt der moet geen onreinheid worden. Veel, bij de koppen en kont genoemd worden. Kom op.

J71: En op welke manier zou de gemeente hier dan uh meer aandacht aan kunnen besteden?

M71: Nou, ik vraag wel vaak aan de Heilige Geest dat die uh want die spreekt niet door, door uhm uhm door iedereen heen dat we onszelf meer bewust waren van zijn. Van Heer leef ik echt van rein. Hoe vaak wordt er niet op verslagen gezet wat die man der over had ook hè. Want het schijnt in de gemeente ongetwijfeld zijn. Ik hoor het ook bij mijn vriendin in Urk die zit in een hele grote gemeente, evangelische. Ik zat bij een hele grote. En waar, waar de zelf mee kwam iemand dat die dan porno keek nou dan hoeveel mannen er wel niet naar voren gingen.

J72: Ja.

M72: Dat wil je niet weten.

J73: Ja het is bijna gewoon normaal.

M73: Maar kijk die dingen..

J74: Maar daarom ..

M74: Dat aan het licht komt.

J75: Ja.

M75: Om rein om een reine gemeente te worden hè.

J76: Ja.

M76: Dat bedoel ik meer hè.

J77: Ja dan moet je als man eigenlijk ook open dat is een ander level wat, dat je daar met mannen gewoon over kan praten. Kijk ik was dus laatst op Fiji, Fiji eilanden daar voorbij Nieuw Zeeland, daar hadden we dat wel meer dat je ook gewoon over seksualiteit enzo kan praten. En daarmee ruim je

echt een heleboel op.

M77: Ja.

J78: Het is best wel gek hoor want dan kan je ook eerlijk zijn dan is het in ieder geval aan het licht. En dat is al zo'n grote stap.

M78: Ja.

J79: Dus dan is het aan het licht en dan weet je gewoon van oké die heeft daar moeite mee dan kan je voor elkaar bidden.

M79: Ja.

J80: Je neemt het mee, je kan er over vragen van hoe gaat het, gaat het beter.

M80: Ja.

J81: Beter enzo, het is gewoon open weet je dat, dan is het niet in het duister.

M81: En nu, ja het gaat niet om van ooooo... nee het gaat erom dat we vrij worden. De man was zelf naar voren gegaan. Moet je voorstellen.

J82: Ja op die manier word je ook daadwerkelijk vrij.

M82: En toen kwamen er meerdere die, dat moet vreselijk zijn zoveel mannen wat hij ook vertelde uit uh uit uh Zwolle. Hoeveel hoeveel verslaving en weet ik veel wat er allemaal niet is. Ik denk dat er veel onder de dekmantel, maargoed dat is een ander verhaal. maar ik, dus ..

J83: Nee maar als je het hebt over uh over willen groeien in je relatie met God en wil groeien als gemeente. Dat gewoon eigenlijk alles bespreekbaar moet zijn.

M83: Absoluut.

J84: En dat je, dat je ook echt een familie mag zijn. Kan nu allemaal wel zo zijn, ja dat je dat het fijn is en dat iedereen wil dat het fijn is en dat je daardoor, daardoor ja mensen minder snel wat zegt of je mond open doet. Maar wanneer je dat wel doet en iedereen stelt zich daar ook voor open. Kijk dan heb je echt een familie. En dan uh, ja ik denk dat dan God ook automatisch meer ruimte krijgt.

M84: Absoluut.

J85: Want daarom ben je, daar in de gemeente hoor je gewoon zeg maar helemaal jezelf te zijn, te kunnen zijn iedereen.

M85: Ja.

J86: Daar is waar je, als iedereen heen gaat van oké hier ben ik thuis.

M86: Ja.

J87: Hier zit ik lekker dit is mijn plek.

M87: Ja.

J88: In plaats van weet je dat je het hebt over dat voorzichtige dat schuwe. Maar dat ja dat creeërt allemaal openheid naar elkaar toe. En daar...

M88: En dan zijn wij niet van alles onder dek ik vind wel een bepaalde mate is der wel hoor. Ik bedoel helemaal niet te zeggen dat het helemaal niet is want nee zo is het ook weer niet. Maar ik denk dat het meer uh niet alleen bij ons maar wel velen, best wel wat het onderwijs best wel wat scherper

mag zijn ja.

J89: Ja.

M89: Als ik het zo mag zeggen. Geldt ook voor mezelf hoor.

J90: Ja. Uhm...

M90: Ja sorry hoor maar ...

J91: Ah nee joh ik ben al bij de laatste vraag hoor.

M91: Hè?! Nou dan heb ik niet de hele...

J92: Oh nee wacht je mag het allemaal nog wel kwijt hoor.

M92: Nee dat is maar een grapje joh, dat is gewoon humor.

J93: Oké.

M93: Ja sorry, zo ben ik nou helemaal.

J94: Oké, haha. Welke uh.. ja die vind ik nog wel mooi, dat is echt de volgende stelling; Wij treden niet op eigen initiatief op.

M94: Ja dat op, oh hoort er op achter oké.

J95: Ja.

M95: Ja maar je hebt nummer zestien niet gehad.

J96: Oh nou vertel maar.

M96: Wat beweegt, haha.

J97: Vertel maar, haha.

M97: Wat beweegt u als je het hebt over de geloofspraktijk? Heb ik al wat over verteld natuurlijk. Dat God een ieder lief heeft en hij wil dat iedereen behouden blijft, wordt. Ik heb zelf een wonder met God meegemaakt en heb echt een wonder met God meegemaakt. Maar ook heel veel Jamie, dat men oh dat kan ik uit de praktijk van mezelf spreken dat je zelf uh heel veel toch wel... Wat wou ik nou ook alweer zeggen? Oh ja, voor mijzelf.. Ik kom soms uhm uh over voor anderen hard over dat is niet helemaal waar. Maar uit mijn eigen ervaring uh zijn er wel vaak dat je zelf keuzes moet doen.

J98: Ja.

M98: Van uh wil ik hierin blijven zitten omdat ik zelf een woord van God heb gehad zoveel jaren geleden toen Peter bij mij wegging heb ik héél héél veel verdriet gehad hoor. Meer verdriet als uh blijdschap in mijn leven ook in mijn ouderlijke gezin. Is niet zielig maar goed het is gewoon zo. Maar dat God tegen mij zei, moet je is voorstellen ik ga er ook nog een getuigenis van geven, van uhm, toen hadden we de Sion singel toen was Thomas der nog bij met die ... Sion singel groep hè.

J99: Ja.

M99: Gingen we overal in de gevangenis, hebben we gezongen mooi joh. En dat God tegen mij zei, ik moest op een bruiloft zingen, en toen had ik onder de bekingbaan hier op de fiets en ik oo wat had ik toch een pijn, zo verschrikkelijk. Ik had spastische darmen en allemaal.. maar goed dat is dat niet alleen. Bijbeltekst in mijn gedacht, uh uhm Joshua hm hm hm dat ging over uhm dat zal, dat was afgezet. Weet je wel als koning.

J100: Ja.

M100: Hoelang dat letterlijk, letterlijk dat is een rema woord dan hè. Hoelang Samuel, Samuel zal jij nog leed hebben? Dat is toch Samuel hè? Die profeet?

J101: Ja, klopt ja.

M101: Hoelang, dus ik denk dus ik in de bijbel op zoek naar dat ding, denk wat zei Samuel. Die had daar leed over hè dat die God ... die zij Heer je hebt toch zelf die man aangesteld en nou moet die uh moet die eraf. Hoelang zal jij nog leed hebben. Dat vond ik zo erg dat God dat tegen mij zei. Ik zeg u weet toch Heer hoelang ik leed heb gehad?

J102: Ja.

M102: Dus ik ben daar veertien dagen over gaan ravelen en elk woordje hoelang Marijke wil jij, zul jij, wil jij nog leed hebben. Staat er letterlijk in. Hoelang zal jij nog leed hebben. Dus er staat niet in hoelang Samuel heeft misschien wel een paar jaar leed gehad en kon er niet onderuit komen, hij kon er niet los van komen. Marijke hoelang zul je, wil jij nog leed hebben. Dus Heer u weet hoelang ik al leed heb gehad. Ja, ja dat weet ik wel. Hoelang? Ik kwam tot de slotsom en Samuel ook, hij moest kiezen. Wil je der in blijven zitten? In die situatie, of zeg je vul uw hoorn komt er dan letterlijk achteraan, met olie en ga heen. Houdt in wordt vervuld met de Heilige Geest, van olie met hoorn. Uhm hoorn met olie is vervulling hè. En dat deed die. Ik deed het dus ook, ik ben naar Groningen gegaan want ik was hier alleen, niemand wist dat van mij. Ook zo stom, heb ik nooit aan iemand verteld dat ik gescheiden en weet ik veel allemaal was. Heb het allemaal alleen met God gedaan. Ook excuses aan moeten vragen natuurlijk.

J103: Ja.

M103: En uhm toen ben ik dus, ik weet dat ervaring.. heel veel mensen moeten zoveel keuzes maken. En ik ben... ze stonden daar niet vreemd tegen over ik zeg nee hoor vervul mijn Heilige Geest. Toen kreeg ik een woord van iemand, die kende mij ook niet, dit is de weg Marijke die jij gaat. Met kinderen, vul maar in weet je wel. Dus ik weet, der zijn een heleboel lichter aan de vel maken een keuze van wil ik in die shit blijven zitten, altijd naar beneden worden getrokken. Of zeg ik; Ik weiger hieraan onderdoor te gaan. Nou dat heb ik gezegd. Dat God het tegen mij zei, mooi hè?

J104: Dat is heel mooi.

M104: Maar eerst vond ik het niet hè. Ik denk hoe kunt u dat zeggen? Dat is toch erg. Maar als je het goed doorkauwt, zo zag ik dat voor mij. Dat heeft mij er bovenop, ik ben er niet aan onderdoor gegaan. Machtig mooi!

J105: Dat is heel mooi.

M105: En zo weet ik bij andere mensen ook van joh, als je die keuze maar kan maken, merk je het eerst niet zeg je ik ga hier niet aan onderdoor dat weiger ik. Dan zal God je der bovenuit tillen.

J106: Maar is dat ook, is dat je, is dat eigenlijk jou antwoord op de vraag van wat beweegt jou als je het hebt over de geloofspraktijk. Weet dat God hè, uit eigen ervaring, dat God je, ja overal de sleutels van heeft en hè dat je samen met God of dat God in je persoonlijk leven heeft geholpen en dat dat ook voor andere mensen een helper kan zijn.

M106: In bepaalde dingen wat ik al, veel mensen op mijn pad krijg, uh der is een spreuk die heb ik lang gehad van: Het zijn niet de omstandigheden maar uhm onze houding tegenover de omstandigheden die ons gelukkig of ongelukkig maken.

J107: Ja.

M107: Het is mijn houding, jouw houding weer andermans houding. Ik zeg niet dat er allemaal dat het altijd maar een abc'tje is hoor. Helemaal niet dat is echt zo dat is altijd het ei van Columbus, absoluut niet. Maar het is wel vaak bepalend hoe mijn houding. En natuurlijk heb ik jaren van verdriet gehad en vul maar in, en zingen heeft eigenlijk ook van God, die vroeg aan mij wat wil jij dan? Ik zeg ik wil zingen. Dat is voor mij al een medicijn geweest. Heeft mij héél veel, ik kan mij heel goed uiten in zingen.

J108: Ja maar mensen, voor mensen kan het natuurlijk heel moeilijk zijn om een juiste houding te hebben hè. Als zij God bijvoorbeeld niet kennen.

M108: Absoluut.

J109: Het lijkt mij heel moeilijk, dan denk ik van ja als je, je kan zoveel tegenslagen in het leven hebben of zoveel meemaken in het leven dan denk ik van ja soms dan ben ik met vrienden bijvoorbeeld ook allemaal niet gelovige jongens, meer niet gelovige jongens dan wel. En dan zie je hoe ze met dingen omgaan of een houding als je het hebt over omstandigheden hoe ze daar dan tegenover staan enzo. Dan kunnen ze daar zo in meegaan, maar kijk wij hebben da gelukkig het woord, dat je zegt van wij kunnen daar een keuze in maken dat je zegt van; weetje dit is helemaal niks in vergelijking met uhm wie God is voor mij en wie God zal zijn en wat nog komen gaan. Dus dat je een beetje op zo'n manier kan relativiseren. Dat je gewoon, ja op de juiste manier in het leven staat. Dat het leven gewoon wat mooier maakt. Wat ja ze leven continu in hoop.

M109: Absoluut.

J110: Dus ja opzich is het ..

M110: Ja en als je op die Heer hoopt dan kan je het leren, wat kan ik hiermee doen, ik kom er rijker uit als ik was. Ik heb bijvoorbeeld een zwager die heeft een traumatische ervaring gehad om zesjarige leeftijd. Was zijn vader overleden. En zijn moeder ging aan de drank en uh kijk dat dat begroot dat weet je die is daar nooit bovenuit gekomen, al zijn zussen die hebben allemaal een knal meegekregen ander heeft drank ene heeft zus en hij ja hij zit gewoon op slot dus vind ik het, dat vind ik het trieste: Heer had u, dat heb ik ook tegen hem gezegd ik zeg Rinus, hij weet van de hoed en de rand uh als jij uh als jij, kijk wat jou overkomen is en ook met mensen en vrouwen hebben ook kindertjes daar is incest mee gepleegd. Dat zijn traumatische ervaringen, daar kun je niks aan doen. Op jonge leeftijd. Maar heb ik ook, ooit is gelezen, der is, dat is zo mooi, was voor die mevrouw een ommekeer, tegen de draad in en weet je wel aan de drugs en weet ik het wat allemaal. Toen zei die hulpverlener wat jou overkomen is vroeger daar kun je niks aan doen als kind maar hoe jij nu met de situatie omgaat dat is jou verantwoordelijkheid. En dat heeft der aan het denken gezet. Is een kind van God geworden. Maar dan denk ik, dat was voor mij zo'n trigger dat is, heleboel mensen die blijven op een kinderlijke wijze gaan ze, kom niet te dichtbij want dan gaan ze.. die zijn daar niet volwassen in geworden. Ik herken, ik heb een héle autoritaire vader gehad, ik heb ik kan niet zo goed met autoritaire mensen, dan klap ik dicht dan ga ik ook niet mee dan brr heb ik het zweet op de rug staan. Maar ik ga het wel tegemoet.

J111: Ja, nee ik... dan moet je een beetje een afweersysteem hebben hè. Ik hou der van als mensen juist autoritair zijn want ik ga daar altijd op een leuke manier, ja probeer ik der niet mee om te gaan maar, ja ook wel ga ik, ja met een leuke manier mee om want dan om die kop in te trekken, hahaha.

M111: Ja, hahaha. Ik kan je een voorbeeld noemen..

J112: Ik ga meteen automatisch in de aanval ik weet niet waardoor ik dat heb.

M112: Want mijn zwager bijvoorbeeld die is door wat hij heeft meegemaakt.. want je moet het toch overleven. Ik herken dat niet ik hè maar met andere mensen waar ik daar veel over gelezen heb, en dan ga je een houding aannemen autoritair. Hij heeft altijd wat over een ander te vertellen maar kom niet te dicht bij Rinus, oeh weet je wel.

J113: Ja.

M113: En zo heb ik meer mensen die, ja hetzelfde patroon. Maar dan hou ik ze een spiegel voor, met alle liefde hoor. En dan zit er veel meer achter natuurlijk. Maar goed oké, ja sorry hoor maar dat zijn dingen..

J114: Nee, nee ik uh uhm ben even aan het kijken.

M114: Oh jij bent bij wij treden niet op bij eigen initiatief.

J115: Ja. Maar als je het hebt over een gemeente waar het een beetje laagdrempelig is ik denk ook wel dat ik dat kan zeggen als ik bijvoorbeeld vergelijk, ik was laatst nog naar de VOZ, zondag in Zwolle.

M115: Ja.

J116: Dat is uhm

M116: Die grote gemeente?

J117: Dat is die hele grote gemeente ja, maar ik wil niet zeggen dat dat, kijk daar heb je verschillende groepen zeg maar. Omdat zo groot is, een hele grote groep die daar zijn is uhm dat zijn ook maar kerkgangers, die komen dan op zondag die doen niet superactief in hun doen en laten zeg maar. Maar je hebt er dan ook een groep bij, of tussen zitten die zijn dan heel heel actief. Je hebt daar ontzettend veel zendelingen bijvoorbeeld.

M117: Ja.

J118: Wel meer dan tien, weet ik zeker. En die ondersteund de gemeente ook. Maar daar valt het niet op en als je het hier in de kleine gemeente hebt dan uhm even kijken wat wou ik zeggen. Ja dan zie je sneller dat, dat het uhm je gematigd is ja.

M118: Ja.

J119: En ik denk van, ohja wat wou ik nou zeggen dan.. Uhm..

M119: We hebben wel een heleboel mensen, waar niets uitkomt.

J120: Ja.

M120: Die lopen lekker mee, bedoel het helemaal niet verkeerd hoor mag ze hartstikke graag. Maar vinden het wel prima.

J121: Ja.

M121: Als er iets te organiseren is ofzo, is het eigenlijk altijd dezelfde. Bedoel ik niet verkeerd maar dat is gewoon zo. Die komen, die komen trouw.

J122: Maar kijk, als zij dan ook het woord horen. Uhm zou dat dan niet automatisch betekenen dat zij dan ergens iets niet pakken. Of geloof je niet dat je per se actief voor de gemeente moet zijn?

M122: Uhm nou die zetten wel vaak kritiek, commentaar. Dat is te hard, dat is te zacht en dat moet

zus en dat moet zo. Maar denk ik, waar breng je jezelf nou in dan? Snap je?

J123: Ja.

M123: Niet op Bijbelstudie, niet dat dat moet hè, moet je graag willen dat is ook zo.

J124: Ja.

M124: Maar die bemoeien zich verder nergens mee doen zondagsschool. Zetten de stoelen klaar. Trouw, dat zul je toch eigenlijk wel houden waarschijnlijk. En dan denken ze Heer hoe kunnen ze mensen trekken, ook met zingen ik sta daarvoor dat zie je dan. Dan denk ik, zij mensen die blijven gewoon zo...

J125: Dan kom je denk ik wel weer op die relatie aan hè, die we met elkaar moeten hebben. Dat je elkaar aanvuurt, aanwakkerd.

M125: Ja, maar sommige zijn niet vooruit te branden. Ja dat lijkt heel erg kritiek wat ik bedoel maar dat vind ik jammer. Denk ik wat, wat, wanneer komt dat in vuur en vlam. Niet omdat ...

J126: Is het dan een stukje, misschien beetje stukje passie dat dan mist of stukje verveling?

M126: Ja ik denk het. Ja. En, en en en, je kent vast wel die boeken dat was zo onstreden van Rick Warren.

J127: Ja dat zegt mij wel wat.

M127: Ja dat ging toen, dat was toen oo dat was een hype jonge. Overal werd dat verkocht. Tot dat ze erachter kwamen, die zat ook niet helemaal zuiver aan de graad. Maar bepaalde uitspraken had die wel goed, denk ja je hebt bijvoorbeeld gemeentes in een achterstandswijk hè, ik zeg maar wat. Die hebben een hele andere, niet andere, van Bijbels uit wel goed. Maar die zijn voor, of voor juppies hè heel jongere gezinnen. Ik zeg dan als er een kerk ontstaat dan zit er wel wat in.. in de Bergierslanden bijvoorbeeld. Hele jonge buurt/wijk, als daar dan een kerk zou komen dan is die gericht op de jongeren. Wij hebben wat ouderen, wij hebben van alles wat. En en ik denk, ja dat sprak mij wel aan. Niet dat je zegt, nou uhm wat heb je bijvoorbeeld in Rotterdam, die boekjes van uh de Torrie.. Hè in die bepaalde taal. Nou dat wij zouden zeggen van aaah.. maar dat spreekt die pakken de mensen die dat aanspreekt. Ze willen dat ze kinderen van God zijn. Niet één standaard.

J128: Ja.

M128: Geen gemeente is hetzelfde. Je hebt ook een oudere gemeente, die hebben alleen maar ouderen om bijvoorbeeld te zeggen. Veel ouderen.

J129: Maar deze gemeente legt zich waarschijnlijk, of deze gemeente, ik zie mijzelf ook al bijna als uh deel van. Want ik denk dat ik uh, ja voor aansluiting.. Je hoeft je al bijna niet aan te sluiten hè.

M129: Nee. Niet van nou je bent, maar dat houdt wel in dat je niet de stem hebt ergens van.. moet je niet denken dat.. nee hoor nee! Dat is helemaal niet van hè moet je lid wezen. Nee maar dat wordt gevraagd, vind je het fijn om aan te sluiten. Nou prima. Want Sander van Urk, Peter van Urk.

J130: Ja maar net hadden we het over standaard maar bij deze gemeente is bijna geen ja.. standaard die opgelegd wordt.

M130: Nee, nee.

J131: Dan komen we weer bij dat uh, dat gematigde.

M131: Ja.

J132: Dat geen standaard is.

M132: Maar weet je ik voel me wel uh, ik ben al sowieso niet een mens van manifustaties. Ik ben héél nuchter als het daarom gaat. Echt waar kikkers, en hoe het allemaal al die rommel. Sorry dat hoeft voor mij allemaal niet.

J133: Nee maar ik heb het meer over de standaard, ja een bepaald uh dan heb ik het meer over omgangsvormen, over hoe je in het geloof staat en uh ja wat de standaard is. Ja wat is de standaard.

M133: Ja omschrijf dat maar is hè..

J134: Ja.

M134: Kom je dan op kerks uit, of niet. Wat is standaard.

J135: Ja de standaard is misschien beetje klimaat. Dat, dat er heerst, de cultuur. In de gemeente. Moet ik zelf ook over nadeken.

M135: Ik vind het erg belangrijk dat het woord, dat vanuit het woord gaat. Dat moet blijven. Wordt dat niet meer, gaat het niet meer vanuit het woord uit dan ren ik weg, bij wijze van spreken. Snap je wat ik bedoel? Het moet bij mij heel ver gaan. Misschien had ik al vaker weg kunnen gaan, je hebt altijd wel wat. Dat ik denk nou dat zou ik anders doen, maar dat zul je blijven houden.

J135: Ja, dat zul je ...

M135: Snap je wat ik bedoel? Ik voel me daar prettig, het is open uhm ik mag nou.. ga ik van mezelf uit hè. Het is wel vrij, je mag vlaggen.. mag mag, ik bedoel uh.. Maar ik geloof wel dat God meer, over vlaggen werd op een gegeven moment daar verboden. Denk mmm. Ja want iemand had op internet gevonden, het was niet bijbels. Ja daar was die man het mee eens, nou niet meer. Nou toen ben ik hetzelfde rare begaan bij God. Ik zeg nou Heer, nou ja.. nee ik denk .. Bepaalde dingen zal, is God veel ruimer dan wij denken als iemand zegt ik ga lekker in het gras leggen die zegt Heer hier eer ik u mee. Vindt God geweldig! Snap je een beetje wat ik bedoel?

J136: Ja.

M136: En laat ik het eens even terugdraaien. Want die man zelf die zat op internet te schitteren maar het kan ook heel funest zijn.

J137: Ja alles wat op internet staat..

M137: Poeh.

J138: Maar ik ben er al een klein beetje overuit, als er geen standaard is, dan leggen mensen zichzelf ook geen standaard op. Die standaard moet toch vanuit uhm, ergens vandaan komen en dan heb je het over uh, over over over de leider en leiding heb je het dan..

M138: Ik vind ..

J139: Hè heb je het over leiders, over mannen en vrouwen die opstaan en standaard.. En dan heb ik het niet over opleggen maar, wat ik al zei; dat is een manier van leven. Als de gemeente een bepaalde standaard heeft, of een bepaalde standaard predikt wat uhm uhm Wouter..

M139: Dat bedoel je..

J140: Wouter waarschijnlijk wel zal doen. Die neemt het, kijk de gemeente lijkt altijd op zijn voorganger. Dat is best wel, of dat is vaak zo. De, ja de kudde lijkt eigenlijk op degene, op de leider.

M140: Ja zo leider zo volk.

J141: Ja. Zo ga je uiteindelijk wel op je, ja op je voorganger lijken. Dus daarom heb ik ook wel goede moed en goede hoop voor een goede gemeente. Wat Wouter is wel een man van standaards en principes. Dus waarschijnlijk, als hij die uh ja opleggen klinkt zo ...

M141: Ja maar dat hebben we ook wel principes. De basis is de Bijbel hè.

J142: Ja dat begrijp ik.

M142: Standaard is...

J143: Maar ik heb het dan bijvoorbeeld over, kijk als we als je alleen maar gastsprekers ofzo hebt. Veel hebben gehad.

M143: Ja hebben wij altijd gehad ja.

J144: Die zegt eventjes van oké dan en dan is de Bijbelstudie. Als je dus zometeen iemand hebt die, die uh die de lat wat hoger legt en die het echt aanmoedigd die betrokken is met zen gemeente, die er vaak rondloopt. Die dus relatie gaat leggen met.. die legt op een gegeven moment een standaard op van; Ik vind het belangrijk, ik ben er altijd bij en dan zo zullen er ook andere mensen gaan komen. Dan is dat iets wat uh, ja hoe zeg je dat, waar je de ander mee aansteekt.

M144: Ja, ja.

J145: Nou dit was het, bedankt!

M145: Ja geen dank!

Einde interview.

Interview 2

J2.1: Waar vindt u de nadruk op liggen in de levensrivier?

M2.1: Uhm op het, in het, nou inderdaad gematigde gemeente. We zijn niet van manifestaties ofzo of extreem. Ik vind wel de nadruk der op liggen op het evangelie van, van uh de Here Jezus echt op de redding, verrassing. De liefde van God.

J2.2: Uhm je hebt de vorige keer ook gezegd van uh, dat is de volgende vraag, dat het een open gemeente is maar tegelijkertijd ook een beetje laagdrempelig.

M2.2: Ja.

J2.3: Uhm, wat moet ik me daarbij voorstellen? Laagdrempelig?

M2.3: Nou, dat we uh iedereen die mag binnenkomen we zijn niet, je hoeft hier niet te zeggen ja wat komt u hier doen. Mensen die binnenkomen die komen binnen die worden uh ontvangen.

J2.4: Ja.

M2.4: Is voor iedereen.

J2.5: Ja dus wel een open gemeente?

M2.5: Open gemeente.

J2.6: Maar dat zal in, zal dat niet in de meeste gemeentes kerken zo zijn?

M2.6: Nou der zijn kerken daar gaat de deur op slot.

J2.7: Oké.

M2.7: Als de dienst begint, ik denk dat de naast ons kruiskerk, mag het niet zeggen maar denk dat de deur op slot gaat.

J2.8: Dat zou kunnen.

M2.8: Ja, zijn vele kerken gaat de deur op slot. Dan kan je der niet meer in.

J2.9: Uh wat er voorgeschreven wordt, wat er gepredikt wordt op welke manier ziet u dat bij uzelf terug in de praktijk?

M2.9: Uhm, ja het speel mee in je, bij mij speelt het mee in wat ik geleerd heb. Maar ik heb daar wel mijn eigen uhm een eigen draai in gevonden wat bij mij past.

J2.10: Ja.

M2.10: Ik liet mij vroeger wel dingen opleggen, nou dan moet ik dat doen. Maar nu is het meer zo van hé wat past bij mij. Ik ben daar net een beetje als jij, beetje apart in denk ik.

J2.11: En uhm vind je het weleens moeilijk om het geleerde toe te passen? Waar loop je weleens tegen aan?

M2.11: Ja, om het, om te beginnen.

J2.12: Om te beginnen, dus het startpunt.

M2.12: Ja, ja eigenlijk wel, ja toch wel.

J2.13: En heb je het dan over uh over georganiseerde uitstapjes of heb je het dan ook over in het alledaagse?

M2.13: Nou ook wel in alledaagse, ik zal, ik ben niet iemand die zo gauw zegt van aan de kassa kent u Jezus. Zo'n type ben ik niet, het is vaak, ja ik heb dingen in mijn uhm, in mijn portomonee zitten. En dan heb ik daarin stralende ogen een verheugend hart ofzo, dat is een spreuk. En dat is met oogjes die gaan dan op en neer. En dat laat ik vaak wel eens zin, zeg ik ja dat staat in de Bijbel. Zeg uhm, weet je ik heb vaak wel een aanleiding nodig zo ben ik wel. Ik ben niet plomp verloren iemand die maar zoiets zegt dat heb ik niet.

J2.14: En vind je het uh, moeilijker om uhm buiten de gemeente uh, hoe zeg ik dat, vind je het zeg maar moeilijker om buiten te functioneren zoals je zou willen of heb je dat in een mate ook binnen de gemeente? Binnen de gemeente zie ik dat niet zo snel bij u, dat je ook tegen dingen aanloopt van uh.

M2.14: Nee, buiten ook niet.

J2.15: Nee.

M2.15: Ik ben wel heel uhm ik ben extrovert ik ben niet introvert ik ben extrovert. Ik ben, ik ken héél veel mensen, bij de Hema vul maar in en dan net zolang tot dat ze wel over Jezus beginnen.

J2.16: Ja.

M2.16: Ik ga meer vertrouwen winnen. Hallo belangstelling, hoe is het met je? oh je ziet er goed uit, ben je geopereerd? Belangstellingen dat ik ga vertrouwen winnen dat ik dan wel de gelegenheid krijg om wat van Jezus te vertellen.

J2.17: Dat zijn de eigen opvattingen over brengen van het geloof in de praktijk? Dat is je ideale beeld als je daaraan denkt?

M2.17: Ja maar dat heb ik eigenlijk al gezegd hè..

J2.18: Dat je extravert bent, dat je graag relaties aangaat met mensen en ja dat je wil wandelen met de...

M2.18: Ja en dat is dan wel soms mijn vraag dat uh heb ik wel, van goh je bent altijd zo.. Ja dat komt omdat ik Jezus heb leren kennen, die heeft mij veranderd.

J2.19: Ja.

M2.19: Weet je dat meer. Ik ben meer, misschien een afwachtend iemand. Maar ik heb daar misschien wel een beetje mijn eigen opvattingen over ja.

J2.20: Maar wat zijn die eigen opvattingen precies? Niet alleen voor jezelf maar voor anderen? Wat zijn de eigen opvatting daarover? Zou iedereen ja moeten doen wat, wat het beste bij hem of bij haar past? Geloofd u dat we daarin getraind moeten worden, of?

M2.20: Ja dat denk ik wel ja, daar kan je wel in getraind worden ja. Dat heb ik allemaal niet mee gemaakt zoals jij dan wel op een bepaalde school zit waar je trainingen hebt. Dat ken ik dus niet hè, dat ken ik absoluut niet. Ik heb mijn eigen weg daarin gevonden.

J2.21: Ja.

M2.21: Maar ik denk wel dat het belangrijk is, dat mensen de Bijbel school of een trainingschool. Ja denk het wel, daar heb je handvatten.

J2.22: Ja, klopt. Heeft u ook de drang of verlangen om dagelijks uit te treden?

M2.22: Nee niet altijd. Ik ben ook wel wat ik gericht hoor.

J2.23: Drang hangt ook een beetje een negatieve lading aan hoor.

M2.23: Ja, niet de drang ik moet mezelf.. ja met tijden met golven eigenlijk.

J2.24: Oké.

M2.24: Ik word der een beetje zenuwachtig van als van ja dan moet ik ook wat zeggen, nu moet ik wat zeggen weetje dan denk ik getver dat wil ik ook niet.

J2.25: Maar hoe komt dat dan? Hoe komt het dan dat je zoiets denkt?

M2.25: Ik denk dat het komt door mijn autoritaire vader. Uh dat het uit mijn gezinssituatie kwam. Ik heb zes zussen en die hebben allemaal een tik van meegekregen mijn zéér autoritaire vader.

J2.26: Dat je, ja dat kan heel goed dat je dan denkt dat je bepaalde dingen moet.

M2.26: Ja. Weetje dat dat, ja we hebben allemaal wel een rugzakje. Jij, ik allemaal wel wat meegekregen maar toch denk dat daar dan meer, ik ben wel vrijmoedig hoor zo sta ik in de gemeente. Ja ben heel vrij moedig daarin maar in bepaalde dingen dan, dan hou ik me maar liever stil. Ik heb dat, ik heb dat ook niet geleerd. Mijn vaders wil was wet, niet tegengesproken.

J2.27: De volgende vraag, welk onderwijs vindt u goed en met welk onderwijs ja uh heeft u wel eens moeite? Je mag ook een voorbeeld noemen er is vast wel ergens waar u ooit eens tegenaan loopt laat ik het zo zeggen.

M2.27: Jij hebt er een stukje ondergezet? Zegevloek, stelligheid homoseksualiteit. Nee dat heb ik eigenlijk niet.

J2.28: Het is niet dat u bepaalde dingen zo stoort dat u der last uh van..

M2.28: Nee.

J2.29: Dat is heel mooi, dat is goed.

M2.29: Want dat zijn dingen, ja daar hebben wij mee te maken. Dus ja het zal wel, kijk moeite, moeite wat is moeite als God dat in zijn woord. Ja ik ben daar gewoon open in God verzwijgt ook niet dingen dus laten we als daar over gesproken wordt, kijk homoseksualiteit is lijkt mij wat prediker ook zei uhm ik benijd niet de gemeentes van nu want dat is een onderwerp, ja dat is voor de gemeentes moeilijk om daarmee om te gaan. Wat is wijsheid hè, heb je heel veel van de heilige Geest nodig.

J2.30: Mm ik vind het bijvoorbeeld wel eens moeilijk als voorgangers bijvoorbeeld stellig zijn in zaken die niet altijd even duidelijk zijn, dat bedoelde ik meer.

M2.30: Oh ja, oké!

J2.31: Zo van als we bijvoorbeeld hebben over uh bijvoorbeeld over de eindtijd.

M2.31: Oh ja.

J2.32: Dan zijn daar verschillende scenario's in mogelijk.

M2.32: Ja, oh bedoel je dat ja.

J2.33: En dan denk ik van ja, zeg dan op zen minst dat het jou gedachten zijn of jou mening is.

M2.33: Ja.

J2.34: Want uh, ja sommige mensen die nemen wat makkelijker dingen aan dan de ander.

M2.34: Ja.

J2.35: Dus daarom vind ik hè, als voorganger als pastor heb je daar wel een verantwoording in.

M2.35: Ja. Ja als je dat bedoeld van ik bedoel ik heb ook ooit een woord gehad. Heb ik jou ook wel gezegd. Dat uh, dat iemand tegen mij zei als woord van je moet niet elke voorganger geloven. Toen was ik pas in het geloof hè dus ik denk nou die zal het allemaal wel weten. Maar inderdaad praat je over eindtijd dan moet ik zelf ook met God ter rade gaan van nou Heer die man zegt dat wel maar ja dat is ook een beetje moeilijk onderwerp. Dat is stelligheid van zo en zo en zo, de één zegt zus de ander zegt zo. Ja dat klopt, als je dat bedoeld dan heb ik ook dat je denkt nou ik denk wel een beetje anders der over dat klopt. Als je dat bedoeld dan klopt dat wel ja.

J2.36: Wat vindt u het lastigst al we het hebben over het brengen van het geloof in de praktijk?

M2.36: Ja daar hebben we het ook al over gehad hè.

J2.37: Ja dat je start bij het begin punt.

M2.37: Ja.

J2.38: Dat is wel voldoende denk ik hoor.

M2.38: Ja toch wel weer een opening te vinden of.. van God wilt u een opening geven. Weet je dan doet die dat ook en het loopt ook wel eens anders het is niet allemaal zo één methode.

J2.39: Nee.

M2.39: Toch?

J2.40: Nee, het liefst gaat, het liefst zie je dingen terug en denk je ja daar heb ik Gods hand in gezien.
M2.40: Ja, ja ja.

J2.41: Zo van dat het vanzelf gaat.
M2.41: Ja.

J2.42: Dat je achteraf pas denkt van hé dit was bijzonder.
M2.42: Ja, of het was weer overgenomen door ander. Ik heb dat voorstukje mogen doen en een ander hè die, zoals mijn buurvrouw bijvoorbeeld heb ik al héél lang bid ik daarvoor. Ook over gesproken en twee huizen verder daar wonen mensen die zeggen ga naar de baptisten gemeente. En nou zie ik wel, ik maak wel is bij haar schoon daarnaast en die hebben dan ook zoveel gesprekjes over. Dan denk ik oh die is samen mee naar de Alfa curus geweest, niks mee gedaan verder. Want doet ook nog met Yogha. Nja vul maar in. Ik denk ja zo wordt het, zo wordt ze aan alle kanten eigenlijk belaagd doordat ze, ja ik kan haar niet tot bekering brengen dat is echt iets dan moet ze echt aangeraakt worden door de Heilige Geest. Maar ze erkend wel dat God dit van mij genezen heeft dan zegt ze kan duidelijk zien zegt ze. Apart hè?! Dus niet aan mij.

J2.43: Op welke manier zou de gemeente hier meer aandacht aan kunnen besteden, aan het bereiken van ja andere mensen?
M2.43: Ja, ja ook weer wat zou ook weer wat meer onderwijs in kunnen zijn. Wat jij zegt wat jij ook wel eens doet van ja we kunnen moeilijk nu alle mensen naar de bijbelschool gaan brengen.

J2.44: Onderwijs misschien?
M2.44: Ja met onderwijs ja.

J2.45: En training?
M2.45: Ja ook.

J2.46: Ik denk zelf bijvoorbeeld dat onderwijs krijgen we genoeg eigenlijk maar het is meer het toepassen.
M2.46: Ja. En dat wordt denk ik wel wat te weinig gedaan.

J2.47: Laatste vraag alweer.
M2.47: Ja.

J2.48: Wat zegt de volgende stelling u: Wij treden niet op eigen initiatief op.
M2.48: Ik vind beetje moeilijke zin vind ik dat eigenlijk. Wij treden niet op eigen initiatief op, maar ja je stelt je wel open voor God zij Heer wat wilt u dat ik doen zal. Dus dat is mijn initiatief om mij initiatief aan God te zeggen; Heer ik wil graag dienstbaar zijn voor u en uh wat wilt u dat ik doen zal. Maar dat zeg ik ook niet altijd hoor. Ik denk dat het toch wel, ik dan tenminste hoor veel van, voor mezelf doe.

J2.49: Ja.
M2.49: Ik gericht op wel.

J2.50: Ja maar God heeft het natuurlijk ook gemaakt. Bepaalde verlangens komen heeft God daar natuurlijk ook ingelegd en verder mag je der ook vanuit gaan dat hè, dat je in relatie met God leeft dat je dingen mag doen.

M2.50: Ja, ja.

J2.51: En niet bij alles eerst jezelf achter de oren hoeft te krabben.

M2.51: Nee weet je dat is ook, vind ik van ja goed ik ben toch ook een beetje een aparteling hoor moet ik zeggen. Zoals jij je wel eens van jezelf zegt. Maar ik ben het ook wel, ben wel heel sociaal maar ik hoef hier niet elke dag tien mensen over de vloer heb ik helemaal geen zin aan. Maar ik zou wel meer moeten zijn, nog meer moeten zijn van Heer elke morgen vragen van Heer groot mijn gebied hè gebed van Jabes. Van groot mijn gebied kun je op vele meer uitleggen maar hè meer nog voor u betekenen. Nou ik denk dat ik wel een beetje egoïstisch ben hoor denk het wel. Als ik Harm ook weleens hoor zeggen doen we allemaal, nou ik vind dat hun echt als voorbeeld horen eerlijk gezegd.

J2.52: Harm en Hilda?

M2.52: Ja. Denk ik ja zo ben ik nog lang niet zoals zij het uh.. hoef ik ook niet te worden.

J2.53: Hoe zijn zij dan?

M2.53: Ja, die gaan echt helemaal. Als ik Hilda hoor dan dan uh elk stukje wat er, ze ziet overal met de Heer enzo denk ik oh gut dan ben ik nogal wat oppervlakkig vind ik. Maar ja ze zijn mij echt ja die wandelen helemaal volledig, altijd met God. Denk ik, heb ik het idee van hoor. Maar als je ze zelf hoort; Uhh dat valt nog wel mee. Nou ik zeg, nou ik vind ik jullie zijn wel altijd mijn voorbeeld zo wil ik ook allemaal wel worden. Haha.

J2.54: Oké, haha. Nou bedankt!

M2.54: Ja graag gedaan!